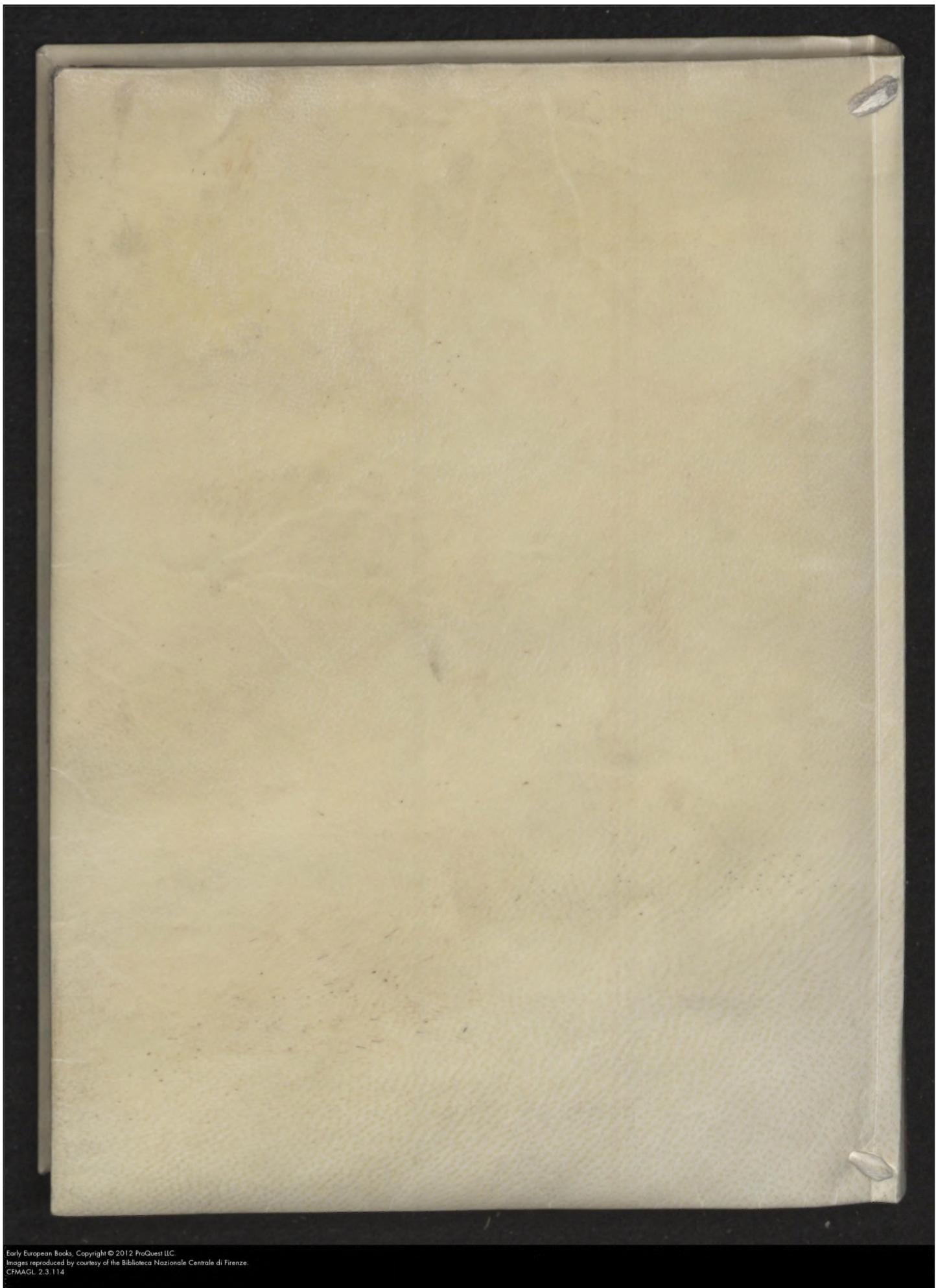




Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze  
CFMAGL 2.3.114





Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114

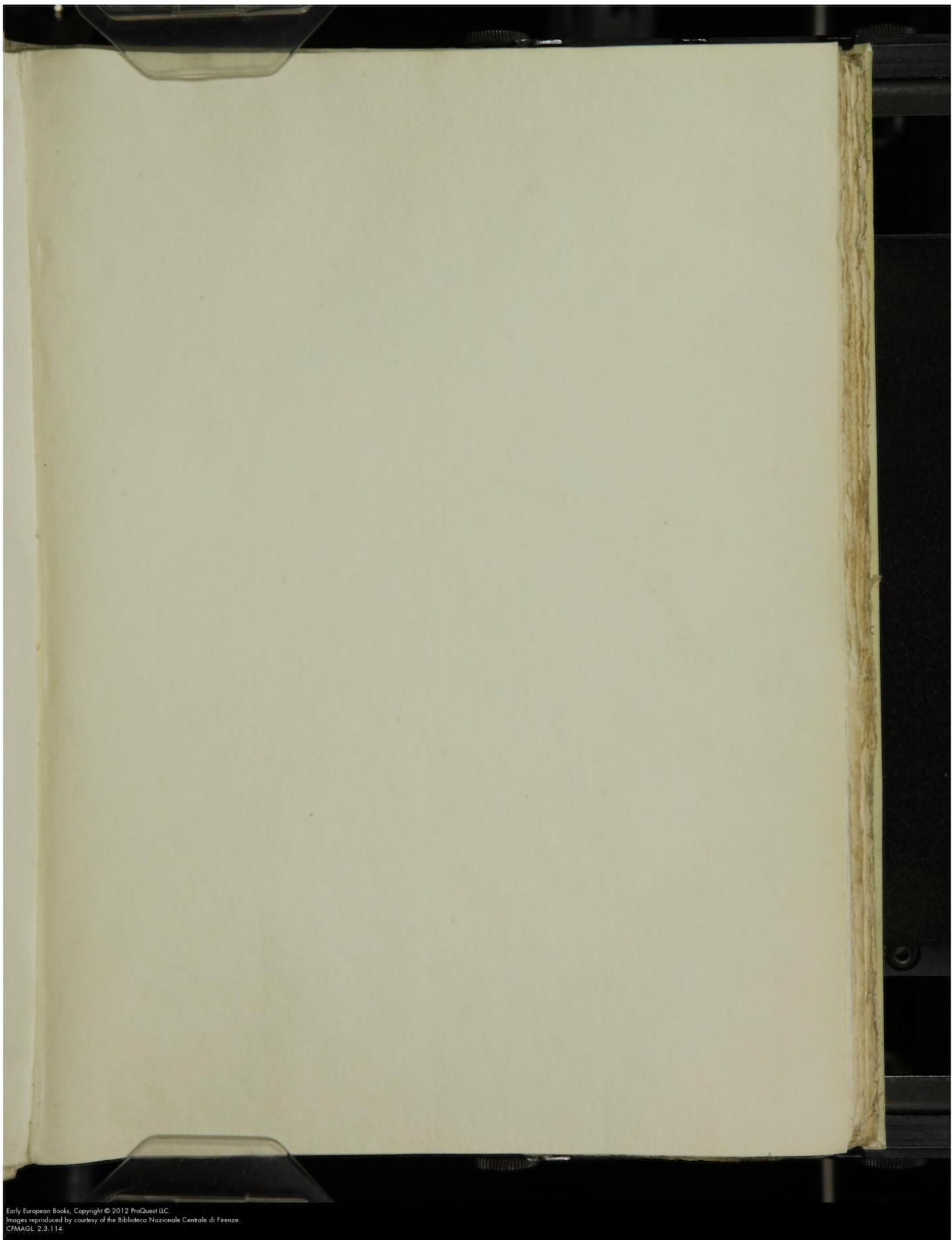


Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL. 2.3.114

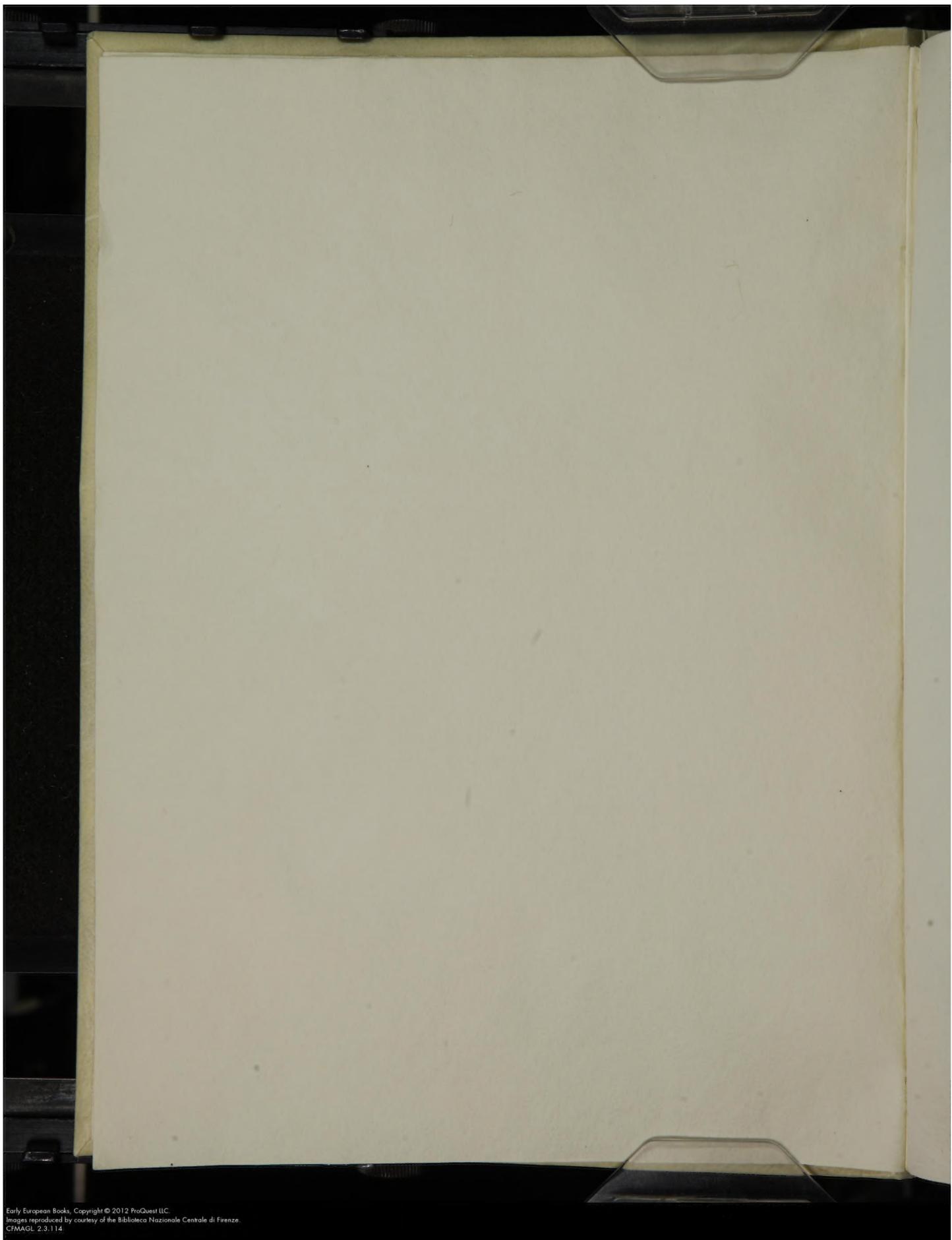


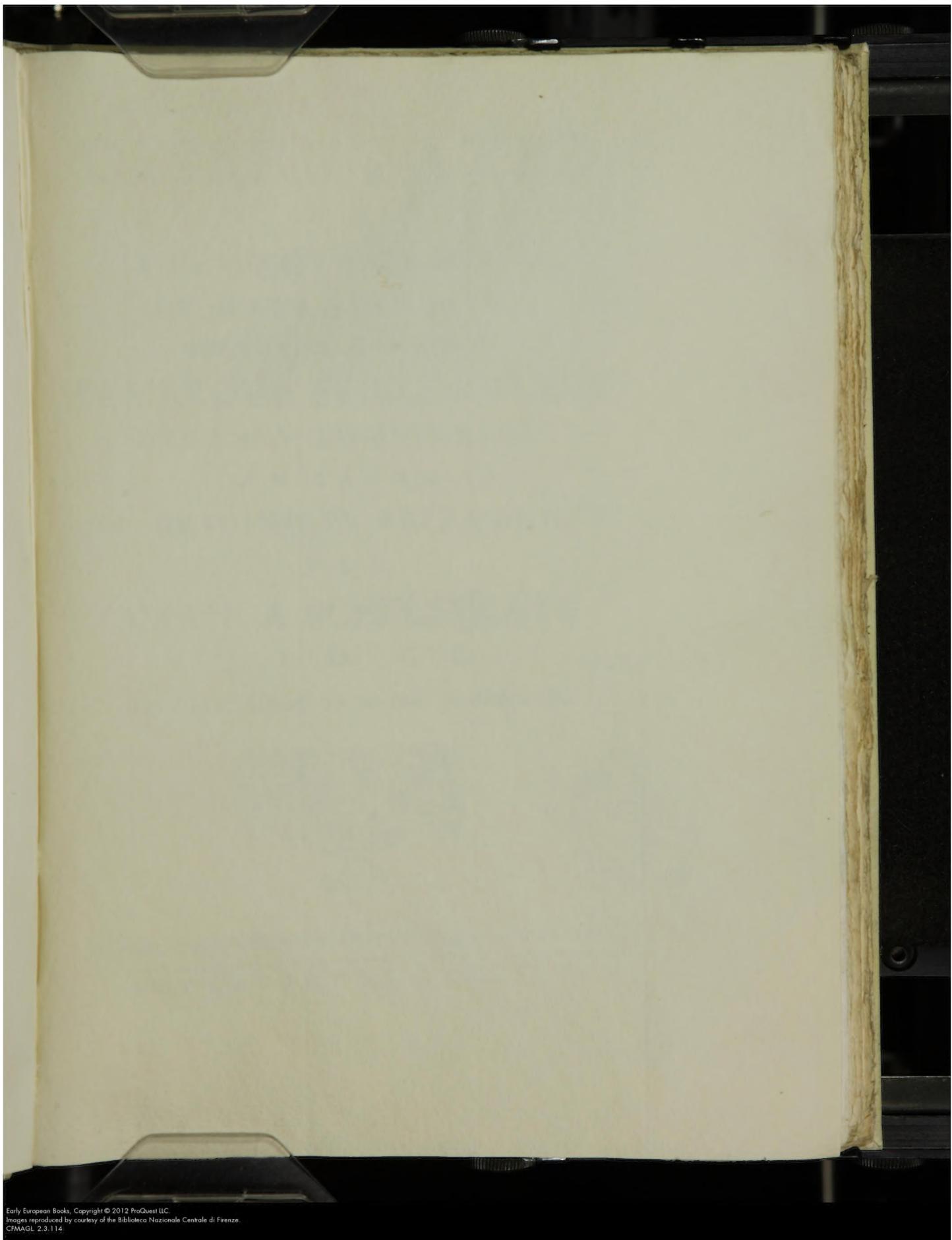
Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114

2.3.114



Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114





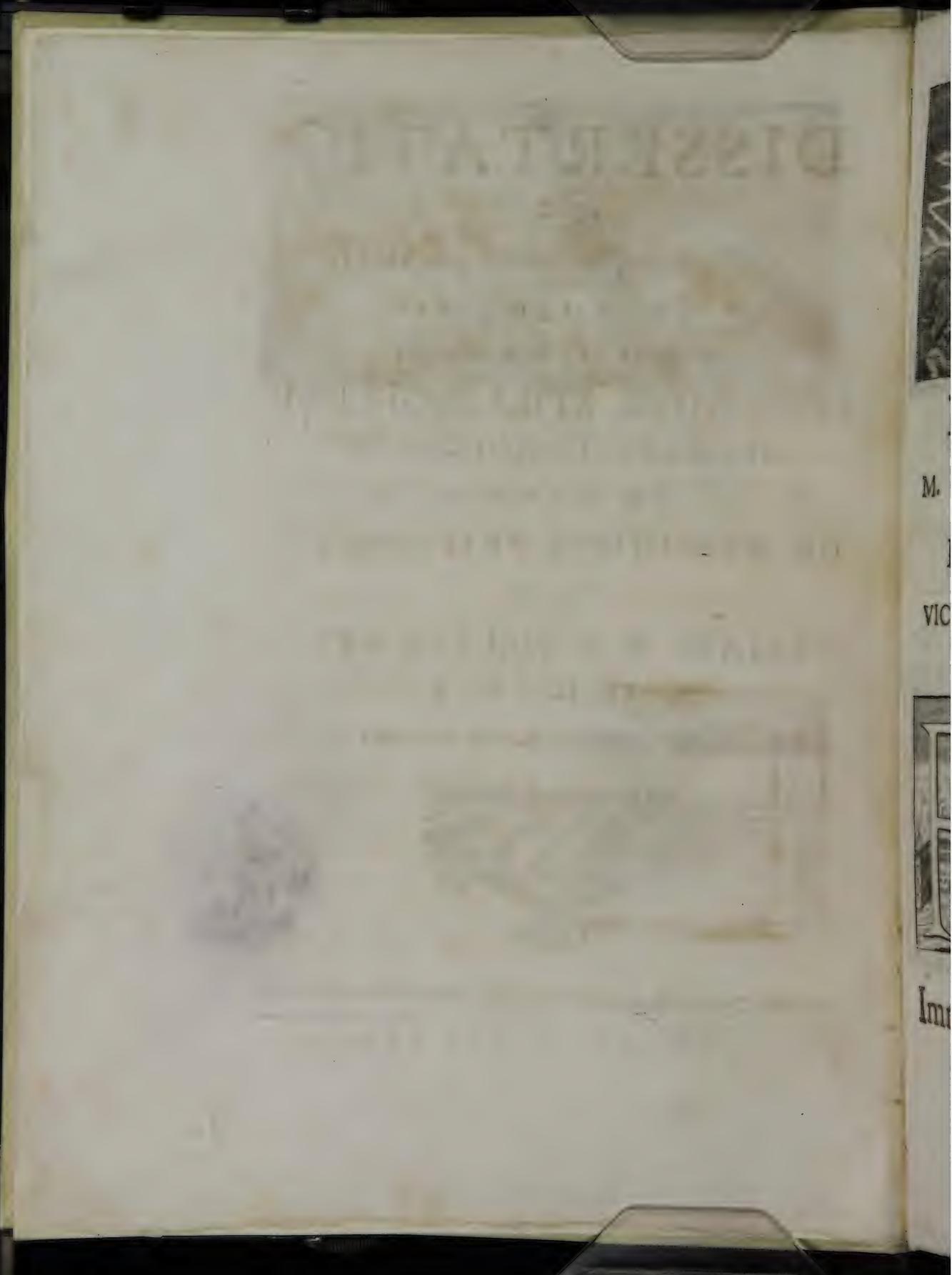


DISSE<sup>T</sup>AT<sup>O</sup>  
DE  
AVCTORITATE PATRIARCHALI  
ET METROPOLITICA  
ADVERSVS EA, QVÆ SCRIPSIT  
EDVARDVS STILLINGFLEET  
DECANVS LONDINENSIS  
IN LIBRO  
DE ORIGINIBVS BRITANNICIS  
PER  
EMAN. A SCHELSTRATE  
S. T. D. C. L.  
ET BIBLIOTHECÆ VATICANÆ PRÆFECTVM,



ROMÆ. Typis, &c sumptibus Dominici Antonij Herculis. 1637.

SVPERIORVM PERMISSV.





IACOB O II.

M. BRITANNIÆ &c. REGI

FIDEI DEFENSORI

VICTORI. TRIVMPHATORI. PACIFICO.



ELICI faustoque  
Catholicæ Fidei  
successu à supre-  
mo illo Regum  
Moderatore, Mū  
dique Rectore  
Immortali Deo factum est, vt his  
tem-

E P I S T O L A

temporibus, quibus Christianorū  
Principum ope Hungarię, & Grę-  
cię Regna Ecclesię restituuntur,  
**MAIESTAS TVA** Britanniarum  
thronum conscenderet, & incly-  
tam Anglorum Gentem ad ample-  
tendam veram Religionem exē-  
plo Regio inuitaret. Non huma-  
no, sed Diuinę Sapientię consilio  
Reges regnant, & sicut in Pro-  
uerbijs legitur, Conditores Le-  
gum iusta decernunt. Quæ cum  
de omnibus huius Mundi Princi-  
pibus dicta sint, non possunt non  
intelligi de **MAIESTATE TVA**,  
quæ in gubernando Orbe Britan-  
nico iusta decernens adeò feliciter

re-

Prover-  
bio sum  
cap. 8.

D E D I C A T O R I A.

regnat, vt omnium subditorum animos in amorem, omnium exterritorum oculos in admirationem rapuisse videatur. Antiquorum effatum est, & ipsius Sapientiae velut Oraculum, in amore Ciuium summum esse Regum praesidium. Unde Plinius Secundus in Panegyrico, quem Traiano dixit, Domum Regiam nullibi tutius, aut securius asseruari credidit, quam ubi Amoris excubijs defenditur: & Themistius celebris Græcorum Orator præclarè admonuit, longè præstare, Amore ac Gratia subditos allucere, quam metu ac terrore dominari. Amore coniunguntur animi,

Plinius  
in pene  
græco  
Traiana.

Themis-  
tius o-  
rat. 7.

E P I S T O L A

mi, consentiuntque in vnum: confensione autem coalescunt Imperia, sicut dissensione collabuntur. Quæ cum probè agnouisset MAESTAS TVA, dissensionem, quæ in suscepiti Regni primordijs toti Britanniaæ perniciem minabatur, celeriter sustulit, & conspiracyis Authoribus internecione deletis, Victor, ac Triumphator cæterorum animos amoris dulcedine aut omnino placauit, aut penitus continuit. Praclarè naturam hominum assecutus intellexisti, frustrà quemquam se terrore accingere, qui septus charitate non fuerit. Subditis igitur terrore ac metu liberatis,

læ-

D E D I C A T O R I A.

lætissima facie & amabili vultu Ci-  
uium tibi animos conciliasti, qui  
se salutem publicam MAIESTA-  
TI TVAE debere eò libentiūs  
fatentur, quo cæteræ Nationes id  
magis suspiciunt, ac admirantur.  
O te felicem Principem, qui dum  
benevolentia Ciues amplecteris,  
apud Domesticos venerationem,  
apud Exteros laudem, apud Deum  
ipsum tibi aditum ad felicis vitæ  
æternitatem comparas. Non agam  
hic de humanitate, qua cunctos su-  
scipis: de Clementia, qua Te  
exorari finis: de benignitate, qua  
egenis misericorde succurris: de la-  
bore, quo Regni tui curam geris:  
de

E P I S T O L A

de constantia , qua cuncta etiam  
difficillima subire non metuis .  
Hæc enim , & multa alia virtutum  
dona , quibus Regium animum  
tuum Cœlestè Numen ornauit , hic  
laudibus extolli possent : sed cum  
alterius operis hoc negotium sit ,  
quam quod breuissimis huius epi-  
stolæ angustijs possit comprehen-  
di , hoc vnum rogabo , vt MAIE-  
STATIS TVAE immemor , Te-  
nuitatis meæ memor , præsens O-  
pusculum , quod de Hierarchia Ec-  
clesiastica contra Scriptorem An-  
glum edidi , benigno animo suscipe-  
re , & Maximi Nominis Tui patro-  
cinio tutari digneris . Nec est , quod  
quis-

D E D I C A T O R I A.

quisquam MAIESTATEM  
TVAM inducat, vt credat, me  
in nomine Regio nouitatis præsi-  
dium quæcunq; non erroris recens  
excogitati, sed veritatis antiquitus  
cognitæ hoc Opusculo defensio-  
nem suscipio. De Patriarchatu  
Romano ago, quem Reges Ca-  
tholici Prædecessores tui per mille  
trecentos annos agnouerunt, &  
post schisma Iacobus celebris me-  
moriæ Princeps Auus tuus non  
obscurè afferuit. In illis enim lit-  
teris, quas pro luraimento fidelita-  
tis ad Rudolphum Cæsarem, ad  
Christiani Orbis Monarchas, ad  
Catholicos, & Protestantes Prin-  
ci-

E P I S T O L A

Jacobus  
Angliae  
Rex in  
apolo-  
gia pro  
iuramē-  
to fide-  
litatis.

cipes misit : Scio , inquit , Pa-  
triarchas in Ecclesia primitiua ex-  
titisse , & institutionem illam or-  
dinis , & discriminis causa am-  
plexor : sed & inter illos de Prin-  
cipatu magna contentione cer-  
tatum est : quod si in eo quæ-  
stio adhuc verteretur , meo li-  
bens suffragio primum locum  
Episcopo Romano deferrem :  
Ego Occidentalis Rex Occiden-  
tali Patriarchæ adhærerem . Quæ  
de Patriarchatu Romano Jacobus  
eiusdem tecum nominis primus  
hoc loco asserit , Ego hac Disser-  
tatione clarius explico , & Roma-  
ni Patriarchatus iura in totum Oc-  
ci-

D E D I C A T O R I A.

cidentem extendi, veterum testi-  
monijs, ac Synodorum Decre-  
tis comprobo, vt ijsdem fer-  
mè verbis vti possim, quibus  
Honorius Theodosium Impera-  
torem ad seruanda priuilegia iam  
dudum Romanæ Sedi contri-  
buta adhortatus est, vt sub Prin-  
cipe Catholico Romana non per-  
dat Ecclesia, quod aliis Regi-  
bus etiam in Schisma prolapsis  
amittere non debuit. Patere igitur,  
**CLEMENTISSIME PRIN-  
CEPS**, vt sub auspiciis tuis in  
lucem prodeat præsens Opu-  
sculum, in quo id vnum eni-  
tor, ne totius Occidentis speciale,

Hono-  
rius e-  
pist. ad  
Theod.

&

*EPISTOLA DEDICATORIA.*

& totius Orbis præcipuum Caput  
Romana Ecclesia turbetur, quod  
indè in omnem Hesperiam, sicut  
in omnem Orbem commonitionis  
Iura dimanent. Dabat Romæ.

Epist.  
Synodi-  
ca Conc.  
Aquile-  
iensis.

**MAIESTATIS TVAE**

*Humillimus, ac Obsequentissimus Seruus*

*Emanuel de Belgio Antuerpiensis.*

## P R A E F A T I O

A D

L E C T O R E M.

**N**ESCIO, qua sorte mea factum dicam,  
LECTOR BENEVOLE, ut intra v-  
nius anni spatium mihi cum aduersarijs  
vernaculo suo Idiomate scribentibus hec secunda futu-  
ra sit concertatio. Initio huius anni egi cum Maim-  
bourg, qui de Suprema Romani Pontificis in uni-  
uersam Ecclesiam auctoritate Opusculum Gallicè edi-  
dit. Nunc anno ad finem vergente agendum mihi est  
cum Decano Londinensi, qui de Patriarchali Romani  
Episcopi in totum Occidentem potestate questionem  
Anglico Idiomate instituit. Prioris Opusculum licet  
Gallicè edi non debuerit, mihi Idioma callenti nul-  
lam difficultatem attulit; secundum verò Anglicè edi-  
tum, licet Idioma in quibusdam cum Belgico conue-  
niat, me tamen adeò perplexum reddidit, ut ad illud  
intelligendum alterius opera uti mihi necesse fuerit.  
Quod igitur proprio Marte non potui, Eruditi Angli  
ope intellexi, translatisque ab eo in latinum sermo-  
nem præcipuis locis ad auctoritatem Patriarchalem Ro-  
mani Pontificis pertinentibus, constitit, Auctorem  
non solum me, sed & alios Catholicos, qui nostra vel  
parentum nostrorum etate ea de re tractarunt, cala-

a

mum

ii PRÆFATIO

num strinxisse. Confutandos itaque sibi suscepit ex Italia quidem Annalium Parentem Baronium, & qui ibidem scripsit, Lucam Holstenium: ex Gallia Cardinalem Perronium, Petrum de Marca, Ioannem Morinum, Iacobum Sirmondum, & Ioannem Garnerium: ex Belgio demum Christianum Lupum, & me omnium minimum. Ex his illi, qui Anglicum Idioma ignorarunt, si adhuc vinerent, mecum, ut puto, ab Auctore desiderarent, ut si in posterum de rebus Ecclesiasticis agere vellet, vel ab impugnandis nostris scriptis abstineret, vel ea lingua, qua intelligi possit, animi sui sensus exprimeret. Ceterum cum ex prefatis omnibus Ego solus supersim, & liber Auctoris nostri ex Anglia ad me transmissus, ac ut breuiter refutaretur, a Nobili Viro perlatus sit, necessarium duxi, nonnulla huius Auctoris placita ad trutinam reuocare. Non agam hic de omnibus, quæ ipse obijcienda putauit: Cum enim scripserit contra ea, quæ in Antiquitate Illustrata de Patriarchali Romanis Pontificis in Occidentem potestate ex Veterum testimonij tradideram, quæcumque ab ipso improbantur, tunc refellam, cum Antiquitatem tribus vel quatuor sæculis auctiorem edam. Huic quidem labori iam sedulò à pluribus mensibus manum admoueram, cum liber Auctoris nostri me ab incepto opere reuocauit, & ad eiusdem confutationem coegit. Examen itaque iam inceperam, nullam omnino quæstionem cum Catholicis Scriptoribus me hac de re habiturum existimans, cum ecce ad manus meas peruenit alter liber

## AD LECTOREM: iii

liber de Disciplina Ecclesiae in Dissertationes septem  
distributus, quarum ordine prima agitur de forma  
& distributione Ecclesiarum, & §. 6. quæritur,  
an Metropolitica auctoritas, aut Patriarchica dignitas  
fuerit à Christo vel Apostolis instituta? Patriarchalem  
dignitatem ex Apostolico Instituto ortam esse ostenderat  
praeclarum Gallie lumen Cardinalis Perronius, idem  
que de Metropolitica auctoritate in opere suo de con-  
cordia Sacerdotij & Imperij contra Nonatores nostri  
saeculi asseruerat Petrus de Marca Parisiensis Archie-  
piscopus. Neutram ab Apostolis promanare, nuperus  
Auctor Gallus contendit, & quod in hunc usque  
diem nemo Catholicorum ausus fuit, ad Hereticorum  
& Schismatistarum argumenta confugit, ut probaret  
utramque auctoritatem recentiori consuetudine indu-  
ctam, ac Patriarchalem in primis dignitatem aliorum  
iurium inuasione auctam, & Synodicis quarti ac  
quinti saeculi decretis stabilitam fuisse. Hec est homi-  
nis istius sententia, cui cum repugnat non modo pre-  
sentis Ecclesiae statuta, sed etiam veteris monumenta,  
non erubuit Auctor ille Conciliorum sanctiones, que  
instituto suo non farent, in peruersum sensum detor-  
quere, Antiquorum Pontificum scripta, que sibi non  
arrident, ludibrio exponere, præclara Patrum testi-  
monia, que opinionem suam euertunt, cauillatione  
eludere, presentis demum Ecclesie usum, quia pla-  
citis suis aduersatur, nouitatis arguere.

Ediderat Anno 1662. Ioannes Launois Parisien-  
sis Theologus opusculum, quod de recta intelligentia

a 2

sexti

Nuperus Auctor  
Gallus.

Card. Perronius  
in responso ad  
Iacobum Angliæ  
Regem cap. 30.  
fol. 171. & seq.

De Marca lib. 1.  
de concordia Sa-  
cerdotij & Im-  
perij, cap. 3. & 7.  
& seq.

iv . P R A E F A T I O

sexti Canonis Nicæni *in scriptis*, in quo post discep-  
tationes Sirmondi, aliorumque Catholicorum contra  
Salmasium, eiusque sequaces Hæreticos duo potissimum  
profert, quæ ad rectum sexti Canonis Nicæni sensum  
inuestigandum quam maximè facere putabat. Alterum  
fuit, hic non agi de Patriarchis, eorumque iuri-  
bus: alterum vero, solummodo tractari de Metropo-  
litanis, eorumque iure, quod habent in Episcoporum  
ordinationibus. Plura hanc in rem congesit argumen-  
ta, idque salua, ut ibidem præfatur, Sedis Aposto-  
licæ auctoritate, quam Hæretici per Nicænum Canc-  
nem impetebant. Cæterum nactus fuit in Gallijs  
aduersarium Henricum Valesium, qui ex veterum  
testimonijs, ex Synodorum Decretis, & ex Patrum  
scriptis ostendit, Canonem sextum Nicænum de Pa-  
triarchis intelligendum esse, & de solis Metropolitis  
nequaquam explicari posse, ut Romani Episcopi Pa-  
triarchalis potestas ex recta eius intelligentia non pa-  
rum dependeat. Displicuit hæc Valesij Viri Doctissimi  
Disputatio Ioanni Launoio, qui anno 1671. Dis-  
sertationis suæ propugnationem edidit, in qua ita Pa-  
triarchas tempore Concilij Nicæni fuisse admittit, ut  
eos, iniuitus licet, non obscurè tamen insigniores Me-  
tropolitas fuisse indicarit. Agit de hoc Launoij libello  
Hadrianus Valesius in vita Henrici fratris sui, quam  
nuper inter vitas Selectorum Virorum Londini edidit  
Guilielmus Batesius, testaturque, launoium utcum-  
que cauillando respondisse, quam defensionem,  
Inquit, Valesius sibi legi noluit, affirmans con-  
sum-

Menicus Vale-  
sius Dissert. de  
Canone 6. Nicæ-  
no tom. 2. Hist.  
Eccles. post So-  
cratem & Zoso-  
menum.

Hadrianus Vale-  
sius.

## AD LECTOREM. v

sumptam esse materiam, & persualissimum habens, sua scripta ab Launoio nulla ratione refelli posse, atque conuelli. *Contempsit itaque Launoij propugnationem Henricus Valesius, eamque cauillationis instar habuit.* Non contempsit tamen Guilelmus Beueregius Scriptor Anglus, qui anno sequenti tomo 2. *Pandectarum in Annotationibus ad Canonom sextum Nicenum Launoij partes tueri, & Valesij argumentis satisfacere studuit.* Ratio præcipua, quæ Beueregium mouit, *Schisma Anglicæ Ecclesiæ fuit, quod cum huc usque omni ratione destitutum esset, in Launoij opinione fundari posse videbatur.* Non agnoscet Anglia potestatem supra Metropolitanam, & quia hic error Canone sexto Niceno, quo trium Patriarcharum dignitas explicatur, facili negotio refutari poterat, Launoij placita defendenda suscepit Beueregius, statuitque, Patriarcharum Institutionem Niceno Concilio posteriorem esse: sic enim habebat Anglicana Ecclesia tribus primis sæculis Hierarchiæ Ecclesiastice exemplum, quo his nouissimis temporibus Schisma suum tueretur:

Viuebat adhuc Launoius, dum opus Beueregij in lucem prodijt, & cum Hæretici longè aliam, quam sibi Launoius promiserat, ex opinione sua consequentiam ducerent, rei indignitate, ut puto, commotus obticuit, nemoque in Gallijs posthac repertus est, qui eius causam defendendam suscepit. Hoc primùm tempore emersit Auctor libri de Disciplina Ecclesiæ,

qui

vi P R A E F A T I O

qui Dissertatione I. §. ultimo causam quidem *Valesij* contra *Launoium* propugnare se dicit, reuerà tamen *Valesij* sententiam impugnat, & reijcit. Canonem sextum *Nicænum* de *Suburbicarijs Ecclesijs* intelligit, & *Romani Patriarchatus* terminos intra *Vicariatus Urbis* limites coeret, verissimum esse affirmans, eas dumtaxat *Regiones*, quæ *Vicario Urbis* parebant, fuisse Ecclesiæ *Suburbicarias*, in quas & nullas alias *Episcopo Romano* ius *Patriarchicum* competebat. Negat *Germaniam* & *Hispaniam*, negat *Galliam* & *Britanniam*, negat *Africam* & *Illyricum*, negat magnam *Italiæ* partem olim fuisse *Iuris Patriarchici Romani*, & quasi parum fuisse, potestatis *Patriarchalis* iugum excutere, ipsam auctoritatem *Pontificiam* conuellere nixus est, ac *Primum Petri* ad meram *Ordinis inter aequales* dignitatem redigere tentauit.

Pudet memoria repetere, quæ *Auctor iste* ex similibus *Principijs* deducit: *De ijs*, si operæ pretium duxerimus, alibi agemus. *Verbo* interim annotasse sufficiet, adeo absurdæ esse, & à vera Ecclesiæ doctrina aliena, ut de ijs factum sit, quod *Julius primus* olim de *Eusebianorum litteris* contigisse retulit: Omnes admiratione plenos vix induci potuisse, vt crederent, istiusmodi scripta ab homine, qui *Catholicus* videri cupit, esse profecta. Contendebant *Eusebiani*, totius *Synodi Orientalis* sententiam nequaquam à *Romano Episcopo* retractari posse: & cum errore illo Ecclesia offenderetur, scripsit *Julius Primus*: expedit

*Julius I. Epist.  
Synodica ad Ori-  
entales Antio-  
chiae congrega-  
tores.*

## A D L E C T O R E M . vii

dire secundum Ecclesiasticum verbum molam Asi-  
nariam suspendi à collo, atque ita demergi, quam  
vnum ex pusillis scandalizari. *Quid vero scriberet*  
*Magnus ille Pontifex, si nostris temporibus viueret,*  
*audiretque, non solum totius Orientis, sed unius quo-*  
*que Diœcœs Episcoporum, sed unius Prouincœ Sy-*  
*nodi suprema esse iudicia, illaque à nullo alio Iudice*  
*infirmari posse. Quid scriberet, si non Orientalium*  
*tantum, sed Occidentalium quoque Episcoporum cau-*  
*sas à iudicio Sedis Apostolice eximi debere intelligeret,*  
*audiretque, fictitiam esse eorum sententiam, qui auœto-*  
*ritarem Apostolicam tantum ad tempus ceteris Aposto-*  
*lis concessam fuisse dicunt, Petro autem, ut ad suc-*  
*cessores permanaret, fuisse tributam. Fictitia est,*  
*Inquit auœtor ille, quia nulla ratione, nullo testi-*  
*monio scripturæ aut traditionis docemur, potesta-*  
*tem Apostolatus Petri ad eius successores perma-*  
*nasse, non autem potestatem cœterorum Aposto-*  
*lorum, cum ex æquo Ecclesiarum Apostolicarum*  
*Episcopi dicantur eorum Apostolorum, à quibus*  
*Ecclesiæ sunt fundatæ, successores, inò omnes*  
*Episcopi Apostolorum omnium successores esse*  
*perhibeantur. Hæc sunt, quæ consequuntur ex ho-*  
*minis istius principijs, quæ si locum haberent, actum*  
*esset de sollicitudine Romani Episcopi, quam iubenie*  
*Deo per totum terrarum Orbem gessit in omnes Catho-*  
*licæ Communionis Ecclesias, Etiam num pro sedis*  
*sue Primatu gerit, quantumvis contrariam mentem*  
*quoad*

Differ. 2. cap. 1.  
§. 1. pag. 97.

Ibid. §. 1. pag. 96.  
& seq.

viii PRÆFATIO

quoad Ecclesiæ Galliæ Quesnello nuperus Auctor af-  
fingat, supponens ex eius sententia: quod Romanus  
Episcopus non habet sollicitudinem Ecclesiæ Galliæ.

Diss. 1. pag. 79.

Nolim huic expositationi diuinus inherere, an-  
quam tamen præfationi finem imponam, duo obseruan-  
da sunt, quorum primum lectorem benevolum spectat,   
quem suspicari nolle, quod errores huius libri aut  
Sacrae facultati Parisiensi adscribendi, aut illustrissi-  
mo Galliæ Clero tribuendi sint. Licet enim Auctor se  
Doctorem Parisiensem vocet, & Natione Gallus sit,  
nequaquam tamen credibile est, opus istud aut Sacrae  
facultati Parisiensi, aut Illustrissimo Galliæ Clero  
placitum. Quin potius credendum, omnes viros  
eruditione & pietate præstantes, qui inclitum Galliæ  
Regnum inhabitant, iudicaturos, opus illud indi-  
gnum fuisse, quod publicam lucem aspiceret. Ita  
sentire me iubet auita Gallicanæ Ecclesiæ Religio,  
quæ numquam ab Apostolicæ Sedis obedientia separata  
fuit, & numquam, ut sepius professa est, se auelli  
patietur. Non sine temeritate igitur quisquam ob hu-  
ius operis editionem Illustrissimo Gallicanæ Ecclesiæ no-  
mini notam inureret. Absit à viris eruditione conspi-  
cuis, absit à Doctoribus in Communione Sedis Apo-  
stolicæ enutritis, absit à Clero & Episcopis Catholi-  
cam fidem propugnantibus, quod eo tempore, quo in  
extirpanda una heresi desudant, alterius principijs  
assensum præbeant, & non recordentur illius, quod  
Gal-

## AD LECTOREM. ix

Gallicane Ecclesie nomine ante mille centum & sexaginta annos S. Auitus Viennensis Episcopus posterorum memoriae consecrauit: Si Papa Vrbis vocatur in dubium, Episcopatus iam videbitur, non Episcopus vacillare.

S. Auitus Vien-  
nen. Episcopus  
ia epist. ad Fau-  
stum & Symma-  
chum Senatorum

Secundum Auctorem nostrum Anglum spectat, quem gloriari nollem, se apud Catholicos reperiisse causae sue Patronum. Enim uero cum ipse Anglicane Ecclesie Minister sit, & auctoritatem Metropolitanam agnoscat, necesse est, quod Auctorem Gallum aequè sibi ac nobis aduersari fateatur. Cum enim Auctor ille non solum Patriarchalem, sed Metropolitanam quoque auctoritatem ab Apostolis institutam fuisse neget, ut Decanus Londinensis Apostolico Instituto Anglicane Ecclesie Hierarchiam tueatur, non Patriarchas dumtaxat, sed & Metropolitanos ex illa eliminare deberet, primumque Ecclesiam constituere, quæ solis Episcopis ac inferiori Clero constaret. Et hec quidem si sententiam nuperi scriptoris Galli admittendam ducat Auctor Anglus, cui tamen numquam subscribemus: placita enim illa, quibus videbimus Ecclesiarum Iura proculcari, receptas Synodorum sanctiones in peruersum sensum detorquens, probata Veterum Pontificum scripta ludibrio exponi, veneranda antiquorum Patrum testimonia contemni, & solida moxitas Ecclesiastice fundamenta euerti, semper aduersabimur, & nunquam fundamenta divisionis, aut Schismatis admittemus pro regulis Catholicæ

b

Reli-

## PRÆFATIO AD LECTOREM.

Religionis. Atque satis hactenus de Tractatu nuperi  
Scriptoris Galli; Iam tempus est, ut ad Errores Au-  
Etoris Angli veniamus, qui ut unico intuitu à Le-  
ctorre conspiciantur, hic subiecti sunt, Veritate  
que illis oppositæ adiungenda.



ER-

ERRORES,  
QVI HAC DISSERTATIONE CONFUTANTVR,  
ET VERITATES OPPOSITÆ.

*Errores.*

1. Quod Petrus potius quam Paulus prædicauerit Euangelium in Britannia, leuibus nititur testimonij, nemirum Simeonis Metaphrastis, legendorum, seu visionum Monachalium. Cap. 2. pag. 45.

2. S. Paulum Britannis fidem annuntiasse, habetur ex testimonij Clemētis Romani, Eusebij, Theodoreti, & D. Hieronymi, qui commentario in cap. 5. Amos Prophetæ ait, S. Paulum, postquam fuisset in Hispania, transiisse ab uno ad alterum Oceanum, eiusdemque in prædicando diligen-  
tiam se extendisse usque ad

*Veritates illis oppositæ.*

1. S. Petrum predicasse Euangelium in Britannia, nititur testimonij Eusebij, Innocentij primi, Gildie Sapiens, Ioannis V., Kenulphi Merciorum Regis, & Metaphrastis. Cap. 1. & 2. huius Dissertationis.

2. Clementis, Eusebij, & Theodoreti testimonia vel nihil ad Pauli in Britannias aduentum pertinent, vel eque de Petri ac Pauli aduentu intelligi possunt. D. Hieronymus in caput 5. Amos dicit, quod S. Paulus vocatus sit a Deo, ut de Hierosolymis usque ad Hispanias tenderet, & a Mari rubro, imo ab Oceano usque ad Oceanum

vltimum Terræ terminum.

Cap. 1. pag. 37.

curreret, quod non significat, ab Oceano Hispanico ad Oceanum Britannicum, sed ab Oceano Arabico, qui Mari rubro adiacet, usque ad Oceanum, qui Hispaniae oras alluit, Euangelium praedicasse. Cap. 1. num. 4.

3. Sulpitius Seuerus, dum asserit, temporibus Marci Aurelii Antonini Martyria primum visa fuisse in Gallijs, Religione Christiana serius trans Alpes recepta, hæc narrat tamquam certus de primo, dubius de secundo. Cap. 2. pag. 55.

3. Sulpitius Seuerus habet lib. 2. Historiæ: sub Aurelio Antonini filio persecutio quinta agitata: ac tum primum infra Gallias Martyria visa, serius trans Alpes Dei Religione suscepta. Vtrumque eadem certitudine narrat, neque de secundo magis quam de primo dubitat. Cap. 1. num. 6.

4. Lucius Britannorum Rex misit Legatos suos Romam tanquam ad locū, quo, ut Ireneus argumentatur in simili casu, recurrebatur ex alijs partibus, quia erat Ciuitas Imperialis ita habet Auctor noster. Capite secun-

4. D. Ireneus lib. 3. cap. 3. dicit de Romana, non Urbe Imperiali, sed Ecclesia Apostolica: ad hanc enim Ecclesiam propter potentiorē principalitatem necesse est, omnem cōuenire Ecclesiam, hoc est eos, qui sunt vnde fide-

5. Concilium Arelatense in epistola Synodica ad Syluestrum Papam scripsit: qui maiorem Diœcesim tenes. Ita enim locus ille legendus est. Cap. 2. pag. 53. & Cap. 3. pag. 130.

6. Dubium est, an Constantinus tempore Synodi Arelatensis distribuerat Imperium in Diœceses; & verosimilius est, nec id factum fuisse tempore Nicænæ, cum ibi sola mentio fiat Prouinciarum, non Diœceseon. Cap. 3. pag. 130.

7. Au-

fideles. Ut ob Ecclesie principalitatę, & non ob aliud, Lucius Rex Legatos suos Romam ad Eleutherium Papam miserit. Cap. 1. num. 9.

5. Concilium Arelatense in epistola Synodica ad Syluestrum Papā à Pithœo primum, deinde à Sirmondo ex MSS. Gallicis Codicibus edita habet: qui maiores Diœceses tenes, & ita locus legendus est. Cap.

4.

6. Tempore Concilij Nicæni Constantinus in epistola ad omnes Ecclesias mentionem facit Ponticæ, & Asianæ Diœceseon, ut verosimile non sit, sed planè falsum, tempore Nicæni Concilij nullam mentionem factā fuisse Diœceseon. Etiam Synodi Arelatensis tempore maioris Diœcesis nomen notum erat ipso nostro Authore fatente, dum loco maiores Diœceses, maiorem Diœcesim legendū affirmat. Cap. 4.

7. Au-

7. Auctoritas indicandi ubique Paschatis diem, quam Concilium Arelatense Canone primo Romano Episcopo detulit, adempta ei fuit per Concilium Nicænum, quod id negotij commisit Episcopo Alexandrino. Cap. 3. pag. 84.

8. Conciliū Nicænum Canonibus quarto, & quinto supremam Synodorum Prouincialium auctoritatem

sta-

Veritates illis oppositæ.

7. Auctoritas indicandi ubique Paschatis diem à Concilio Nicæno non adempta fuit Romano Episcopo: onus computandi Pascha, Episcopo Alexandrino delatum fuit à Patribus Nicenis: auctoritas certum diem Ecclesijs propoundingi Romano Pontifici relata est. Debebat diem Paschatis, inquit Cyrilus Patriarcha Alexandrinus in Prologo ad suum Cyclum de Ecclesia Alexandrina, diem Paschatis per singulos annos Romanæ Ecclesiæ litteris intimare, vnde Apostolica auctoritate Vniuersalis Ecclesia per totū Orbem diffinitum Paschæ diem sineulla disceptatione cognosceret. Quod cum per multa sæcula pariter custodissent &c. Cap. 4.

8. Concilium Nicænum Canonibus quarto, & quinto ne quidem de supra Synodorum Prouincialium autho-

ri-

stabilivit, quam Canone sexto saluam voluit, nec aliam auctoritatem supra Metropolitanam agnouit. Cap. 3. pag. 100. & sequentibus.

9. Statuitur Canone sexto Nicæno, quod Episcopus Alexandrinus habeat potestatem super Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, quia Episcopo Romano parilis mos erat. Parilitas autem in eo consistebat, quod sicut Romanus Patriarcha nullum Metropolitanum sub se habebat, ita in tota Ægypto, Lybia, & Pentapolim nullus Metropolitanus præterquam Alexandrinus erat.

Cap. 3. pag. 104.

10. Romani Episcopi Patriarchalis potestas Provincijs Suburbicarijs, scù Vrbi vicinis circumscibebatur, primumque post datum à Synodo Generali 2.

Con-

ritate somniauit, & Canone sexto Patriarchalem Romani, Alexandrini, & Antiocheni Episcoporum auctoritatē supra Metropolitanam agnouit. Cap. 5.

9. Ante Concilij Nicæni tempora non solum Patriarchæ Antiocheno, sed etiam Alexandrino Metropolitanæ parebant. In Aegypto ante Nicænum D. Athanasius, & S. Epiphanius Meletium Archiepiscopū fuisse tradunt, ut parilitas à Nicæno Concilio inter Alexandrinum, & Romanum Patriarchas in eo constituta non fuerit, quod Metropolitanis caruerint. Cap. 4.

10. Romani Episcopi Metropolitanæ auctoritas Trouin- eis, quas Auctor vocat Suburbarias, cōtinebatur: Patriarchalis per maiores Occidentis Diœceses se extendebat: Illy-  
ri-

Constantinopolitanae Sedi secundum honoris locum, cæperunt Romani Episcopi Illyrici Prouincias usurpare, ijs præficiendo Vicarium Thessalonicensem, ne ab Episcopo Constantinopolitano inuaderentur. Cap. 3. pag. 114. & sequentibus.

11. Cum Perigenes in Episcopum electus à Parentibus reiectus esset, & ab Episcopo Romano in Se-  
dem

Veritates illis oppositæ.

rici Prouincij post Concilium Constantinopolitanum primum à Damaso Thessalonicensis Archiepiscopus Sedis Patriarchalis Romanæ Vicarius præpositus fuit, ne ab Episcopo Constantinopolitano inuaderentur: ante Damasum Romana Sedes Ius Patriarchale per se aut Legatos exercēdi habuit, ut patet ex Legatis ad primi seculi finē à Clemente Primo Corinthum missis, unde Honorius Imperator Romanæ Sedis priuilegiū dudum à Patribus constitutū, & Canonibus firmatum rogauit per Illyricum seruari, & Theodosius Imperator prisca[m] Apostolicam Disciplinam, & antiquum ordinem, quo Romanus Episcopus super Illyricum constitutus erat, seruari iussit. Cap. 3.

11. Alius fuit Perigenes Corinthi in Achæa Prouincia Metropolita, alias Perreuius incerte nobis Sedis in Thessalia

dem Corinthicam sine consensu Synodi Prouincialis introductus fuisse. Episcopi Thessalici, quorum præcipui erant Paucianus, Cyriacus, & Calliopus, considerabant id tamquam notoriam inuasionem suorum Iurium, & proinde in Synodo Prouinciali alium collocauerunt in ea Sede. Cap. 3. pag. 116.

lia Prouincia Episcopus. Paucianus, Cyriacus, & Calliopus Thessalie Prouincie Episcopi, nullum ius habebant in Perigenem alterius Prouincie Metropolitam, neque contra illum ipsos egisse Bonifacius Primus testatur, sed contra Perreuiū legitime ordinatum, qui ab ipsorum sententia Romanam appellarat, & Romani Episcopi iudicio Sedi sue restitutus fuit. Cap. 3.

12. Britannica Ecclesia sex primis saeculis non nouit auctoritatem supra Metropoliticam, vnde misso ad initium septimi saeculi Augustino Monacho, septem Episcopi Britanni, qui ibidem reperiebantur, & multi alij Viri eruditi ex Monasterio Banchorensi noluerunt subiici Sedi Apostolicæ, vel Augustinum agnoscere, sed sub Metropolitano

12. Ecclesia Britanniæ sex primis saeculis agnouit auctoritatem supra Metropolitam, idque adeò certò constit, ut pestes Orbis Terrarum Pelagius & Celestius in Britaniis nati id ipsum confessi sunt, dum causas suas in Synodis Prouinciabus decisas ad Sedis Apostolice tribunal, aut referre permiserunt, aut propria appellatione deculerunt: Que de

no suo manere. Ità ex Beda & nonnullis monumentis à Spelmano editis, quæ ultima licet Auctor putarit necessaria non esse ad probanda supradicta, sibi tamen probari indicat. Cap. 5. pag. 357. & seqq.

Monachis Banchorensibus ex Monumento Anglico à Spelmano adducuntur, supposita sunt. Quæ à Beda narrantur, supremam Metropolitanorum auctoritatem à Britannis Episcopis agnitā fuisse non indicant, & si indicarent, eorum errorem divinitus correctum fuisse ostenderent, ut illi, qui in eo tuendo pertinaciter inhererent, duplicitis culpæ rei sint, & impugnatæ veritatis, & amissi pudoris. Cap. 6.

S Y-

## SYNOPSIS

CAPITVM HVIVS DISSERTATIONIS.

EXPOSITIO

Caput 1. *Quod Ecclesia Britannica à B. Petro, vel eius Successoribus instituta sit.* pag. 1.

Caput 2. *Quod Pontifex Romanus sit Patriarcha Occidentis, etiam Anglie, ilque sequi ex instituta per ipsum, aut Sacerdotes ipsius Britannica Ecclesia, Innocentij testimonio comprobatur.* pag. 17.

Caput 3. *Britannicum Ecclesiam, licet à Romana instituta non esset, eidem tamen ex vetusti consuetudine, cuius initium ignoratur, subesse ostenditur.* pag. 37.

Caput 4. *De Maioribus Diaecesis à Concilio Arelatensi Sylvestro Papae tributis.* pag. 57.

Caput 5. *An Canonibus Nicenis Metropolitanorum dignitas constituantur supremi, & quid Canone sexto statutum sit de Auctoritate Patriarchali.* pag. 75.

Caput 6. *Quod Britannica Ecclesia à suis primordijs usque ad tempus restitutę sub Gregorio Magno per Augustinum Monachum Religionis auctoritatem supra Metropolitanam agnouerit.* pag. 90.

c 2

Im-

ix

# S I Z T O N V S

Imprimatur ; si videbitur Reuerendissimo Patri  
Magistro Sacri Palatij Apostolici . 19. Octobris  
1686.

Pro Eminentissimo Cardinali CARPINEO  
Vicario

H. Cardinalis CASANATE.

Imprimatur . Fr. Dominicus M. Puteobonellus  
Sacri Apostolici Palatij Magister , Ordinis  
Prædicatorum .

## DISSERTATIO

D E

AVCTORITATE PATRIARCHALI,

E T

METROPOLITICA.



ICEt in præfatione ad  
Lectorem nonnulla de  
huius Dissertationis occa-  
sione, & instituto di-  
cta sint, hæc tamen adeò  
pauca sunt, ut non abs-  
re me facturum existi-  
mem, si in limine hu-  
ius Dissertationis occa-  
sionem eius altius repe-  
tam, & de instituto ipsius nonnulla alia ad cla-  
riorem eorum notitiam adiungam. Originem qui-  
dem suam habet hæc Dissertatione ex his, quæ  
parte prima Antiquitatis Ilustratæ, Dissertatione  
secunda scripseram. Cum enim ex pluribus Anti-  
quorum monumentis ibide m ostendissem, de toto  
Occidente locum habere, quod de Illyrici Eccle-  
sias in Synodo Romana co ram Bonifacio 2. ante  
mille

mille centum & quinquaginta annos dixerat Theodosius Echiniensis in Thessalia Episcopus, Romanos scilicet Pontifices vltra totius Orbis Ecclesiarum Principatum specialiter gubernationi suæ Occidentis Ecclesias vindicasse: non placuit hæc Romani Episcopi specialis in Occidentem auctoritas recentiori Scriptori Anglo, qui se Decanum Cathedralis Ecclesiae Londinensis, & Sacellatum Regiæ Maiestatis nominat, ægreque tulit, Anglicanam Ecclesiam, quæ à Românae Sedis Communione auulsa est, à me Occidentalis Patriarchatus terminis comprehensam fuisse. Mensem suam hac de re explicat in libro de Originibus Britannicis, quem anno 1685. Londini edidit, vbi tamquam Anglicanæ Ecclesiae Minister eiusdem defensionem suscipit, & Hierarchiam Anglicanæ Ecclesiae, quæ post Schisma solos Episcopos & Metropolitanos ex superiori clero retinuit, Antiquæ Ecclesiae conformem esse tuetur. Ostendere itaque conatur, Ecclesiam Anglicanam non solum Acephalam, id est sine Capite, sed ab ipsis nascientis fidei primordijs vsque ad aduentum Augustini Monachi Autocephalam, hoc est proprij Iuris, nullique Patriarchæ subiectam fuisse.

Duo igitur sunt, quæ Auctor contra me probanda suscepit, alterum scilicet, Romani Patriarchatus terminos coarctandos esse, ne ad Britannias se extendant: alterum, antiquam esse Anglicanæ Ecclesiae Hierarchiam, quæ nullam auctorita-

ritatem supra Metropolitanam agnoscit. Ad hæc præsertim probanda omne studium, omnem industriam, omne consilium Auctor adhibuit, non insistens Antiquorum vestigijs, sed nouas vias ingrediens, quas à vero deflectere hac Dissertatione breuiter monstrare conabor: Cum enim Auctor iste ad placita sua probanda assumpserit ea, quæ partim ipse, partim Launoius mortalium primi nouiter inuenerunt: rem non inutilem me factum credidi, si illa in medium adferrem, & quam longè à vera Ecclesiæ Disciplina, à Veterum Patrum sententia, à Conciliorum Decretis, à sensu totius Antiquitatis aliena sint, in sequentibus ostenderem. Diuidam igitur hanc Dissertationem in sex Capita, quorum quatuor prioribus, quæ ad Origines Britannicæ Ecclesiæ, & Patriarchatus supra eam Iura spectant, adducam. Duobus verò posterioribus, quæ ad stabilendam supremam Metropolitanorum auctoritatem à Decano Londinensi scripta sunt, expendam, & ipsis, quæ allegat, Auctorum testimonijs euertam. Putauit ipse auctoritatem Patriarchalem & Pontificiam sex primis sæculis Britannicæ Ecclesiæ ignotam fuisse, idque manifestum fieri ex responso Dñothi Abbatis, & Monachorum Banchorensium dictis: monstrabo Ego, de supra Romani Pontificis auctoritate ne quidem ullum dubium fuisse, sed à suscepta sub Lucio Rege Catholica Religione, usque ad Saxonum irruptionem, & aduentum Augustini

stini Monachi Britanniam Sedis Apostolice auctoritatem coluisse: Cumque id varijs Britannicæ Ecclesiæ monumentis, & Gentis illius Historijs ostendero, loco coronidis adiungam exhortationem ad Ministros Anglicanæ Ecclesiæ, in qua præ oculis ponam, quam longè à vero aberrent, qui Ecclesiam in toto Orbe defecisse, & in Mundi angulo à paucis repertam esse existimant. Adducam Optati Mileuitani sententiam, qua Donatistas ob similem errorrem arguit, quod ipsi olim Ecclesiam Catholicam redegerint ad paucos, & ab ijs missa fuerit quasi in carcerem latitudo Regnorum. Adferam alia Antiquorum testimonia, quibus constabit, veram Ecclesiam, quia Catholica est, toto Orbe diffusa in reperiri, & vnam esse, quia in vnius Communionis societate sub vno Capite visibili concordat, neminemque salutem consequi posse, qui à Capite illo aut Schismate diuiditur, aut hæresi seiungitur, ut D. Hieronymus non exaggeratue, sicut quidam nuper effutire ausus est, sed verè scripserit ad Damasum Papam: *Ego nullum primum nisi Christum sequens, Beatitudini tuæ, id est Cathedræ Petri communione consocior, super illam Petram edificatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum agnum commederit prophanus est. Si quis in arca Noé non fuerit, peribit regnante diluvio.*

C A.

V

# C A P V T I.

## *Quod Ecclesia Britannica à B. Petro, vel eius Successoribus instituta sit.*

1. Mense Authoris Angli contendit, à Paulo potius quam Petro institutam fuisse Britannicam Ecclesiam. Gilde sapientis testimoniū ab eo non adhibitum, forsitan quia pro instituta a Petro Britannica Ecclesia eum facere prospexerit.

2. Eusebū testimoniū adfertur ex Metaphraste, quo constat, Britannicam Ecclesiam institutionem suam Petro debere. Idem probat Metaphrastes, afferit Ioannes V., & affirmat Kenulphus Rex Merciorum.

3. Adferuntur testimonia Eusebii, Theodorei, & D. Hieronymi, ex quibus Authoris scilicet probaturum conflictus, Insulas in Oceano post statuere veritatem à Paulo primam eodocas fuisse.

4. Expenduntur Eusebū prae dicta testimonia, quare duo priores nihil pro Pauli potius quam Petri in Britanniam aluentu faciunt, verum vero Hieronymi, Paulum non ab Oceano Hispanico ad Britanniam, sed Authoris noster credidit, sed ab Oceano Arabico ad Oceanum Hispanicum fidem omniumque innuit, id, quod nihil ad rem nostram facit.

5. Clemens Romanus testimoniū adducitur, quo Paulum ad Occidentis terminos venisse afferatur, ad Britanniam peruenisse non dicitur.

6. Opinio Launoy hanc Clemensis epistolam in dubium resolvant, non probatur, adducitur tamen Testimonium Seueri Sulpitij, quo serius

trans Alpes Dei Religio sucepta fuisse dicitur, ac Authoris nostri distinctio ad difficultatem ex testimoniū Sulpitij motam euitam dam reūcitur.

7. Seuero Sulpitio adfipulatur Venerabilis Beda, qui eo tempore Lucium Regem ad fidem conuersum fuisse commemorat, quo eam trans Alpes suscepit fuisse, Sulpitius narrat, quibus cū sentire videtur Tertullianus, qui ī se temporebus vixit, quo Lucius Britanniae Rex sub Eleutherio Papa conuersus fuit.

8. De Lucij Regis conuersione alia Antiquorum testimonia adferuntur, & de Legatione ab eo Romanis ad Eleniberium Pontifice missa, Authoris nostri placita adducuntur: Eam nimis Romanum missam fuisse, quia erat Civitas Imperialis, ut ex Ireneo probat.

9. Irenei locus adfertur, & quod malè ab Authori nostro explicatus fuerit, offenditur. Afferit Ireneus, Fideles omnes cum Romana fide non ob Civitatis, sed ob Ecclesie libertatis presentiorum principiatarum conuenire debere. Honori Imperatoris testimoniū de Principatu Domini Augusti, & principio Sacerdotij Romae stabilitatis. Adhuc sententia Augustini, qui tradit, Apollonice Cathedre Principatum semper Romae viguisse, quem cum Author noster negat, manifestam veritatem oppugnat.

**V**IT de originibus Britannicæ Ecclesiae agamus, inquirenda est primæua illius institutio,  
A quam

2 D I S S E R T A T I O

Gildas Sapiens.

quam recentiores Scriptores varijs Apostolis, varijsque Christi Discipulis tribuerunt. Non vacat, hac Dissertatione singulorum opiniones referre, vnam dumtaxat Auctoris nostri expendam, qui ne Baronij sententiam de instituta per Petrum Britannica Ecclesia admitteret, eam Paulo Apostolo tribuit, idque se clarè probaturum confidit. Antequam autem Quæstionem aggreditur, nonnullorum opiniones reiicit, qui alios Christi Discipulos mare Britannicū traiecssisse putarunt, contenditque, nihil ad eorum institutum facere Gildam sapientem, qui epistola de excidio Britanniæ scribit. Interea glaciali frigore rigenti Insulae, & veluti longiori Terrarum recessu soli visibili non proximæ, verus ille non de firmamento solum temporali - sed de summa etiam Cælorum arce tempora cuncta excedente Vniuerso Orbi præfulgidum sui corruscum ostendens (tempore, ut scimus, Summi Tiberij Cæsaris, quo absque ullo impedimento eius propagabatur Religio, comminata, Senatu nolente, à Principe morte dilatoribus militum eiusdem) radios suos primum indulget, id est sua præcepta Christus: quæ licet ab incolis tepidè suscepta sunt, apud quosdam tamen integrè, & alios minus usque ad persecutionem Diocletiani Tyranni nouennem, in qua subversæ per totum Mundum sunt Ecclesiæ. Non desunt, qui ex hoc Gildæ testimonio circa ultimum Tiberij annum Euangeliū in Britannia prædicatum fuisse volunt, quos Auctor noster merito reiicit, ipsosque Gildæ testimonium non intellexisse ostendit. Ait

nam-

namque Gildam duo distinguere, prædicationem Fidei per Orbem vniuersum, & Euangelij annuntiationem per Britanniam. Primum fatetur contigisse extremo tempore Tiberij, quo teste Eusebio in Chronico Pilatus de Christi Diuinitate, & Christianorum in Palestina persecutione ad Tiberium: Tiberius, teste Tertulliano in Apologetico, ad Senatum retulit, & negante Senatu suum suffragium pro Christo inter Deos referendo, Tiberius in sententia permansit comminatus mortem ijs, qui Christianos persequerentur. Tunc enim liberè Euangelium vbi-que annuntiari potuit, prout id factum esse, Gildas initio superioris Testimonij clarissimè indicat. Aliud de Fidei annuntiatione per Britanniam ijsdem ferè temporibus Gildas contigisse asserit, quod Auctor noster pro prædicato ab Apostolis per Britanniam Euangelio præ cæteris testimonijs virgere potuisset, nisi forsan prospexit, Gildam potius pro Petri, quam Pauli in Britanniam aduentu citari posse. Extat sanè in eadem Gildæ epistola locus, in quo mores Britannici Cleri redarguit asserens: eos *Sedem Petri Apostoli immundis pedibus usurpare*. Quem locum cum Auctor in fine operis sibi obiecisset, responderet, Sedem Petri apud Gildam nihil ad rem facere, cuius rationem si quæras, aliam non obtinebis, quam quod Auctori nostro non placeat *Sedes Petri Apostoli*, quam Gildas in Britannia collocat, dum eam à Britannico Clero immundis pedibus usurpari affirmat. Duos sensus patitur Gildæ testimonium: pri-

Gildas Sapientia.

A 2 mus

mus est, quod Petrus in Anglia fuerit, ibique Sedem Episcopalem instituerit, & Diaconos, ac presbyteros ordinauerit, qui historicus est, & pluribus probatur. Secundus, quod Sedi Petri Clerus Britannicus Institutionem suam debeat, qui sensus ab alijs admittitur. Neuter Auctori nostro placet, & ideo Gildam inter eos, qui de institutione Britannicæ Ecclesiæ egerunt, non ita vrgendum dicit.

2. Cæterum priorem sensum Historicum de instituta per Petrum Anglicana Ecclesia confirmat Eusebius apud Metaphrastem his verbis: *Simonem Petrum duodecim quidem annos esse versatum in Oriente, viginti autem & tres annos transgisse Romæ, & in Britannia, & in Civitatibus, quæ sunt in Occidente.* Refert hoc testimonium Armachanus ex Metaphraste, qui commentario de Petro & Paulo ad diem 29. Iunij etiam de Petro affirmat, eum in Britannia longo tempore fuisse moratum, & multas Gentes non nominatas attraxisse ad fidem, *cumque Ecclesiæ constituisset, Episcopos, & Presbyteros, & Diaconos ordinasset, duodecimo anno Cæsaris Neronis rursus Romanum reuersum esse.* His adiungi potest Ioannes V. qui ante 900. annos epist. ad Ethelredum, & Alfridum Anglo Saxonum Reges apud Malbur. libr. 3. se gaudere fatetur, quod in ipsis cernat feruorem Fidei, *quam, inquit, ex Prædicatione Principis Apostolorum, Deo vestros animos illuminante, accepistis, & efficaciter tenetis.* Et ante annos 850. Kenulphus Merciorum Rex epistola ad Leonem III. *Vnde* *dè*

Eusebius apud Metaphrastem.

Metaphrastes ad diem 29. Iunij.

Ioannes V.

Kenulphus Merciorum Rex

dè tibi Apostolica dignitas, inde nobis fidei veritas innotuit.

3. Iam adducenda sunt testimonia, quibus Auctor nititur, ad hanc Prouinciam Paulo potius, quam Petro vindicandam. Ac primum quidem testimonium, quod adducit, est Eusebij Cæsarænsis, quem lib. 3. de Demonstratione Euangelica cap. 7. scripsisse perhibet, quod post conuersionem Romanorum, Persarum, Armenorum, Parthorum, Indorum, & Scytharum, Apostoli pertransierint Oceanum ἦν τὰς καλύπτας Βρετανικὰς νῆσους ad Insulas, quæ vocantur Britannice. Secundum est Theodoreti, qui tomo 1. in Psalmum 116. à Paulo non solum Hispaniæ, sed & Insulis in Oceano positis Fidem annuntiatam fuisse asserit ., Hæc enim, inquit Auctor, „ verosimilius intelligenda sunt de Insulis Britanicis, quæ in Oceano positæ sunt, de quibus idem Theodoretus tomo 4. serm. 9. scripsit: quod „ Piscatores nostri, & Publicani leges Euangelicas „ intulerunt. Theodoreto adiungit Hieronymum, qui in caput 5. Amos scribit de Paulo, quod usque ad Hispanias tetenderit, & à Mari Rubro, imò ab Oceano usque ad Oceanum cucurrerit, imitans Dominum suum Solem Iustitiae, de quo legimus: à summo caelo egressio eius, & occursus eius usque ad summum eius. Huic Hieronymi testimonio aliud adiungit ex libro eius de Scriptoribus desumptum, ubi dicit, Paulum post dimissionem è carcere prædicasse Euangelium in partibus Occidentalibus, quo nomine,

Theodoretus in  
psalm. 116.

Auctor pag. 37<sup>3</sup>  
and therefore  
in all probabilit-  
y the britisch  
Islands are va-  
derstood by hun  
&c.

Hieronymus in  
cap. 5. Amos.

pag. 38. by  
Vvhich the bri-  
tish Islands  
especially un-  
derstood.

in-

inquit Auctor, *principiè significabantur Insulae Britannicae*, idque ait constare ex testimonio Clementis Romani, qui scribit, *Sanctum Paulum annuntiassè Iustitiam per totum Orbem*, & istud agendo, iuisse ὅτι τὸ τέρμα τῆς δύορως, ad terminos Occidentis. Quam locutionem putat necessario etiam complecti Britanniam, in qua Paulum prædicasse, dicit Venantius: ita enim de Paulo testatur in vita S. Martini lib. 3.

Clementis Roma-  
nus epist. ad  
Corinth.

Venantius For-  
sunatus.

*Transit & Oceanum, vel qua facit Insula portum,  
Quasq; Britanus habet Terras, quasq; ultima Thule.*

4. Verum qui hæc Antiquorum Patrum testimonia sedulò peruvoluti, facile perspiciet, ex ijs certò non constare, quod Britannia primum à Paulo fidem acceperit. Eusebij locus ab Auctore indicatus integer referendus est, cum enim de duodecim Apostolis, & septuaginta Christi Discipulis sermonem instituisset, scribit de ijs, καὶ τὸν μὲν ὀντων  
τὸ Πωμαῖον ἀρχέων καὶ αὐτῶν τὸ τὸ Βασιλικότατον πόλιν τοιμασθαι, τοὺς δὲ τὸ Πέρσων, τοὺς δὲ τὸ Αρμενίον, ἐπέργες δὲ τὸ Παρθων ἐθνοῦ, καὶ αὖ πολιν τὸ Σιενθῶν, τοὺς δὲ ἕδη ἐποίησαν τὸν οἰκουμένην εἰλιγῆν τὸ ἄκρα, ὅτι τὸ τὸ Ιδῶν φιλοσογ χώραν, καὶ ἐπέργες τὸ τὸ ὥκεανον παρελθεῖν ὅτι τὰς καλυπτόντας Βεστιανὰς νησίας. Et alios quidem eorum Imperium Romanum, ipsamque omnium Urbium Reginam Civitatem inuadere. Alios Persarum Regnum, alios Armeniorum, Parthorum alios Nationem. Item alios Schytarum, quosdam etiam ad ipsos Orbis Terræ venisse fines, Indorumque Regiones

pe-

penetraffe, alios porrò trans Oceanum euassisse ad eas Insulas, que Britanicę vocantur. Ex his enim verbis non habetur, quod Eusebius potius vnum, quam plures, & Discipulum potius quam Apostolum, & ex Apostolis Paulum potius quam Petrum ad Britannię peruenisse testatur: vt si per alios intelligendi sint Apostoli, saluo Eusebij testimonio non solum Paulus, sed etiam Petrus, idque ante Paulum in Britannijs verbum Dei prædicare potuerit, prout Eusebium alicubi dixisse, supra ex Metaphraste audiūmus. Alius est Theodoreti locus Tomo 4. serm. 9. quo Britannos numerat inter illas Gentes, quibus Pi- scatores nostri, & Publicani, Sutorque . . . . . leges Eu- uangelicas intulerunt. Sed neque ex illo habetur, Britannos potius à Paulo, quam à Petro Euangelij veritatem edoc̄tos fuisse. Ex alijs Theodoreti locis ne quidem conficitur, Paulum ad Britannię perue- nisse, prout nec demonstrari potest ex locis D. Hieronymi, & Clementis Romani. D. Hieronymus enim scribit in caput 5. Amos Prophetæ, quod Paulus vocatus à Domino effusus sit super faciem uni- uersæ Terra, ut prædicaret Euangelium Hierosolymis usque ad Illyricum, & edificaret non super alterius fundamentum, ubi iam fuerat prædicatum, sed usque ad Hispanias tenderet, & à Mari Rubro, inò ab Oceano usque ad Oceanum curreret, imitans Dominum suum Solem Iustitiae, de quo legimus: à summo cælo egresso eius, & occursus eius usque ad suminum eius, ut ante eum Terra deficeret, quam studium prædicandi. Ex qui-

Theodoreti  
Tomo 4.

Hieronymus in  
cap. 5. Amos.

## 8 D I S S E R T A T I O

quibus verbis non colligitur, Paulum Apostolum ab Oceano Hispanico ad Britannicum, qui vñus idemque Occidentalis est, sed ab Oceano, qui mari Rubro adiacet, vsque ad Oceanum, qui vltimas Hispaniæ oras alluit, Euangelium prædicasse. Refert ipse Paulus ad Galatas 2., se Arabiam prædicando peragrasse, & post tres annos Hierosolymam rediisse, vt credi possit, vsque ad fines Arabiæ, quæ Oceano Arabico terminatur, peruenisse. Dixit itaque D. Hieronymus, Paulum à Mari rubro, seu potius Oceano mari Rubro contermino, vsque ad Oceanum Hispaniæ adiacentem Euangelium prædicasse. Vnde Theodoretus in epistolam ad Philippenses cap. 1. scribere potuit, quod Paulus ex Urbe Roma profectus sit in Hispaniam, & postquam Hispanis Divinum Euangelium tradidisset, reuersus sit, ac capite truncatus, tunc obierit. Neque per Occidentem alibi quam in Italia & Hispania Paulum prædicasse Gregorius Magnus libro 3. 1. moralium cap. 22. commemorat, dum ait: *Paulus, cum nunc Iudeam, nunc Corinthum, nunc Ephesum, nunc Romam, nunc Hispanias pereret, ut in peccati morte iacentibus æternæ vitæ gratiam nuntiaret, quid se aliud quam esse Aquilam demonstrabat?*

5. Nec refert, quod D. Hieronymus libro de Scriptoribus affirmet, Paulum è carcere dimissum, ut in partibus Occidentalibus Euangelium prædicaret; licet enim Britanniam in partibus Occidentalibus sitam esse, recte Auctor noster statuat, fateri tamen

te-

*Ad Galatas 2. cap. 2.*

*Theodoret in epist. ad Philippenses cap. 1.*

*Gregorius Magnus lib. 3. 1. moralium cap. 22.*

*D. Hieronymus libro de Scriptoribus.*

tenetur, plures esse regiones in Occidente, nec in omnibus Paulum Apostolum fidem annuntiasse. Promiserat Paulus, se ad Hispanias profecturum, an autem promissionem suam adimpleuerit, dubitat Baronius, licet affirmet D. Hieronymus, qui de alijs Occidentis partibus nullam mentionem facit. Idem responderi potest ad locum Clementis Romani, qui epistola ad Corinthios iuxta editionem Patricij Iunij ita habet de Paulo: *κήρυξ ψυχόμαντρος επι την αγαπαλην, καὶ στην δύσει τὸ ψυχαῖον τῆς πίσεως αὐτοῦ κλείστρον ἔλαβεν, δικαιοσυνὴν διδάξας ὅλον τὸν κόσμον, καὶ οὐτὶ τὸ πέμπτον τῆς δύσεως ἐλάθων, καὶ μαρτυρήσας οὐτὶ τὸ οὐγκώδειν, γέπος απηλλάγη τῷ κόπῳ: Τοιοντας in Oriente, ac Occidente verbi præfactus illustrem fidei suæ famam sortitus est, in iustitia mundum uniuersum instruens, et ad Occidentis terminos veniens, et sub Imperatoribus Marryrium subiens, sic è Mundo migravit.* Ad Occidentis terminos Paulum venisse lego, ad Britannias venisse, intelligere minime debeo. Non enim testatur Clemens Romanus, Paulum venisse ad omnes Occidentis terminos, alioquin debuisset etiam peragrare Flandriam, Batauiam, Daniam, aliasque Septentrionis oras maritimas: sed testatur, ad aliquos Occidentis terminos venisse, quod verum erit, licet solam Hispaniam pertransisset, & ad ultimas eius oras maritimas substitisset. Quod autem ex Venantio adfertur, nihil probat, quia nimium probat: Dicit Auctor, Paulum illas terras prædicando transiisse, quas Britannia habet, et venantius.

Epist. ad Romā.  
cap. 15. num. 24.

Clemens epist.  
ad Corinth.

B vlti-

*ultima Thule*. Nullatenus autem verisimile est, Apostolum ad ultimam Britanniæ partem, quam olim Caledoniam, nunc Scotiam vocamus, multò minus ad Yslandiam Septemtrionalium Insularum ultimam, quam Tacitus in vita Agricolæ Thyle vocare creditur, peruenisse, neque ullum de ista re antiquitatis testimonium extat.

Tacitus: Hanc oram nouissimi maris tunc pri-  
mum Romana-  
Clavis circumue-  
ta, insulam esse  
Britanniam af-  
firmavit, ac simul  
incognitas ad id  
sempus insulas,  
quas Orcadas vo-  
cavit, inuenit, do-  
muitque. dispesta  
est & Thyle, quam  
hattenus nix; &  
Hiems abdebat.

Seuerus Sulpicius lib. 2.

6. Hisce præmissis, cum Authore nostro satis mirari nequeo, quid Ioannem Launoium Parisiensem Theologum, cum ab aduersarijs ex prædicto Clementis loco vgeretur, ad Gallicanarum Ecclesiæ antiquitatem ab Apostolorum temporibus repetendam, quid, inquam, Launoium adegerit, ad rei ciendam Clementis epistolam, cum salua illius auctoritate opinionem suam de Euangelio post Apostolorum tempora in Gallijs prædicato tueri potuisset. Mentis meæ non est, sententiam Launoij propugnare, qui nec in Gallia nec in Britannia temporibus Apostolorum Fidem prædicatam fuisse voluit: sed cum Auctor noster de Britannia id certis argumentis se probaturum dixit, licitum mihi, vt puto, fuit, infirmitatem argumentorum, quibus manifestam veritatem effici credebat, lectorum oculis proponere: licitumque, ni fallor, erit, testimonium, quod ab eruditis adductum est, vt Gallias diu post Apostolorum tempora fidem recepisse probent, in medium adferre. Est autem testimonium illud Seueri Sulpitij, qui post initium quinti sæculi scripsit, lib. 2. Historiæ Sacrae. Sub Aurelio Antonini

filio

filio persecutio quinta agitata, ac tum primum intra Gallias Martyria visa, serius trans Alpes Dei Religionem suscepta. Duo sunt, quæ Seuerus testatur. Vnum, quod ad Gallias spectat, ante Aurelium Antonini filium nulla Martyria in Gallijs visa. Aliud, quod etiam ad Angliam pertinere videtur, serius trans Alpes Dei Religionem susceptam esse. Hoc ultimum Auctor noster, quia sententiam suam cuerit, distinctione eludit: distinguendum nāque putat inter rem, quæ à Seuero afferitur, nimirum tunc primum visa fuisse Martyria: & rationem, quæ adiungitur, ob prædicatam serius trans Alpes Religionem Catholicam. Dicit, Seuerum de primo certum fuisse, dubium de secundo. Sed nemo non videt, hæc effungi contra expressum Seueri Testimonium, quo duo facta eadem certitudine ab eo affirmantur. Dicit martyria primum visa in Gallijs tempore Aurelij, additque, serius trans Alpes Dei Religionem susceptam. Vtrumque factum est, de quo æqualiter sibi constare innuit, cumque Britannæ trans Alpes sitæ sint, sequitur iuxta fidem Seueri Sulpitij, serius quoque in ijs Religionem Christianam susceptam fuisse.

7. Erat Seuerus natione Gallus, scripsitque ad annum circiter 420., cui si Scriptorem Anglum adiungere velimus, habemus Venerabilem Bedam, qui ante 1000. & plures annos gentis Anglorum Historiam Ecclesiasticam retexens eo ipso tempore Religionis in Britannia meminit, quo Seuerus eam

trans Alpes suscepitam fuisse innuit. Legi potest Historia Venerabilis Bedæ Presbyteri, nullum de prædicata per Apostolos in Britannijs fide verbum in ea reperietur. Prima, quam de religione mentionem facit, ad tempora Eleutherij Pontificis spectat.

Venerabilis Be-  
da lib. 1. Hist.  
gentis Anglorū. Anno, inquit, ab Incarnatione Domini centesimo quin-  
quagesimo sexto, Marcus Antonius Verus, quartus de-  
cimus ab Augusto, Regnum cum Aurelio Commodo fra-  
tre suscepit, quorum temporibus cum Eleutherius Vir  
sanctus Pontificatus Romanae Ecclesiæ præcesset, misit ad  
eum Lucius Britanniarum Rex epistolam obsecrans, ut  
per eius mandatum Christianus efficeretur, & mox ef-  
fectum piæ postulationis consecutus est, susceptamque  
fidem Britannijs usque in tempora Diocletiani Principis  
inuolatam, integrumque quieta in pace seruabant. Sub  
Aurelio Antonini filio primum martyria in Gallijs  
visa testatur Seuerus. Sub Aurelio quoque Religio-  
nem in Britannia suscepitam testatur Beda antiqui-  
tate & sanctitate Venerabilis, cui lucem prætulisse  
videtur Tertullianus, qui Aurelio Imperatori ferè  
coetaneus fuit, ac libro contra Iudæos inaccessa  
quondam Romanis loca Christo subdita prædicauit.  
Seuerus Sulpicius. Britannorum, inquit, inaccessa Romanis loca, Christo  
verò subdita. Ac si testaretur, non diu antequam  
scriberet, Britannias Christi Fidem accepisse, quod  
optimè cum suscepta tempore Eleutherij Fide con-  
uenit, cum paulò ante, quam Tertullianus scribebat,  
Eleutherius vixerit, sub quo Lucius ad fidem con-  
uersus fuit.

Tertullianus  
libro contra  
Iudæos.

8. Re-

S. Rectè itaque Venerabilis Beda sub Lucio  
Britannæ conuersionem ponit, quod in Manuscrip-  
ta Regum Anglorum Historia, quæ in Bibliotheca  
Vaticana custoditur, his verbis confirmatur: *Lu-  
cius misit litteras Eleutherio Pape pro Christianitate  
suscipienda, & obtinuit.* Idem testantur non modo  
omnes istius Nationis Scriptores cum Mariano  
Scoto, sed & Scriptores Germani, Galli, ac Itali,  
inter quos videri potest Sigebertus Gemblacensis in  
Chronico, Hermannus Contractus in Chronicorum  
compendio, Ado Viennensis in Martyrologio, &  
Anastasius Bibliothecarius in Pontificali Romano,  
vbi de Eleutherio testatur: *hic accepit epistolam à Lu-  
cio Britanico Rege, ut Christianus efficeretur per eius  
mandatum.* Desumptum id est ex antiquo Ro-  
manorum Pontificum Catalogo tempore Iustiniani  
Imperatoris exarato, qui extat in Bibliotheca Sapien-  
tissimæ Sueorum Reginæ, in quo sub Eleutherio  
eadem omnino verba leguntur, ut nullum dubium  
esse possit de hac Lucij conuersione sub Eleutherio,  
de qua omnes conueniunt: licet non ita consentiant  
de personis, quibus mediantibus Lucius ab Eleutherio  
de fide edoceri petiuit, & quorum ope Eleutherius  
non modo Lucium, sed & plerosque Britannos  
ad fidem conuertit, Ecclesiamque in regione illa in-  
stituit. Auctor noster à Lucio Eluanum, & Medroinum  
missos fuisse admittit, & hanc Legationis ra-  
tionem reddit: „ Eluanus, ac Eduinus erant  
„ Britanni, & Christiani, & propterea missi ad

Manuscriptus  
Codex Bibl. Vat.

Anastasius Bi-  
blioth. in Pundi-  
ficali.

Catalogus Ro-  
manorum Pon-  
tificum tempore  
Iustiniani Impe-  
ratoris conscrip-  
tus.

Pag. 68. Eluanus  
and Eduinus  
were Britisch

„ Eleu-

Christians them  
selues, and therefore sent to  
Eleuterius, having been proba-  
bly the persons employ'd to  
conuince King  
Lucius: but he knowing the  
great fame of  
Rome, and it  
being told him, not only that  
there were  
Christians there  
but a bishop in  
that city, the  
twelfth from  
the apostles, had  
a desire to un-  
derstand, how  
far the britisch  
Christians and  
those of Rome  
agreed; and he  
michi reasona-  
bly then pre-  
sume, that the  
christian doc-  
trine was there  
trulij taught, at  
so little distance  
from the Apo-  
stles, and in  
a place whither  
as Ireneus  
argues in this  
case a resort  
was made from  
all places, be-  
cause of its  
being the Im-  
perial city. the-  
re were rea-  
sonable considera-  
tions which  
michi mou-  
King Lucius &c.

D. Ireneus lib. 3.  
cap. 3.

„ Eleutherium, qui verisimiliter occupati fuerunt  
„ in conuertendo Lucio. Is autem cum fama Vr-  
„ bis Romæ ad eum peruenisset, & intellexisset,  
„ non tantum Christianos ibi esse, sed & Episco-  
„ pum Vrbis XII. ab Apostolis ibi degere, scire  
„ cupiebat, quatenus Britanni Christiani conueni-  
„ rent cum Christianis Romanis. Iustè si quidem  
„ poterat præsumere, Doctrinam Christianam  
„ ibi veterè doceri, cum tantillum temporis spatium  
„ fluxisset ab Apostolis, & in loco, ad quem (vt  
„ Ireneus argumentatur in simili casu) recurreba-  
„ tur ab alijs locis, quia erat Ciuitas Imperialis. Hæ  
„ fuerunt considerationes rationi satis congruæ,  
„ quæ incitare poterant Lucium ad expediendum  
„ Legationem Romam, & non quia Caput Eccles-  
„ iaæ ibidem institutum erat à Petro, de quo nemò  
„ tunc cogitabat.

9. Verum cum Auctor Legatos à Lucio ideo  
Romam missos fuisse fateatur, vt præstarent,  
quod ab omnibus vndique Fidelibus, teste Ireneo,  
tunc præstari solebat, vnum scire vellem, vbinam  
reperit, id obseruatum fuisse ob Ciuitatis Romanæ  
principalitatem? Certè in Irenei verbis hanc inter-  
pretationem inuenire non potuit, cum illa, quorum  
mentionem facit, desumpta sint ex lib. 3. cap. 3. vbi  
Sanctus ille Lugdunensis Episcopus fideles omnes  
ad Ecclesiam Romanam mittit. *Ad hanc enim Ecclesiam, inquit, propter potentiorem principalitatem  
neceſſe est omnem conuenire Ecclesiam.* At vbinam  
quæ-

quæso dicit ibi Ireneus, recurrentum esse Rōmam,  
quia erat Ciuitas Imperialis? In verbis Irenei legit  
Auctor noster, quod verbis suis minimè significat  
Ireneus. Scribit enim, non Vrbem Romam, sed  
Ecclesiam Romanam Petri, & Pauli sanguine consecra-  
tam consulendam esse in controuersijs Fidei, & om-  
nes sub Cælo fideles cum Romana Ecclesia con-  
uenire debere propter potentiores eius, non verò  
Ciuitatis Imperialis Principalitatem, ad hanc Eccle-  
siam, inquit Ireneus, propter potentiores principalita-  
tem necesse est, omnem conuenire Ecclesiam, hoc est, eos,  
qui sunt undique Fideles. Ut Lucius itaque Lega-  
tionem Romam mitteret, non Ciuitatis Imperium,  
sed Ecclesiastici Principatus fastigium in causa fuit.  
in Urbe Roma enim, ut Honorij Imperatoris verbis  
vtar, non solum Romanum Principatum Domus Au-  
gusta obtinuit, sed principium quoque Sacerdotium  
accepit; & ibi etiam, ut Augustinus epist. 162. af-  
firmat, Semper viguit Apostolice Cathedrae Principatus.  
Hunc autem Ecclesiæ Principatum Christus Petro  
commisit, Petrus verò suis in Romana Sede Succes-  
soribus reliquit, quæ dum negat Auctor noster, ve-  
ritatem impugnat, quam Galliæ splendor Peronius  
in responso ad Iacobum Angliæ Regem cap. 23. in-  
numeris ferè Canonibus, & Conciliorum, ac ve-  
terum Patrum testimonijs comprobat. Plura eorum  
adducere, nisi de Romani Pontificis Patriarchali  
in Occidentem, non verò suprema eius in Orbem  
Catholicum auctoritate, præcipua Quæstio instituta  
esset;

Honorius Impe-  
rator epist. ad  
Theodosium  
Aug.

D. Augustinus  
epist. 162.

esset; vnde ut, quod tractandum suscepimus, prosequamur, dicamus cum Auctore nostro, à Lucio ad Eleutherium Legatos missos fuisse, ut de rebus fidei inquirerent; & fateamur cum Ireneo, Britannos què ac alios Fideles cum Romana Ecclesia conuenire debuisse propter potentiores eius principalitatem: adiungamus cum Scriptoribus Anglis, Eleutherium Romanæ Ecclesiæ Pontificem auctoritate sua usum fuisse, dum legatos illos ordinavit, qui in Britanniam missi Lucium baptizarunt, Ecclesias instituerunt, ac Episcopos consecravit: & ex his concludamus, verum esse, quod in Titulo huius capituli probandum assumpsi, Britannicam Ecclesiam à S. Petro, vel ijs, quos successores eius ordinarunt Sacerdotes, institutam fuisse.

## C A P V T II.

*Quod Pontifex Romanus sit Patriarcha Occidentis etiam Anglia, idque sequatur ex instituta per ipsum, aut Sacerdotes ipsius Britannica Ecclesia, ut Innocentij testimonio comprobatur.*

1. Patriarchatus Romanus in omnem Occidentis Ecclesiam, qui Canonie 17. Concilij Generalis octauis assertur, Auctori nostro minimè probatur: eius verba adducantur.

2. Modum probandi ius Patriarchatus ex usu, & usum ex Iure, ait ridiculum esse, cum tamen fateatur, illum valere contra de Marca aliosque Catholicos, qui Patriarchatus Romani Pontificis in totum Occidentem admittunt, contra quos solum

chatus ex usu, & usum ex Iure, ait ridiculum esse, cum tamen fateatur, illum valere contra de Marca aliosque Catholicos, qui Patriarchatus Romani Pontificis in totum Occidentem admittunt, contra quos solum illo

illo probandi modo usus sum, ut ridiculus esse non possit.

3. Contra Hereticos, qui Romanum Occidentis Patriarchatum negant, non illo, sed alio probandi modo usus sum, perpetua nimirum Antiquorum traditione, quam ipsi Schismatice Greci negare aucti non sunt.

4. Inter Antiquorum Testimonias, que pro traditione illa adduxi, unum fuit D. Augustini, qui manifeste tradidit, Innocentium primum Ecclesie Occidentali precepisse non ordine, & dignitate sanctam, sed etiam Iurisdictionem.

5. Aliud testimonium fuit ipius Innocentii primi, qui per omnem Galliam, Hispaniam, Africam, Siciliam, Italiam, & Insulas interiacentes a solo Petro, vel eius Successoribus, aut ab ipsis, quos ordinarunt Sacerdotes, Ecclesias institutas fuisse resert, omnesque illas Sedem Apostolicam tamquam caput Institutionum agnoscere debere, affirmat.

6. Quomodo bis non obstat, quod Paulus Rom. 10, 15 forsan in alijs Occidentis partibus predicanerit, ex ipso Paulo ostenditur, qui inter Ecclesias predicatione sua institutas illas dumtaxat numerat, quibus ipse primum fidem annuntiavisse, qualis non est Romana, utpote ante Pauli in Italiam aduentum a Petro fundata: idem dici potest de alijs Ecclesias Occidentibus, si Paulus in alijs predicauit.

7. Objiciuntur duo ab Auctore nostro, quorum primum ad factum pertinet, dum negat, a solo Petro, aut missis a Sede Apostolica Sacerdotibus Ecclesias in Occidente, & presertim in Britannia institutas fuisse. Secundum ad rationem Innocentij debilitandam spectat, quod nimirum nulla sit connexio inter institutionem Ecclesie, & eius subordinationem, adeo-

que ex institutione Ecclesiarum non sequatur ius Patriarchale in illas.

8. Satisfit prima obiectioni, & circa factum Innocentio potius quam Auctori nostro credendum esse, ostenditur. Dicit autem Innocentius, in Insulis Italiam, Africam, Hispaniam, & Gallias interiacentibus a solo Petro institutas fuisse Ecclesias: inter Insulas autem illas numerari potest Britannia, cum non solum a Gallis adiaceat, sed quoad aliquam partem interiacet; quin imo inter illas numerari debeat, cum in Britanniam, si non a Petro, a missis per Eboracum Petri Successorem Sacerdotibus, institutam Ecclesiam constet.

9. Satisfit secundae obiectioni, & stabilitur ratio ex facto desumpta, ostenditurque connexio inter institutionem Ecclesie, & eius subordinationem, cum Ecclesia a nemine institui possit, nisi ab eo, qui mittitur, & iurisdictionem habet, quod ad Superiorum spectat, unde recte Innocentius Sedem Apostolicam institutionem Caput appellat.

10. Qua demum ab Auctore obiciuntur de institutis a Lucio Rege per totam Bauariam, & Rhetiam Ecclesias, infirmis testimonis nisi monstrantur, & si vera essent, nihil pro Anglicane Ecclesie auctoritat super Bauariam, & Rhetiam facerent, nisi ostenderetur, Lucium auctoritate Anglicane Ecclesie in illas partes missum fuisse, & eiusdem auctoritate Episcopos ibidem ordinasse, quod nunquam ostendit poterit.

11. Ad hoc ut cuiusdam Regionis Episcopi Patriarcha subiecti sint vi ordinationis, sufficit, quod primus eorum Episcopus a Patriarcha institutus sit, ut exemplo Frumenty primi Archopi Episcopi, & testimonis Nicolai primi, Gregorij Magni, ac Concilii Generalis ostendit probatur.

**E** Gimis præcedenti Capite de Originibus Britannicis, siue institutione Britannicæ Ecclesiæ, nunc agendum de eius sub Romano Episcopo tanquā Occidentis Patriarcha subiectione, de qua Auctor noster cap. 3. his verbis mecum Quæstionē instituit: „Cum præsens Custos Vaticanæ Bibliothecæ . . . conatus sit in Dissertatione ex professo edita asserere Patriarchatum Papæ in Ecclesiis Occidentales, discutiam vim eorum omnium, quæ ad institutum suum adducit. Conuenit nobis cum in determinandis iuribus Patriarchalibus, quæ tria esse affirmat: primum consecrandi Episcopos, & Metropolitas: secundum, eos conuocandi ad Synodū: tertium, appellationum. Omnia hæc fuisse legitima, & vera Patriarchalia iura probat ex Canone XVII. Concilij Generalis Octauii. Nos sub his legibus parati sumus stare, aut cadere. Ita Auctor ille in ipso disputationis suæ exordio, qui si Regulam Concilij Generalis Octauii audire vellet, iam cecidisse, antequam pugnare cœpit, monstrari posset. Canon enim ille ad renouandam Patriarchalem Romani Pontificis in Occidentis Metropolitanos potestatem statutus fuit, quod Auctoris nostri institutum non promouet, sed, ut infra videbimus, penitus euertit.

2. Prosequamur interim Auctoris illius placita, quibus contendit, me non rectè probafse, quod tria iura Patriarchalia superius memorata Romano Episcopo in totum Occidentem competant. Cū namque

pag. 112. the  
present Keeper  
of the Vatican  
Library . . .  
hauing ende-  
auour'd, in a set  
discourse to af-  
fert the Pope's  
Patriarchal po-  
wer over the  
western Chur-  
ches, I shall  
here examine  
the strength of  
all that he pro-  
duceth to that  
purpose. He  
aggrees with  
us in determin-  
ing the Patriar-  
chal Rights,  
vwhich he saith  
lie in these  
three things. 1.  
in the right of  
consecration of  
Bishops and  
Metropolitans.  
2. in the right  
of Summoning  
them to Coun-  
cils. 3. in the  
right of appeals.  
All vwhich he  
proves to be the  
just and true  
Patriarchal  
Rights from  
the Seventeenth  
Canon of the  
eighth General  
Council. And  
by these vve are  
contendet to  
stand or fall.

que ius ex vsu illarum Regionum, in quibus Romanus Pontifex illud exercuit, confirmasset; in alijs Occidentis Regionibus, vbi ob priuilegia quædam ijs concessa ab exercitio iuris sæpius abstinuit, exercitum sive usum ipsi competere, ex iure ipso ostendi. De hoc autem tamquam incepto probandi genere Auctor noster queritur:,, ridiculum namq; ait, est istud argumenti genus, quo Papæ tribuuntur iura Patriarchalia, quia ea exercuit, & quamvis ea non exercebat, eisdem asseruntur, quia Patriarcha Occidentis erat,, Et infra,, iste modus probandi valere potest contra de Marca, quia ille concesserat, Papam esse Patriarcham Occidentis, sed risu dignus est apud eos, qui Patriarchatum illum negant.,, Iterum impingit Auctor, seque risu dignum exhibet, dum modū probādi, quo usus sum, risu excipi debere asserit. Fatetur, susceptum à me probandi modum valere contra de Marca, illosque omnes, qui Papam Occidentis Patriarcham appellant, quod omnes Catholicī usque ad annum 1678., quo Antiquitatem Illustratam edidi, faciebāt, quamvis non omnes Catholicī in perpetuo iuris Patriarchalis per omnes Occidentis Provincias exercitio conueniebant. Contra illos itaque Catholicos, qui Romanum Episcopum Occidentis Patriarcham fatebantur, iura tamen Patriarchalia per totum Occidentem exercere non debere contendebant, Dif-  
sерт. 2. Antiquitatis Illustratæ, cap. 4. tribus articulis de tribus prædictis iuribus Patriarchalibus egi, eo

C 2

pro-

pag. 119. for this  
way of prouing  
is ridiculous: viz  
to proue that  
the pope had  
Patriarchal  
rights, because  
he did exercise  
them: and then  
to say, though  
he did not exer-  
cise them, yet  
he had them: &  
and to proue  
that he had  
them, because  
he was Patriarch  
of the West.  
pag. 120. this  
way of prouing  
may be good  
against de Marca,  
who has gran-  
ted the pope to  
be the western  
Patriarch: but  
it is ridiculous  
to thole that  
deny it.

probandi modo *vsus*, quem contra illos valere Aucto*r* ipse fatetur, ut minimè ridiculus esse possit.

3. Quod autem modus ille non valeat contra ipsum, qui Romani Pontificis in totum Occidentem Patriarchatum hoc tempore negare aggressus est, nescio, qua ratione mihi obiecerit. Si enim verum dicendum est, numquidnam *Ego* ante septenniū diuinare potui, quod post sex annos Aucto*r* Anglus Patriarchatum Romani Pontificis oppugnaret, quē Iacobus Angliæ Rex in Apologia pro Iuramento Fidelitatis non obscurè admisit. Scio, inquit, Patriarchas in Ecclesia primitiua extitisse. & infra: *inter illos de Principatu magna contentione certatum esse*: tumq; addit. Quod si in eo quæstio adhuc verteretur, meo libens suffragio primum locum Episcopo Romano deferrem. *Ego* Occidentalis Rex Occidentali Patriarchæ adhærerem. Notanda sunt priora, & ultima Iacobi verba. Prioribus enim Patriarchas in Ecclesia primitiua, hoc est, in ipso nascentis Ecclesiæ exordio fuisse affirmat: posterioribus, si de Patriarchatus Principatu quæstio institueretur, Romano tamquam totius Occidentis Patriarchæ se adhæsurum fatetur. hoc enim volunt illa verba: *Ego* Occidentalis Rex Occidentali Patriarchæ adhærerem. Quæ cum ante plures annos scripta sint à celebris memoriae Rege in eo opere, quod pro Anglicana Ecclesia edidit, nūquidnam præuidere potui, quod Decanus Londinensis eiusdem Anglicanæ Ecclesiæ Minister, cum quæstio de Patriarchis instituitur, Patriarchatum Occidentis nega-

Iacobus Angliæ  
Rex.

tu-

eturus esset? Inquiet forsitan, ne quidem Catholicos conuenire omnes, idque patere ex libro nuperi Scriptoris de Disciplina Ecclesiæ. Sed iterum quæro, num Ego præscire potui, quod hoc anno 1686. die Nouembris decimo quarto, quo non solum hanc Dissertationem confeceram, sed & primum eius folium typis descripseram, ad manus meas perueniret liber, nuper editus, in quo Auctor nouitatis prurigine ductus Occidentalem Romani Episcopi Patriarchatum oppugnaret, quem omnis Gallia in illud usque tēpus contra Schismaticos, & Hæreticos propugnandum susceperebat. Eum propugnarat Peroni, propugnarat Sirmundus, propugnarat de Marca, propugnarant alij Gallicanæ Ecclesiæ Scriptores contra Salmasium Hæreticum, ciusque antesignanos aut sequaces, præter quos illorum temporibus nemo negabat Occidentalē Patriarchatum Pontificis: contra hos itaque & ego, non quidem superiori, sed alio probandi genere vtens calamum strinxī, ac Patriarchatum Romanum in totum Occidentem monstravi. Præter Questionem enim de exercitio Iuris Patriarchalis contra Catholicos, aliam institueram aduersus Hæreticos de ipso iure Patriarchali, quod Romano Episcopo in totum Occidentem competit: Illud autem probauī ex perpetua Antiquorum traditione, quam adeo perspectam habuit ante modernorum Hæreticorum aduentum omnis Christianorum Ecclesia, vt ipsi Schismatici Græci hanc veritatem propugnarint, & non solum Nilus Thessalonicensis Scrip-

Nilus Thessalo-  
 nicensis.  
 Barlaam Mona-  
 chus.  
 Scripserit Romano Episcopo hoc datum esse, ut Occi-  
 dentalibus præsit, sed & Barlaam Monachus cap. 2.  
 libri de primatu Papæ palam professus sit: Occidenta-  
 les Ecclesiæ Papæ, Gubernationi à Sanctis Patribus  
 fuisse commendatas. Auctoritates, quas Barlaam ra-  
 citis Sanctorum nominibus laudat, adduxi plutes  
 Dissert. 2. Antiq. Illustratæ, nec vacat modo, eas  
 omnes repetere: duas dumtaxat hic adferam, unam  
 Augustini, aliam Innocentij Pontificis. Romani, qui  
 uno eodemque tempore, diuersis tamen in Regionibus  
 Ecclesiam sanctitatem, & doctrina sua illustra-  
 runt.

D. Augustinus.

4. Ac Augustini quidem testimonium extat  
 lib. 1. contra Iulianum cap. 2. vbi, citatis nonnullorum  
 Patrum testimonij, Cypriani scilicet ex Afri-  
 ca, Irenei, & Hilarij, aliorumque ex Gallia, D. Am-  
 brosij deum ex Italia, sic petit à Iuliano Pelagij  
 Britanni Discipulo: *an ideo contempnendos putas, quia Occidentalis Ecclesiæ sunt omnes, nec ullus in eis est commemoratus Orientis Episcopus?* Quid ergo faciemus,  
 inquit Augustinus, cum illi Græci sint, nos Latini?  
 puto tibi eam partem Orbis sufficere debere, in qua pri-  
 mum Apostolorum suorum voluit Dominus glorioſiſſimo  
 Martyrio coronari, cui Ecclesiæ præſidentem B. Inno-  
 centium si audire voluiffes, iam tunc periculosaſi iuuen-  
 tutem tuam Pelagianis laqueis exuiffes. Sic Augustinus  
 de Innocentio primo, quem tamquam caput specia-  
 le Occidentali Ecclesiæ præſedisse clarioribus verbis  
 exprimere non poterat. Quamuis enim Auctor no-  
 ster

,, sicut velit, Augustinum, tantummodo ordinem,  
 ,, & dignitatem istius sedis indicare, non verò alia-  
 ,, rum subiectionem, quod nulla Ecclesia vehemen-  
 ,, tius obstatiterit usurpationibus Episcopi Romani,  
 ,, quam Africana tempore Augustini. , Nemo ta-  
 men est, qui non videat, hoc effugium ad illuden-  
 dam vim huius testimonij excogitatum esse; falsum  
 enim est, Ecclesiam Africanam à Romanæ subie-  
 ctione exemptam fuisse, neque hoc probant Dispu-  
 tationes ab Ecclesia Africana quo ad particularia  
 quædam Iuris exercitia pro paruo tempore institutæ,  
 & post agnitos Sardicensis Synodi Canones sumpæ.  
 D. Augustinus testatur de Iure Patriarchali, quo Ro-  
 manus Episcopus specialiter Occidentali præest Ec-  
 clesiæ: neque dici potest, Africam inter Occidenta-  
 les Ecclesias ab eo reputatam non fuisse. Cypria-  
 num enim totius Africæ Primatem inter illos Epi-  
 scopos enumerat, quos Occidentales fuisse affirmat,  
 quosque ab Orientalibus distinguit. Africa itaque  
 ad Ecclesiam Occidentalem spectabat, cui Ecclesiæ  
 Innocentium præsedisse, & cuius Ecclesiæ Præsidem  
 non ordine, aut dignitate, sed auctoritate Pelagianam  
 hæresim damnantem à Juliano audiri debuisse, Au-  
 gustinus significat, sicut & tota Africana Ecclesia  
 aures præbuerat, postquam de hæresi illa ad Inno-  
 centium primum tamquam caput suū retulerat. Cū  
 enim ad relationem à Sede Apostolica rescripta acce-  
 perat: *Iam de hac causa*, inquit Augustinus de ver-  
 bis Apostoli, Serm. 2. duo Concilia missa sunt ad Se-  
 dem

pag. 131. he ðone  
 ly thereby  
 shew vs the  
 order and digni-  
 ty of the Ro-  
 man see; but he  
 doth not ovine  
 any subiection  
 of the vveltern  
 Churches to his  
 Povver, since no  
 Church did more  
 vehemently  
 withhold the  
 bishop of Rome  
 s'Incroachments  
 than the Chur-  
 ches of African  
 dit in St Augus-  
 tine's time.

D. Augustinus.

dem Apostolicam, inde etiam rescripta venerunt, causa finita est, error utinam finiatur. Ita Augustinus falsum & erroneum esse significans, quod nuperus Author de disciplina Ecclesiæ effutire ausus est, Africanos nullam iurisdictionem Patriarchicam Pontificis Romani in Provinciā suam agnouisse, nihilque aliud ex Augustino colligi posse, quam Pontificem Romanum inter Occidentis Episcopos primum esse.

5. Augustinum audiuimus, iam ipsum Innocentium, ab Augustino laudatum, audiamus. Non solum enim Vir ille sanctissimus de causa Pelagianorum sibi tamquam totius Ecclesiæ Pontifici iudicium vindicat, sed tamquam speciali quoque per Africam, & alias Occidentis Ecclesiæ capiti competere, epistola ad Decentium Eugubinum Episcopum his verbis significat: *Quis enim nesciat, aut non aduertat id, quod à Principe Apostolorum Petro Romanæ Ecclesiæ traditum est, ac nunc usque custoditur, ab omnibus debere seruari, nec superduci aut introduci aliiquid, quod aut auctoritatem non habeat, aut aliunde accipere videatur exemplum? præsertim cum sit manifestum, in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, atque Siciliam, Insulasque interiacentes nullum instituisse Ecclesiæ, nisi eos, quos venerabilis Apostolus Petrus, aut eius Successores constituerint Sacerdotes. Aut legant, si in ijs Provincijs alius Apostolorum inuenitur, aut legitur docuisse, qui si non legunt, quia nusquam inueniunt, oportet eos hoc sequi, quod Ecclesia Romana custodit, à qua eos principium accepisse non dubium est,*

ne

Innocentius I.

ne, dum peregrinis assertionibus student, caput institutionum videantur omittere. Praeclarum est hoc Incentij primi testimonium, quo constat, vel D. Petrum, vel quos ipse, Successores eius constituerunt Sacerdotes, Ecclesias per omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, Siciliam, & Insulas interiacentes instituisse, illasque proinde Romanam Ecclesiam, ut speciale caput suum agnoscere debere. hoc enim disertè indicat vltimis verbis: *ne, dum peregrinis assertionibus student, caput institutionum videantur omittere.*

6 Nec est, quod quisquam Innocentio obijcat, Apostolum Paulum Romæ per biennium prædicasse, idque ex ipsis Apostolorum actis à Luca in diuiduo Pauli comite conscriptis constare. Respondebat enim Eminentissimus Cardinalis Baronius in suis Annalibus tomo 1. ad An. 4. Paulum sub Petro ab Innocentio comprehendendi, & si cui hæc Annalium Parentis responsio minus satisfaciat, Innocentij mentem ex ipsis verbis interpretemur, & solum Petrum in Occidente eo sensu prædicasse, quo prædicasse eum Sanctissimus Pontifex afferit, monstrans. Agit Innocentius loco superius citato de ea prædicatione Apostolica, qua institutæ fuerunt per Occidentem Ecclesiae, non verò de illa, quæ facta est post institutas semel Ecclesias: quomodo ipse Paulus Apostolus in epistola ad Romanos c. 15 egerat de Ecclesijs à se institutis: *ab Ierusalem, inquiens, per circuitum usq; ad Illyricum repleui Euan-*

Ad Rom. c. 15.

D ge-

Ibid. cap. 2.

gelium Christi. Sic autem prædicauit Euangelium hoc, non ubi nominatus est Christus, ne super alienum fundamentum ædificarem, sed sicut scriptum est, quibus non est annuntiatū de eo. Ex quibus videre licet, quod Paulus nullam Ecclesiam inter prædicationis sue loca enumeret, ubi anteā Euangelium prædicatum erat. Quod cum ita sit, & ex verbis ipsius constet, Romana numeranda non est inter Ecclesias à Paulo institutas: illa enim ante suum ad Vrbem aduentum iam instituta erat, ut patet ex ipsius epistola ad Romanos: hanc enim se scripsisse, antequam Romanam venit, Paulus in epistola illa indicat: & tamen iam Romę Ecclesiam institutam fuisse afferuit, dum cap. 26. compluribus fidelibus Romanis salutem impertiri iussit, & cap. 1. epistolam suam omnibus, qui sunt Romæ, Dilectis Dei, vocatis sanctis inscripsit, ac eorum fidem annūtiari in uniuerso Munde significauit. Paulus itaque Romanam Ecclesiam inter illas, quas prædicando instituit, minimè numerari permittit, quod Innocentius primus agnosces, solum Petrum Romæ prædicasse indicauit, quia Romanam Ecclesiam, antequam Paulus ad Vrbem peruererat, à Petro institutam fuisse legerat: idem de Hispania, alijsque Regionibus dici poterit, si quis Paulum in ea aliquando prædicasse crediderit: iam anteā enim vel à Petro, vel ab ijs, quos B. Petrus Sacerdotes ordinauerat, & ad partes illas miserat, Ecclesia fundata erat, ut prædicatione Pauli non obstiterit Ecclesiarum institutioni

fa-

factæ à Petro, quam prædicationem, & nullam aliam hic Innocentius intelligit, dum soli Petro, vel Sacerdotibus ab eo aut Successoribus eius mis- sis institutionem Occidentalium Ecclesiarum tri- buit.

7 His autem pro rectè intelligendo Innocen-  
tij Testimonio præmissis, respondendum est ad duas Auctoris nostri obiectiones, quarum prima factum impugnat, secunda rationem *ex facto* de-  
sumptam. Vtramque proponit his verbis: „ factum  
„ non ita se habet: merito enim credere possumus,  
„ multas esse Ecclesias in Occidente, quæ neque à  
„ Sancto Petro, neque à missis ab eius Successo-  
„ ribus fuerunt institutæ. Hoc tamen dato, quæ  
„ connexio inter receptionem Doctrinæ Christia-  
„ næ ab ijs, qui indè missi fuerunt, & obligatio-  
„ nem subiiciendi se Episcopis Romanis, quo ad  
„ omnia eorum decreta, & traditiones? Pa-  
„ triarchale Regimen Ecclesiae non est fundatū su-  
„ per hoc, sed super antiqua consuetudine & Cano-  
„ nibus Ecclesiarum, ut planè appareat ex Niceno . . .  
„ quinimo quo ad Ecclesias Britannicas hæc ratio-  
„ nes Innocentij nouum erit argumentum illarum ex-  
„ emptionis à Romano Patriarchatu, cum Britan-  
„ nia non comprehendatur sub Insulis, quæ in-  
„ teriacent Italiam, Galliam, Africam, & Siciliam,  
„ sed intelligi solum possint Insulæ in Mari Medi-  
„ terraneo sitæ. „

8 Duæ Obiectiones, quas Auctor hic miscet,

D 2

à no-

pag. 132. but the matter of fact is far from being evident, for we have great reason to belieue, there were Churches planted in the western parts, neither by St Peter nor by those who were sent by his Successours. yet let that be granted: what connexion is there between receiving the christi doctrine at first by those who came from thence, and an obligation to be subject to the bishops of Rome in all their orders and traditions? the Patriarchal government of the Church was not founded upon this, but upon the ancient custome and Rules of the Church: as fully appears by the Council of Nice . . . and, as to the British Churches, this very Plea of Innocent VIII will be a farther evidence of their exemption from the Roman Patriarchate &c.

à nobis separandę sunt : vtque in primis de illa, quæ factum attingit, agamus, dicit, non omnes Occidentis Ecclesias à Petro, vel ab ijs, quos Sedes Apostolica ordinavit, fuisse institutas. Contrarium testatur Innocentius de Italia, Africa, Gallijs, Hispania, & Insulis interiacentibus : cui hic fidem adhibebimus ? Scriptori Anglo, qui post mille sexcentos annos deperditis centenis Antiquitatis monumentis id propria auctoritate negat, an Sanctissimo Pontifici, qui ante mille ducentos septuaginta annos vixit, & in scrinijs Apostolicæ Sedis plura hac de re Antiquitatis monumenta videre potuit, idque constanter affirmat ? Si maiorum nostrorum sententiam perquiramus, tam illi, qui in Anglia, quam qui in reliquo Occidente ante nos vixerent, Innocentij testimonio adhæserunt, dum illud à tempore Dionysij exigui in auctoritatem suscepereunt, & inter Decretales epistolas totius Occidentis Religione cōsocratas locum habere voluerunt. Innocentij igitur testimonio totius Occidentis iudicio per duodecim fermè sæcula probato constat, in Italia, Africa, Gallijs, Hispania, & Insulis interiacentibus nullum instituisse Ecclesias nisi Apostolum Petrum, vel quos ipse aut eius Successores constituerunt Sacerdotes; vt frustrà Auctor noster Angliam post tot sæcula aliter docere præsumat, & testimonio Innocentij Ecclesias Britannicas non comprehendi affirmet. Longè aliter Innocentium intellexit de Marca, qui supponit sub Insulis ab Innocentio memoratis etiam

Bri-

Britannicas comprehensas fuisse: ratio est, quod non speciatim *Insulas Maris Mediterranei* inter Italianam, Galliam, & Africam interiacentes nominauerit *Innocentius*, sed vniuersim interiacentes *Insulas* dixerit, sub quibus Britannicæ Gallijs adiacentes; quin imò pro parte interiacentes comprehendi potuerūt, & si antiquorum scriptis fidē habere velimus, comprehendi debuerunt. Ex ijs enim constat, in Insulis Britannicis, si non à Petro Apostolo, vel missis ab eo prædicatoribus, saltem à constitutis per Successorem eius Eleutherium Sacerdotibus, ut suprà probatum est, institutas fuisse Ecclesias.

9. Et hæc quidem de prima circà factum obiectione: agamus iam de secunda, qua Auctor rationem impugnat ex facto desumptam. Ex Ecclesiæ Occidentalium institutione adeò manifestè concludit Innocentius pro earumdem sub Romano Patriarcha subiectione, ut Auctor noster id negari non posse confessus sit. Quod negare itaque non potuit, impugnare visus est, petitque, quænam connexio sit inter receptionem Doctrinæ Christianæ ab ijs, qui Roma missi fuerunt, & subiectionem eorum, qui Doctrinam receperunt? Connexionis rationem petit, rationem itaq; à Christo audiat, qui Apostolos suos prædicare per Orbem noluit, nisi mitterentur; vndè ad Cœlū ascensurus Marci vltimo his verbis eos allocutus est. *Euntes in mundum vniuersum prædicate Euangeliū omni Creaturæ.* Respondeat & ipse Paulo Apostolo epist.

Marci vlt. cap.

Epist. ad Romanos.  
n. 10.

epist. ad Romanos ita interroganti: *Quomodo enim prædicabunt, nisi mittantur?* Nonne hic Apostolus affirmat, necessariam esse missionem pro Euangelij prædicatione? nonne omnes auctoritatem specialem agnoscere debent, quando prædicatione instituendæ sunt Ecclesiæ, ordinandi Sacerdotes & Episcopi? Sic Apostoli accepta diuinitus potestate Orbem terrarum prædicatione instruendum acceperunt, & partitis inter se Mundi Regionibus Ecclesiæ instituerunt, inter quas illæ solæ Patriarchalem dignitatem adeptæ sunt, in quibus Apostolus Petrus vel per se, vel per Discipulum suum Marcum Cathedras posuit. Sedit Antiochiæ, vbi Cathedram erexit, quæ Orientis Patriarchatum tenuit. Alexandriam Marcum Euangelistam, & Discipulum suum misit, cuius sedes ibidem erecta Patriarchatum obtinuit, qui tempore D. Athanasij usque ad Indiam interiorem terminos suos habuit. Ut enim recte obseruat Carolus à S. Paulo in *Geographia Sacra*: apud priscos mos ille inualuit, ut cuius Patriarchæ sollicitudine, & vigilancia prouinciae Christo nomen dedissent, huic subditæ remanerent: Sicq; Æthiopia siue India interior ad Sedem Alexandrinam spectauit, quod ad illam missus fuerit à D. Athanasio Frumentius, qui Euangelium prædicauit, populos fidei luce illustrauit, Episcoposque illis ordinauit, ut Ruffinus ab Ædesio se audiuisse testatur. Ex quibus pater, mirum videri non debere, quod Romana Sedes Occidentis Patriarchatum obtinuerit, cum

Apo-

Apud Ruffinum  
in Historia.

Apostolorum Princeps ciuitatem illam sibi elegit, & per Occidentem Ecclesias instituerit, nullusque alias Apostolus Episcopos aut Sacerdotes ibidem ordinauerit, sed sibi suisque Successoribus hoc ipsum scruarit. Hæc igitur est connexio inter receptionem Doctrinæ ab ijs, qui Roma missi sunt, & subiectionem eorum, qui à missis Apostolicæ Sedis conuersi fuerunt, quod Ecclesiarum istarum institutio speciali Romani Episcopi auctoritati debeat, ut rectè dixerit Innocentius primus, Ecclesias à Sede Apostolica institutas non posse ad peregrinas doctrinas attendere, sed debere Romanum Episcopum consulere, ne caput institutionum vi- Innocentius I. deantur omittere.

10 Occurrit huic argumento Auctor pag. 68. asserens, ex antiqua traditione à Notkero probata, Lucium post conuersionem relicto Regno totam Rhetiam, ac partem Bauariæ miraculis & prædicationibus ad Fidem Christi conuertisse. „Quæ si „, vera sint, inquit Auctor noster, Ecclesia Britan- „, nica ob conuersionem istarum gentium per Lu- „, cium Regem pari iure vendicare sibi potest su- „, perioritatem in Bauariam, & Rhetiam, ac Ec- „, clesia Romana vendicat super Ecclesia Britan- „, nica propter conuersionem Lucij ab Eleutherio? „ Notanda sunt prima Authoris verba: *Quæ si vera sint, ijs enim significat, sc de rei veritate plurimum dubitare. Nec dici potest de facto constare: siue enim Reginonem Abbatem Prumiensem, Her-*

man-

pag. 59. Notke-  
russ Balbulus  
saith that, he  
conuerted all  
Rhetia, and part  
of Bauaria. If  
so, they had  
gread reason to  
preferre his  
memory, and the  
British Church,  
on the account  
of king Lucius  
his conuerting  
their countrey  
hath as much  
right to challenge  
superioritie  
over Bauaria  
and Rhetia, as  
the Church of  
Rome hath over  
the British  
Church on the  
account of the  
conuersion of  
Lucius by Eleu-  
therius.

mannum Contractum, Sigebertum Gemblacensem, aliosque Historicos Germanicos: Siue Galfridum Monemuthensem, Mattheum Vvestmonasterensem, aliosque Scriptores Anglos consulamus: hi Lucium in Britannia mortuum scribunt: illi in Germania Euangelium prædicasse, ibique Martyrem obiisse non referunt. Martyrologia quoque antiquiora si inspicere velimus, ne verbum quidem in ijs de obitu Lucij in Germania reperiemus. Videri potest Venerabilis Beda, qui in Martyrologio suo nihil ad 3. Nouembris, aut alium quemcumque diem hac de re habet. Vetustius quoque Occidentalis Ecclesiæ Martyrologium D. Hieronymo tributum, & nuper Lucæ editum, nullam Lucij in Germania sepulti mentionem facit. Antiquum Martyrologium à Rosvveido post mortem Baronijs editum nullibi Lucij Anglorum Regis tamquam Bauariæ, & Rhetiæ Apostoli meminit. Desideratur etiam illius memoria in Martyrologijs Rhabani Mauri, Vuardi, & Adonis Viennensis, primusq; mortalium, qui in Martyrologio de Lucij Apostolatu mentione fecit, est Notkerus, qui tamen dubitauit, an Lucius Bauariæ & Rheriæ Apostolus Rex Anglorum fuerit, vel alius vir Sanctus Lucij nomine insignitus. Siue, inquit ad 5. Kal. Iun., Rex quondam ille, siue quicumque seruus Dei fuerit. Ut ipsius Notkeri temporibus hac de re dubitatum sit in ipsa Germania, in qua Notkerus scripsit. Quod si Lucius Bauariæ Apostolus alius sit ab Angliæ Rege.

cor-

Notkerus in  
Martyrologio.

corruit, ni fallor, Auctoris nostri argumentum ex-indè pro Anglię super Bauariā auctoritate desumptum; quod ne quidem ab ipso vrgeri potuisset, licet de Lucij Regis per Bauariam, & Rhetiam prædicatione ipsi certò constitisset. Enim uero primum probare deberet, Lucium auctoritate Britanicæ Ecclesiæ missum fuisse, siue Episcopatus originem Britanicę, & non Romanę Ecclesiæ debere, quod numquam probabit, eademque facilitate negabitur, qua alstruketur.

11. Pro maiori autem huius rei elucidatione notandum est, ad hoc, ut Provincia aliqua certo Patriarchatui subiiciatur, non requiri, ut eius Episcopi semper à Patriarcha ordinentur, sed sufficere, quod originem suam illi debeant, id est, quod primus istius Regionis Episcopus, à quo alij postmodum ordinati sunt, institutus fuerit à Patriarcha. Sic vidimus suprà, Aethiopiam Patriarchatui Alexandrino tempore Constantini Magni accessisse, quia ut narrat Ruffinus lib. 1. c.9. *Frumentius à D. Athanasio primus istius Regni Episcopus ordinatus fuit: ab illo enim tempore, licet Aethiopie Episcopi Alexandriam pro ordinatione non perrexerint, omnes tamen Patriarche Alexandrino, cui Episcopatus originem debent, subiecti manserunt: sic quoque Nicolaus primus à Bulgaris rogatus respondit num. 73. bunc esse ordinem obseruandum, ut à Sedis Apostolice Præsule sit nunc vobis Episcopus consecrandus, qui, si Christi plebs ipso præstante crescit, Archiepiscopatus*

Ruffinus lib. 11  
cap. 9<sup>1</sup>

Nicolaus 1. num.  
73. epistola ad  
Bulgar.

E pri-

priuilegia per nos accipiat, & ita demum Episcopos si-  
bi constituant, qui ei decedenti Successorem eligant: &  
propter longitudinem itineris non iam huc consecrandus,  
qui electus est, veniat: sed hunc Episcopi, qui ab obedi-  
ente Archiepiscopo consecrati sunt, simul congregati con-  
stituant: Sanè interim in throno non sedentem, & pre-  
ter corpus Christi non consecrantem, priusquam pal-  
lium à Sede Romana percipiatur, sicuti Galliarum om-  
nes, & Germaniæ, & aliarum Regionum Archiepisco-  
pi agere comprobantur. Agit hic Nicolaus primus de  
Bulgaris nouiter ad fidem conuertendis, quos Pa-  
triarchatui suo subiectos esse debere, pro comperto  
habuit. Non requisuit autem perpetuam Bulga-  
rorum Episcoporum ordinationem, sed primi dū-  
taxat Archiepiscopi consecrationem sibi reseruauit,  
voluitque, successores pro Patriarchalis potestatis  
agnitione solum pallium à Sede Romana recipere  
debere, prout non solius Galliæ & Germaniæ, sed  
aliarum quoque Regionum Archiepiscopos facere  
tunc consueuisse, testatur. Inter Regiones vero il-  
las etiam fuisse Britanniæ, fidem facit Venerabilis  
Beda lib. i. Ecclesiast. Histor. Gentis Anglorum,  
cap. 29. vbi refert epistolam Gregorij Magni ad Au-  
gustinum Sedis Apostolicæ per Britanniæ Legatum,  
cui Sanctissimus ille Pontifex ordinationem Lon-  
donensis Archiepiscopi, & duodecim eius suffraga-  
neorum commisit, sic tamen, ut Londonensis Epi-  
scopus semper in posterum à Synodo propria debeat con-  
secrari, atque honoris pallium à Sede Apostolica acci-  
pere.

Gregorius Ma-  
gnum epistola ad  
Augustinum  
Monachum.

pere. Eodem modo scribit instituendum Archiepiscopum Eboracensem, si quando Religio Catholica per Insulam longius propagaretur, quod cum tempore Honorij primi factum esset, rogatus ab Eduino Anglorum Rege rescriptis Pontifex: *Duo pallia utrorumque Metropolitanorum, id est, Honorio, & Paulino direximus, ut dum quis eorum de hoc saeculo ad Auctorem suum fuerit accessitus, in loco ipsius alterum Episcopum ex hac nostra auctoritate debeat subrogare: quod quidem tam pro Vestræ Caritatis affectu, quam pro tantarum Prouinciarum spatio, que inter nos, & vos esse noscuntur, sumus in iuitati concedere, ut in omnibus Deuotieni Vestræ nostrum concursum, & iuxta vestra desideria preberemus. Ad quæ verba commentatur Venerabilis Beda cap. 18. ideo indultam fuisse vni Britannico Archiepiscopo alterius consecrationem. Ne sit necesse ad Romanam usque Ciuitatem per tam prolixa terrarum, & maris spatia pro ordinando Archiepiscopo semper fatigari. Ut sufficerit ab istis temporibus, Pallij susceptione Patriarchalem Romanæ sedis auctoritatem agnoscere: neque aliud requisivit Concilium Generale octauum statuens Canone 17. iuxta versionem Anastasij Bibliothecarij, priscam consuetudinem in seniori, & noua Roma conseruandam esse, ita ut earum Presules universorum Metropolitanorum, qui ab ipsis promouentur, & siue per manus impositionem, siue per pallij dationem, Episcopalis dignitatis firmitatem accipiunt, habeant potestatem, videlicet ad conuocandum eos, urgente necessitate,*

E 2

sitate,

Honorius I. e.  
pall. ad Edv inu

Venerab. Beda.

Canone 17. Sy.  
nodi generalis 8.

sitate, ad Synodalem conuentum, vel etiam ad coercendum illos, & corrigendum, cum fama eos super quibusdam delictis forsitan accusauerit. Iuxta quem Canonem Britanniæ Metropolitæ, qui Episcopalis dignitatis firmitatem per pallium à veteris Romæ Patriarcha accipiebant, eiusdem potestati subiecti declarantur, idque ad mentem Patrum Nicænorum, qui Canone sexto potestatem Patriarchalem in Romano Episcopo agnouerant: ita enim interpretata est Synodus octaua potestatem illam, ut pallij susceptione agnosci crediderit; vnde patet quod Auctor noster, si Canonem Nicænum iuxta interpretationem Synodi Generalis octauæ intelligere velit, iam causa ceciderit, nihilque habeat, quod pro Britanniarum à Patriarchatus Romani exemptione adducere possit.

---

### C A P V T III.

*Britannicam Ecclesiam, licet à Romana instituta non esset, eidem tamen ex vetusta consuetudine, cuius initium ignoratur, subesse posse, exemplo Illyricana Ecclesie ostenditur: quin etiam subesse debere, monstratur.*

I. Ecclesiaram sub Patriarchis distributio non ex jo: Episcoporum ordinatione ortu: habet, sed ex antiqua quoq; consuetudine, cuius ini-

tium cum ignoratur, ab Apostolis prouenire creditur: unde quamuis Innocentius Illyrici Ecclesias à Petro institutas non sive commemoret, eas

ja-

tamen Patriarchatui Romano subiectas fuisse, De Marca ostendit.

2. Tempore De Marca Parisiensis Archiepiscopi nondum editae erant epistole Romanorum Pontificum ad Episcopos Thessalonicenses, & Illyricanos datae, quarum Legati Hadriani Secundi, & Nicolaus primus meminerunt, & quas post Marcæ obitum edidit Lucas Hilensis.

3. Ex quæ afferuntur testimonia Thessalonici primi ad Anysium, Calestini primi ad Perigenem, Sixti III, ad eximium, & Synodum Thessalonicensium, ex quibus manifestum sit, rebus Theodosium Iacobinensem conclusio pro Patriarchali Romani Episcopi super Illyricum posse.

4. Ne autem quæcumque ex predi-  
cio affirmare contulerit, Britanni-  
cas Ecclesias ac Illyricanas Ro-  
mane Patriarchatus subiectas, con-  
tendit Anterus, ad occurrentem Caglian-  
tum Episcopo, causam Perigenis  
etiam aperantem a Damaso Pa-  
pa Thessalonicensem Episcopum fa-  
ciamus fuisse Secari Apostolica per Il-  
lyricum Vicarium, & Damaso bac in-  
re ventre dicens Pausanum, Cyriacum,  
ac Callistum Thessalitæ Episcopos,  
quos propter ea Bonifacius dam-  
nauit.

5. Contra hæc ostenditur, aliam  
eße causam Perigenis, aliam Per-  
geni, ut a Bonifacio excommunicatos  
fuisse etiæ iuridicis Thessalitæ Epis-  
copos, non quia causa Perigenis, sed  
Perreni legitime ordinati obfiterant.

6. Perigenis causa alia est, po-  
tiusque ob illam controversia oriri in-  
ter veteris, & nova Romæ Ecclesias,  
quid nova Romæ Episcopus illam ad  
se traxisset, & legem pro usurpatione.

sua à Theodosio Imperatore obtinuif-  
set.

7. Lex Theodosij non contra ius  
Patriarchale Romani Episcopi, sed  
contra Constantinopolitani usurpa-  
tionem edita fuit, & antiquum ius  
Patriarchale Romanum in Illyricum  
supponit, quod & Bonifacius contra  
usurpationem Constantinopolitani E-  
piscopi urgere non omisit.

8. Bonifacium contra Constanti-  
nopolitane Sedis usurpationem nibil-  
nis quod Canonibus consonum, & se-  
cundum antiquum ordinem erat, pe-  
tisse, patet ex epistola Honori ad  
Theodosium, & firmatur ex rescripto  
Theodosij, quo allatum supra edictum  
suum reuocat.

9. Exemplo Illyrici probari po-  
test, Britannicas Patriarchatui Roma-  
no subesse, licet à Romano Pontifice  
primum institutæ non fuissent, nam  
præter institutionem Ecclesiarum  
est vetus consuetudo, cuius cum ini-  
tium ignoratur, ab Apostolis proue-  
nire creditur, quod Leonis primi te-  
simonio comprobatur.

10. Huic Apostolico instituto ni-  
titur Britannica Ecclesia sub Patriar-  
chate Romano subiecta, quam Aga-  
tho Papa, centum quinque Occidentis  
Episcopi, omnesque totius Orientis  
Antiquites in Synodo sexta pro indubi-  
jata habuerunt, quando Britannicas  
Synodos Romanæ Patriarchali subiac-  
ere admiserunt. Quod ante Agatbo-  
num pignuscauit Iustinianus Impera-  
tor, dum Romanum Patriarcham  
toti Hesperie præfectum fuisse affir-  
mat, & diu ante Iustinianum Syno-  
dus Arelatensis prima, ut sequenti  
Capite monstrabitur.

1. **O** Stendimus superiori capite, Anglicanam  
Ecclesiam ex iure institutionis pertinere  
ad Patriarchatum Romanum; hoc capite monstrâ-  
dum

De Marca.

dum est, eidem subiectam fore, licet à Sede Aposto-  
lica primum instituta non esset: ad cuius veritatis  
confirmationem obseruandum est, non solum ex  
institutione Ecclesiarum argumentum desumi pro  
earumdem subiectione, sed etiam ex antiqua Eccle-  
siarum consuetudine, cuius initium cum ignoratur,  
ab Apostolico instituto prouenire creditur. Illyrici  
magna pars ad Fidem conuersa fuit prædicante Do-  
ctore Gentium Paulo, ibidemque Ecclesias insti-  
tuente, & Episcopos ordinante, vndè Prouincias  
Illyrici Innocentius non numerauit inter illas, quæ à  
Petro, aut Successoribus eius institutæ fuerunt: non  
ideo tamen à Patriarchatus Romani iurisdictione  
exempta fuit Illyricana Dioecesis. Ex ipso enim In-  
nocentio, qui Illyricum non nominauit inter Ec-  
clesias à Sede Apostolica institutas, Illyricanam Ec-  
clesiam Patriarchatui Romano subiectam fuisse, col-  
ligi potest: prout collegit Parisiensium Archiepisco-  
pus de Marca libro 1. de concordia Sacerdotij &  
Imperij, cap. 4. num. 3. vbi relato testimonio Inno-  
centij de institutis per Occidentem à Sede Aposto-  
lica Ecclesijs: „Sola desunt, inquit, calculo no-  
stro Illyricanæ Dioecesos Ecclesiæ, quarum hoc  
loco non meminit Innocentius. Certum est ta-  
men, eas æquè ac cæteras Occidentis Prouincias  
Apostolicæ Sedis constitutis paruisse, eamq; Se-  
dem, ut Ecclesiarum caput excoluisse. Nolo mi-  
hi fidem haberi. Dicat pro se ipse Innocentius  
in ea epistola, quam ad Rufum Episcopū Thes-  
salo-

„ salonicæ ( quæ Illyrici Metropolis erat ) & ad  
 „ cæteros Episcopos Macedoniæ dedit; cum eorū  
 „ literis à Vitali Archidiacono delatis rescriberet.  
 „ *Aduerti Sedi Apostolice, ad quam relatio tam-*  
 „ *quam ad caput Ecclesiarum missa currebat, ali-*  
 „ *quam fieri iniuriam, cuius adhuc in ambiguum*  
 „ *sententia duceretur.* Quin & alio loco iure Pa-  
 „ triarchico vsus est Innocentius in retractando  
 „ Bubalij, & Tauriani Episcoporum Illyrici iudi-  
 „ cio, vt dubitandi nullus possit superesse locus,  
 „ quin per Illyricanam æquè ac per cæteras Occi-  
 „ dentis Diœceses Pontificis Romani auctoritas  
 „ Patriarchica explicaretur. „

2. Scripsit de Marca ante 40. annos, quando  
 nondum editæ erant aliae Innocentij, plurimorum  
 que Romanorum Pontificum de Romana Patriar-  
 chali in Illyricum potestate epistolæ, quarum memi-  
 nerunt Legati ab Hadriano II. Constantinopolim  
 missi in Dissertatione contra Vicarios Orientalium,  
 contendentes Bulgaria ad Ecclesiæ Romane or-  
 dinationem non pertinere: *Sedes Apostolica, inquiunt,*  
*iuxta quod Decretalibus Sanctissimorum Romanorum*  
*Præfulum doceri poteritis, utramque Epirum, nouam*  
*videlicet veteremque, totamque Thessaliam, atq; Dar-*  
*daniam, in qua, & Dardanæ Ciuitas hodiè demonstra-*  
*tur, cuius nunc patria ab his Bulgaris Bulgaria nun-*  
*cupatur, antiquitus Canonice ordinavit, & obtinuit.*  
 Romanos Pontifices, quorum hic tacito nomine  
 mentionem faciunt Legati ab Hadriano II. Conſtā-  
 tino-

Innocentius epi-  
ſtola ad Rufum.

Apud Anastasiū  
Biblioth. Legati  
Adriani II.

Nicolaus primus  
epist. 2. ad Mi-  
chaelem Impe-  
ratorem.

tinopolim missi, nominatim refert Nicolaus primus epist. 2. ad Michaelem Imperatorem scribens de Illyricana Dioecesi: *Quæ Antecessorum nostrorum temporibus, scilicet Damasi, Siricij, Innocentij, Bonifacij, Cælestini, Sixti, Leonis, Hilarij, Simplicij, Felicis, atque Hormisdæ Sanctorum Pontificum sacris dispositionibus augebatur. Quorum denique institutiones ab eis illis in partibus destinatas per nostros missos, ut rei veritatem cognoscere queatis, vestræ Augustali potentiae dirigere curauimus.* Atque horum Pontificum Decretales epistolæ, quæ Hadriani II. & Nicolai I. temporibus adhuc extabant, sunt illæ, quas de Marca non vidit, quosque viri docti ipsius temporibus magno eruditionis Ecclesiasticæ detimento deperditas lugebant; ipsaque sedes Apostolica amplius proferre non poterat: quod nimurum Decretales illas, quas in scrinijs suis olim afferuauerat, vel incendio consumptas, vel hostium irruptione dilaceratas, vel temporum iniuria deperditas amiserat. Quare illas, si alicubi latitabant, aliunde desumere debebant, prout reuerâ desumpsit ante 30. fermè annos Lucas Holstenius, qui euolutis variarum Regionum codicibus M.SS. reperit acta Synodi Romanæ sub Bonifacio Secundo, in quibus refertur, quod Theodosius Ecchinensis Ciuitatis Episcopus adduxerit complures prædictorum Pontificum epistolas, quæ Romanam Patriarchalem per Illyricum potestatem manifestè demonstrant.

3 Omitto Damasi, ac Siricij epistolas, & à literis

ris Innocentij primi, cuius suprà meminimus, initium sumo, cum inter eas extet apud Holstenium ordine quarta, in qua Prædecessorum suorum his verbis mentionem facit; *Tibi*, inquit ad Anysium Thessalonicensem Sedis Apostolicę per Illyricū Vicarium, anteriores tanti ac tales *virū* Prædecessores mei *Episcopi*, id est, *S. memoriae Damasus, Siricius*, atque supra memoratus vir (Anastasius nimirum) ita detulerunt, ut omnia, que in illis partibus gererentur, Sanctitati tue, quæ plena iustitiae, traderent cognoscenda, meam quoque paruitatem hoc tenere iudicium, eamdemque habere voluntatem, te decet recognoscere. Eadem cōfirmat Innocentius epistola ad Rufum Anysij successorem, eadem Cælestinus Perigeni, Rey-  
nato, Basilio, alijsque per Illyricum Episcopis, scri-  
bens, se nihil noui statuere: *Nec noua hec*, inquit, *Sedis Apostolice cura de vobis est*, statutum nostris sœ-  
pius experimentum hoc, quod nos agimus: *Thessalonici Ecclesiæ semper esse commissum*, ut vobis vigi-  
lanter intendat. & infra: *Sunt culpæ aliquante non leues, quæ illis innatæ Prouincijs ad nos, cum simus longius, non possunt peruenire, aut iam semotis omnibus, non ita, ut sunt acta interposito temporis spatio perfe- runtur: quas omnes nos intercessione fratris ac Coepisco- pi nostri Rifi, cuius experientiam comprobatam esse in causis omnibus, & vite actibus liquet, volumus rese- cari.* Cui vicem nostram per vestram Prouinciam no- ueritis esse commissam, ita ut ad eum, *Fratres carissimi, quidquid de causis agitur, referatur, sine eius consilio*

Innocentius  
primus epistola  
inter Holstenias 4.

Cælestinus pri-  
mus epistola 13.  
inter Holstenias.

F nullus

nullus ordinetur, nullus usurpet eodem in consilio commissam illi Provinciam, colligere nisi cum eius voluntate Episcopos non presumant: per eum etiam ad nos, si quid est, referatur. Hæc ipsa Anastasio Rusi successori confirmat Sixtus Tertius epistola ad Perigenem, in qua testatur, se scire, nihil nouum illi fuisse concessum, Sed id, inquit, quod eius Decessoribus nostris Decessores detulerant, habita consideratione disciplinae Ecclesiastice constitutum: & in epistola ad Synodum Thessalonicensem illa quoque confirmat, uti in epistola ad vniuersos Episcopos per Illyricum constitutos, vbi: *Illyricanae omnes Ecclesiae, ut à Decessoribus nostris accepimus, & nos quoque fecimus, ad curam nunc pertinent Thessalonicensis Antistitis, ut sua sollicitudine, quæ inter fratres nascentur, ut assolent, actiones distinguat, atque definiat, & ad eum, quidquid à singulis Sacerdotibus agitur, referatur. Sit Concilium, quotiens causæ fuerint, quotiens ille pro necessitatū emergentium ratione decreuerit: ut merito Sedes Apostolica relatione eius instructa, quæ fuerint alta, confirmet.*

Sixtus III. epist. ad Perigenem inter Holst. epistola 17.

*Atque hæc, ni fallor, demonstrant, quod Theodosius Ecchiniensis in Synodo Romana coram Bonifacio Papa recte professus sit, constare, venerandos sedis Romane Pontifices, quamuis in toto mundo Sedes Apostolica Ecclesiarum sibi iure vindicet Principatum, & solam Ecclesiasticis causis vndeque appellare necesse sit, specialiter tamen gubernationi suæ Illyrici Ecclesias vindicasse.*

Eiusdem ad Episcopos Illyrici inter Holst. epistola 17.

Synodus Romana sub Bonifacio

4. Ex testimonij supradictis manifestius fit, ut puto,

puto, Illyricum Romano Patriarchatui subfuisse,  
 quam vt à quoquam negari possit: cum autem Illy-  
 ricæ Ecclesiæ primā institutionem non habuerint  
 à Petro eiusque Successoribus, posset exinde  
 quiuis deducere, minimè necessarium esse, quod  
 Britanicę Ecclesię à Petro eiusu successoribus insti-  
 tutæ sint, ad hoc vt Romano Patriarchatui subiectę  
 dicantur. Hæc autem præuidens Auctor noster, De-  
 cretalium supradictorum testimonia, quæ negare  
 non potuit, oppugnare statuit, asserens, Romanos  
 Episcopos, qui Decretales illas epistolas scripserunt,  
 innouationis & usurpatæ Metropolitanorum Iuris-  
 dictionis reos esse: Audienda sunt illius commen-  
 ta, cum enim erroribus scateant, in medium adfe-  
 renda sunt, vt confutentur. Scribit itaque de Vi-  
 caria Romani Patriarchæ per Illyricum potestate  
 in supradictis Decretalibus Episcopo Thessalonici  
 censi tributa: „ Leo in epistola ad Anastasiū non  
 altius deducit hanc auctoritatē, quam à Siricio,  
 qui illam impertivit Anysio Episcopo Thessalo-  
 nicæ, certatum primum ratione commisit, ut per  
 illam Prouinciam positis, quas ad disciplinam tene-  
 ri voluit, Ecclesijs subueniret. Siricius immedia-  
 te successit Damaso, qui obiit secundum Hol-  
 stenium 11. Decemb. ann. 384. triennio postquā  
 Synodus Constantinopolitana euexisset illam se-  
 dem ad dignitatem Patriarchalem, quod Epi-  
 scopis Romanis magnam xemulationis & suspi-  
 cionis ansam præbuit, eo quod Constantinopo-

F 2 , , lis

pag. 115. Leo  
 himself in his  
 epistle to Anas-  
 tasius, denies  
 this authority  
 no higher than  
 from Siricius,  
 who gave it  
 to Anysius  
 Bishop of Thes-  
 salonica: certa-  
 rum &c. Siricius  
 immediately  
 succeededDama-  
 sus, vwho died  
 according to  
 Holstenius 11.  
 Dec 384. three  
 years after the  
 council of Con-  
 stantinople had  
 aduanced that  
 see to the Pa-  
 triarchal digni-

ty: which gaue  
great occasio of  
zealousie and  
suspicion to the  
bishops of Ro-  
me, that Being  
the Imperial Ci-  
ty as vwell as Ro-  
me; and Socrates  
obserues . that  
from that time  
Nectarius the  
Bishop of Con-  
stantinopoles had  
the government  
of Constantino-  
ple and thrace,  
as falling to his  
share. this made  
the bishops of  
Rome thinke it  
high time to  
looK about  
them, and to  
inlarge their  
jurisdiction, sin-  
ce the bishop of  
new Rome had  
gained so large  
an accession by  
that Council ;  
and to prevent  
his farther In-  
croachmens  
Uvesswards , his  
Diocese of thra-  
ce bordering  
upon Macedo-  
nia , the subri-  
lest Deuice they  
could think of,  
to facure that  
Prouince and  
to in large their  
own authority,  
vvas, to persuade  
the bishop of  
Thessalonica to  
act as by com-  
mission from  
the bishop of  
Rome : so that  
he should enjoy  
the same priu-  
ileges vwhich he  
had before. And  
being back'd by  
so great an in-  
terest, he vwould  
be better able  
to contest vwith  
so povverfull a

,, lis eque esset Ciuitas Imperialis , ac Roma . Ad-  
, uertit etiam Socrates , à tempore Nectarij Epi-  
, scopum Constantinopolitanum habuisse guber-  
, nationem Constantinopoleos , & Thracie, eam-  
, que spectasse ad suam sortem , vnde Episcopi  
, Romani tunc existimauerunt, tempus esse in-  
, uigilandi rebus suis, & dilatandi Iurisdictionem,  
, quando quidem Episcopus nouæ Romæ tam  
, amplam accessionem acquisierat per illud Con-  
, cilium. Ad impediendum vero inuasionses maio-  
, res versus Occidentem , cum Diœcesis Thracia  
, Macedonia contermina esset, non poterant Ro-  
, mani excogitare subtilius artificium ad tuendam  
, istam Prouinciam , & dilatandam suam auto-  
, ritatem , quam persuadere Episcopo Thessalo-  
, nicæ, vt ageret vigore commissionis ab Episco-  
, po Romano concessæ, ita vt gauderet omnibus  
, priuilegijs , quæ habebat anteà . Et cum haberet  
, tantam sedem sibi adstipulantem, poterat se me-  
, lius vicini Episcopi Constantinopolitani poten-  
, tiæ opponere : & si quisquam obiecisset , illud  
, esse cōtra Canones Statutos in Synodo Nicæna ,  
, habebant Romani & Thessalonenses Episcopi  
, in promptu responsum, Constantinopolitanum  
, primitus incepisse , & sui ipsorum interesse , ne  
, iura aliarum Ecclesiarum ab illo inuadantur.  
, Qua arte conati sunt trahere Ecclesias contermi-  
, nas Diœcesi Thraciæ, vt se subijcerent Episco-  
po Romano , tanquam suo Patriarchæ. Quod  
, adeo

„ adeo longè aberat à concilianda quiete, quam  
 „ multi sperabant, vt illos implicuerit perpe-  
 „ tuis molestijs, sicut constat ex collectione Hol-  
 „ stenij. Nec enim neglexerunt Constantinopo-  
 „ litani promouere suam auctoritatem in Prouin-  
 „ cijs Illyrici, aut occurrere innouationibus Episco-  
 „ scopi Romani. In quem finem obtinuerunt Im-  
 „ periale edictum, quod etiam nunc extat in vtro-  
 „ que codice, quo strictè prohibetur quæcumque  
 „ innouatio in Prouincijs Illyrici, & declaratur:  
 „ si quis casus dubius contingat, secundum antiquam  
 „ consuetudinem, & Canones relinquatur Synodo  
 „ Prouinciali, sed non sine consilio Episcopi Constan-  
 „ tinopolitani. Occasio fuit Perigenes, qui reie-  
 „ ctus à Patrensisibus introductus fuit ab Episcopo  
 „ Romano in Sedem Corinthiacam sine consen-  
 „ su Synodi Prouincialis. Hoc Episcopi Thessa-  
 „ liæ, quorum præcipui erant Pausianus, Cyriacus,  
 „ & Calliopus, notarant tanquam notoriam inua-  
 „ sionem suorum Iurium, & proindè consentien-  
 „ te Synodo Prouinciali alium collocauerunt in  
 „ ea Sede: qui modus agendi grauiter fuit excep-  
 „ tus Romæ, vt videre est ex epistolis Bonifacij  
 „ tam ad Rufum Thessalonicæ, quem suum con-  
 „ stituerat Legatum, quam ad Episcopos Thessaliæ,  
 „ & aliarum Prouinciarum. Illi verò occurrerunt  
 „ ad Constantinopolitanum, qui curauit istam le-  
 „ gem ferri in fauorem antiquarum Synodorum  
 „ Prouincialium ad occurrendum usurpationibus

„ Pa-

Neighbour as  
 the bishop of  
 Constantinople,  
 and if any oblige-  
 ded, that this  
 was to break  
 the Rules Set-  
 tled by the coun-  
 cil of Nice. they  
 had that Answere  
 ready, that the  
 bishop of Con-  
 stantinople be-  
 gan: and their  
 concernment  
 was, to Secure  
 the Rights of  
 other Churches  
 from being in-  
 uaded by him.  
 by which means  
 they endeav-  
 our'd to dray  
 those Churches  
 bordering on  
 the Thracian  
 Diocese, first to  
 ovvn a submis-  
 sion to the bis-  
 hop of Rome  
 as their Patriar-  
 che: which yet  
 was so far from  
 giuing them ea-  
 se, which some  
 it may be expe-  
 cted by it, that it  
 only inuolued  
 them in conti-  
 nual troubles, as  
 appears by that  
 very collection  
 of Holstenius.  
 For the bishops  
 of Constantino-  
 ple were not  
 negligent in pro-  
 moting their  
 ovvn authority  
 in the Provinces  
 of Illyricum, nor  
 in vvhichstanding  
 the innouations  
 of the bishop of  
 Rome, to vvhich  
 purpose they ob-  
 tained an Impe-  
 rial edict to this  
 day extant in  
 both codes.  
 vvhich strictly

forbids any in-  
souation in the  
Prouinces of Il-  
lyricum, and de-  
clares, that &c.  
the occasion  
Vvereof vvas  
this, Perigenes  
being relieved at  
Patre the bishop  
of Rome to Kcs  
upon him to put  
him into Co  
rinth, V without  
the content of  
the provincial  
Synod: this the  
bishops of Thes-  
saly, among  
vwhom the chief  
vvere, Pausianus,  
Cyriacus, and  
Calliopus, looK  
upon as a no-  
tious inuasion of  
their rights: and  
therefore in a  
provincial Sy-  
nod they appoint  
another person  
to succeed there.  
Vwhich proce-  
ding of theirs is  
heinously taken  
at Rome &c.

,, Papæ, sic tamen vt liceret vltimo recurrere ad  
suum Tribunal Constantinopoli erectum. Hoc  
,, pupugit Bonifacium, vt videre est ex illius epi-  
stola ad Rufum, qua illi animos addit, vt forti-  
,, ter se opponat, datque eidem auuthoritatem ex-  
,, communicandi illos Episcopos, & deponendi  
,, Maximum, quem consecrauerant secundum an-  
tiquos Canones. Totum autem artificium hu-  
,, ius cause tendebat ad coniiciendum culpam in  
,, ambitionem Episcopi Constantinopolitani. Hac  
,, ratione contentio inter duos Episcopos Ciuita-  
,, tum Imperialium euertit antiquam Politiam  
,, Ecclesiæ Canonibus Nicænis statutam.

5. Huc vsque Au<sup>t</sup>or noster, nonnulla contra  
fidei Decretalium epistolarum, quas allegat, a-  
struens, alia verò sine vlo antiquorum testimonio  
contra veritatem explicans. Ne autem hæc à nobis  
gratis asseri videantur, rebus ipsis comprobanda  
sunt; vtque ab ijs incipiam, quæ contra fidem De-  
cretalium epistolarum astruit, vbinam quæso repe-  
rit, Perigenis Corinthiorum Metropolitani electio-  
ni restitisse Episcopos Thessalæ, quorum præcipui erant  
Pausianus, Cyriacus, & Calliopus? vbinam legit,  
eos Perigenis intronizationem instar notoriæ in-  
uasionis habuisse, & Maximū in eius locum legit-  
imè ac secundum Canones collocasse? indicat  
Au<sup>t</sup>or, se illa inuenisse in epistola Bonifacij ad Ru-  
fum: locum itaque adferamus ex ipsa epistola, quæ  
inter Holstenianas est ordine octaua, in qua scribit

Bo-

Bonifacius ad Rufum Thessalonicensem : *Perreuij Coepiscopi nostri negotium, cuius nobis libellus ab eodem destinatus fecit indicium, cui consacerdotes sui molesti nimis esse dicuntur, ita ut eum Ecclesia sua crederent esse pellendum, diligenter audire tuam volumus charitatem conuentis supradictis Coepiscopis nostris, quorum se vim sustinere deplorat. Tunc demum, ut intelligant, si quid à se factum est, contra consuetudinem prius esse cassandum, omnibus vestigatis ad nos tua Caritas referre matureret, quatenus probatum à tua Fraternitate iudicium sententia nostra valeat roborari. Sanè in epistola Thessalensis fratribus destinata id à nobis scriptum volumus recognoscas, Pausianum, Cyriacum, atque Calliopum à nostra Communione penitus summóendos, ita ut remedium solum interuentionis tue gratiam se habere cognoscant. Maximum autem, quem male tua charitas retulit ordinatum, in totum Sacerdotij censemus honore priuandum. Hæc ex Bonifacij Epistola, cuius meminit Auctor, neque ylla alia extat, in qua Pausiani, Cyriaci, Calliopi, & Maximi Bonifacius mentionem facit. Nullibi autem Bonifacius hic innuit, in locum Perigenis secundum antiquos Canones à Pausiano, Cyriaco, & Calliopo Thessaliae Prouinciæ Episcopis electum fuisse Maximum, idq; si Auctor noster antiquorum Canonum notitiam habuisset, subol facere potuisset. Quid enim tribus supradictis Thessaliae Prouinciæ Episcopis cum Perigeno Achaiae Prouinciæ Metropolitano? Num forsan auctoritas substituendi in locu Perigenis alium*

Epi-

Bonifacius epist.  
inter Hollen. 5.  
ad Rufum.

Episcopum, quam Auctor Romano Pontifici eiusque per Illyricum Vicario abiudicat, secundum Canones tribus Thessalię Episcopis competebat? Nonne Canones statuunt, vnius Prouinciae Episcopis in alterius Prouinciae Metropolitam nullum ius competere? Quod si id Canones statuant, ut statuere certum est, qua ratione Auctor Bonifacio primo transgressionem Canonum in causa Perigeni affingit, qui de causa Perigenis, cum trium Thessalię Episcoporum meminit, ne quidem somniauit. Atqui hic est error Auctoris grauissimus, qui loco Perreuij Perigenem legit. Non agit Bonifacius loco citato de Perigene Achiae Metropolitano, in quo nullum ius quoad ordinationem, vel consecrationē Thessalię Episcopis competebat, sed de *Perreusio*, quem Lucas Holstenius in notis ad hanc epistolam Τῷ Θεσσαλικῷ Σαλτῷ Episcopum fuisse, ex subscriptionibus Concilij Ephesini collegit: Ego verò ad Thessalię Prouinciam spectasse, ex actis ipsis comprobo. Cum enim Perreuius legitimè electus, & debitè ordinatus supponatur, solumque ob cōfusa quādam criminā per Thessalię Prouinciae Coepiscopos depositus fuisse credatur, ad illorum Prouinciam spectasse existimo, qui de eo iudicium tulerunt, à quo tamen Perreuius ad Sēdem Apostolicam appellauit: huius appellationis momenta Bonifacius Rufo Thessalonicensi suo per Illyricum Vicario peruvoluenda commisit, quibus ab eo debitè examinatis, & Romam missis, Bonifacius Pontifex Perreuium sedi suę resti-

Lucas Holstenius  
in notis.

Bonifacius epi-  
scopa supracitata.

stituēdum, tresque Episcopos supra nominatos, qui Perreuum deposuerant, excommunicandos duxit: siveque auctoritate, quæ ipsi in Illyricum competit, vsus fuit, cunctaque Auctoris nostri figmenta, antequam nata essent, potestatis suæ exercitio euerit.

6. Nunc causam Perigenis elucidemus, circa quam Auctor noster vera falsis miscet, & plura sine vlo antiquorum testimonio contra veritatem explicat. Verum quidem est, anno 352. Nectarium in Synodo secunda Generali Canone 3. obtinuisse, ut Constantinopolitana Ecclesia, quæ olim suffraganea fuerat, priores honoris partes post Romanam haberet, eo quod translato per Constantinum in illam Vrbem throno Imperiali Sedes nouæ Romæ euaserat. Verum quoque est, ex hoc Canone illegitimi statuto Constantinopolitanos Episcopos pauplatim iurisdictionis suæ limites dilataisse, & absorptis tribus Thraciæ, Ponti, & Asiae Exarchatibus causas Illyrici Orientalis, quod tum ab Illyrico Occidentali diuisum erat, ad se trahere cœpisse. Verum denique sit, quod ad occurrentum Episcopi Constantinopolitani usurpationibus primum à Damaso Papa Episcopus Thessalonicensis constitutus fuerit Sedis Apostolicæ per Illyricum Vicarius: negari tamen nequit, quin causam Perigenis Episcopus Constantinopolitanus ad tribunal suum traxerit, & hinc controuersia orta sit inter Romanos Pontifices, & Episcopos Constantinopolitanos; illiusque occasio-

G ne

ne circumuentus ab Episcopo Constantinopolitano Theodosius Iunior, Arcadij Successor, anno 421. legem ediderit, quæ in Codice Theodosiano lib. 16. leg. 45. tit. de Episcopis, & in Codice Iustiniano lib. 1. tit. 2. de Sacrofancis Ecclesijs, lege 6. his ver-

[Lex Theodosii  
Iunioris.]

bis exhibetur: *omni innouatione cessante vetustatem,*  
*¶ Canones pristinos Ecclesiasticos, qui nunc usque*  
*tenuerunt, per omnes Illyrici Provincias seruari præci-*  
*pimus: tum si quid dubietatis emerserit, id oporteat*  
*non absque scientia Viri Reuerentissimi Sacrofancie*  
*legis Antistitis Vrbis Constantinopolitanae, quæ Romæ*  
*veteris prærogativa lætatur, Conuentui Sacerdotali,*  
*sancioque iudicio reseruari. Dat. prid. Idus Iulij; Eu-*  
*stathio ¶ Agricola Coss.*

7. Atque hæc tenus illa, quæ vera sunt, adduximus, nunc falsa, quæ Auctor veris miscuit, adferamus. Ac primo quidem falsum est, legem supradictam contra iuasionem Romani Pontificis constitutam fuisse: neque enim contra Romani Pontificis iuasionem, sed pro iuuanda illicita Constantinopolitani Episcopi usurpatione edita fuit. Non agebatur hic de Synodorum Provincialium auctoritate in determinandis causis certis & indubitatibus, sed agebatur de casibus dubijs, sicut erat casus Perigenis, qui à Synodo determinari non poterat sine iudicio Patriarchæ. Hæc autem Patriarchalis supra Illyricum potestas non controuertebatur tempore Perigenis, sed sola Quæstio mota erat, ad quem Patriarcham spectaret. Illyricum usque ad

tem-

tempora Valentiniani Secundi ad Occidentem spe-  
ctauerat: post mortem vero Valentiniani partito in-  
ter Arcadium, & Honorium Imperio, Illyricum in  
Occidentale & Orientale diuisum fuit, & Orienta-  
le Arcadio Orientis Imperatori cessit; vnde Episco-  
pus Constantinopolitanus Theodosio Arcadij filio,  
vt erat natura facilis, persuasit, vt Ecclesias Illyrici  
Orientalis Sedi Constantinopolitanæ subijceret,  
quod lege data ita effecit Theodosius, vt monstra-  
ret, nullam de Patriarchali supra Illyricum potesta-  
te quæstionem fuisse, sed solum difficultatem mo-  
tam, ad quamnam ex duabus, Constantinopolita-  
nam nimirum, aut Romanam in posterum specta-  
ret. Notanda sunt Theodosij verba: *tum si quid du-  
bietatis emerserit, id oporteat non absque scientia Viri  
Reuerentissimi Sacrosanctæ Legis Antistitis Vrbis  
Constantinopolitanæ, que Rome veteris prærogatiua  
letatur, conuentui Sacerdotali sanctoque iudicio reser-  
uari.* Audis, Constantinopolitano seu nouæ Romæ  
Episcopo catenus iudicium in rebus dubijs tribui,  
quatenus Rome veteris prærogatiua letabatur. An-  
tequam itaque prærogatiua ad Sedem Constanti-  
nopolitanam translata esset, Roma vetus prærogatiua  
superioritatis in Illyricum gaudebat. Et hæc est  
auctoritas, qua Sedem Romanam priuari non po-  
tuisse Romani Pontifices contenderunt, vnde Bo-  
nifacius primus ad Rufum Thessalicensem: au-  
toritatem Sedis Romanæ minorem facere noua, que  
vires habere non possunt, tentamenta non debent. Et

Theodosius IIm-  
perator.

Bonifacius epist.  
ad Rufum.  
inter Holsten. 8.

G 2 con.

contra illos, qui ad Constantinopolitanum Episcopum de rebus Illyrici referebant: *Violatores Canorum, inquit, atque Ecclesiastici Iuris inimicos, Deo auctore compescet*; qui talium mentium semper vota frustratur. In ceteros etiam consumaces ius concessae potestatis exerce. Nullum etenim locum vides à nobis otiosum relictum. Quæ ultima verba adiunxit Bonifacius, quia non solum auctoritate Apostolica, sed opera quoque Honorij Occidentalis Imperatoris usus erat, ut legis reuocationem à Theodosio obtineret.

8. Extat sanè apud Lucam Holstenium exemplar epistolæ Honorij ad Theodosium Augustum, qua scribit hac de causa: *procul dubio illius Urbis Ecclesia Speciali nobis cultu veneranda est, ex qua & Romanum Principatum accèpimus; & principium Sacerdotium. Siquidem nihil aliud à pietate nostra postulauerit missa Legatio, nisi quod Catholicæ fidei, Disciplinae, & æquitati concordet: petit enim, ut hæc priuilegia, que dudum à patribus constituta usque ad tempora nostra seruata sunt, inconcussa perdurent.* & infra: *Vnde Maiestas tua recensitis nostræ pietatis affatibus Christianitatis memor, quam peccatoribus nostris misericordia cœlestis infundit, uniuersis remotis, quæ diuersorum Episcoporum subreptionibus per Illyricum impertrari dicuntur, antiquum ordinem præcipiat custodiri. Ne sub Principibus Christianis Romana perdat Ecclesia, quod alijs Imperatoribus non amisit. Ex his clarum est, nihil contra Canones, nihil contra antiquum*

Honorij epist. ad  
Theodosium.

or-

ordinem à Bonifacio Romano Pontifice petitum fuisse, dum Patriarchalem supra Illyricum potestatem sibi restitui rogauit; id autem non solum Honorius Occidentis Imperator, sed Theodosius quoque Orientis Augustus agnouit, ut patet ex eiusdem rescripto, quo legem suam reuocauit his verbis: *omni supplicantium Episcoporum per Illyricum subreptione remota statuimus obseruari, quod prisca Apostolica Disciplina & Canones veteres eloquuntur.* Super quā re secundum formam oraculi Perennitatis tuā ad Viros illustres Praefectos Prætorij Illyrici nostri scripta porreximus, ut cessantibus Episcoporum subreptionibus antiquum ordinem specialiter faciant custodiri: ne venerabilis Ecclesia Sanctissima Vrbis priuilegia à veteribus constituta amittat, quæ perenne nobis sui nominis consecravit Imperium. Notanda sunt Theodosij verba, quibus *omni supplicantium Episcoporum per Illyricum subreptione remota statuit obseruari, quod prisca Apostolica Disciplina & Canones veteres eloquuntur.* Agebatur de potestate Patriarchali, quam Romano Episcopo ex prisca Apostolica Disciplina veterum Canonum Statutis firmata competere tandem agnouit Theodosius, ut appareat falsum esse, quod post scriptorem nostrum Anglum Orbi obtrudere conatus fuit auctor libri de Disciplina Ecclesiae, Innocentium Primum aliosque Pontifices potestatem Patriarchalem in Illyricum, quam antea non habebant, institutione Vicariatus Thessalonicensis habere tentasse. Quod hæc dicta sunt ab homine à

Ro-

Theodosij Re-  
scriptum.Dis. 1.5.11. pag.  
59.

Romanæ Ecclesiæ communione aulso, non adeò mirum videri debet, cum aliquid indulgendum sit turbati animi præoccupationibus: sed quod illa effutre ausus sit homo, qui communionem Sedis Apostolicæ profiteri se dicit, nesciò, qua ratione factum sit, cum non erubuerit affirmare, quæ ego sine rubore vix potui referre.

9. Quod si Ecclesiæ Illyricanæ à Paulo Apostolo institutæ ad Patriarchatum Romanum spectarint, quid obest, quo minus Britanniarum Ecclesiæ Romano Patriarchatui subsint, licet non à Petro, sed (vt totis viribus Auctor noster Anglus contendit) à Paulo primum institutæ fuerint. Adscribit Patriarchatum institutionem antiquæ consuetudini, cuius meminit Sacrosanctum Nicenum Concilium Canone sexto, iubens antiquam de ea consuetudinem in Ægypto conseruari, quia Episcopo Romano parilis mos est. Sed num antiqua illa consuetudo, & veteres illi Ecclesiæ mores fungorum instar nati sunt, aut sine illa ratione obtinuerunt? Ante Concilij Nicenij tempora non scriptis Canonibus, sed traditione & consuetudine tenebatur vniuersa Ecclesia. Traditionem & consuetudinem, cuius initium ignorabatur, iuxta regulam Magni Augustini ab ipsis Apostolis profecta credebatur, vt eorum institutioni tribuenda sit antiqua illa Patriarchatum erectio, quorum aliud initium non reperitur. Egit de Ecclesiarum institutione Leo Magnus epistola ad Anastasium Thessalonicensem, aitque: *Apostolica discretione prouisum*

Canon. 6. Nicænus.

D. Augustinus  
lib. 5. contra Do-  
m. 24.  
& alibi.

uisum fuisse, ut in singulis Provincijs singuli constituerentur, qui inter Provincie Episcopos primam sententiam haberent. Sed qui ordinem Provinciarum tam accuratè secuti sunt Apostoli, maiorum Dioecesum nullam rationem habuisse, quis credet? cum Apostolica discretione prouisum esset, inquit Leo epist. 54., ut in singulis Provincijs singuli constituerentur, qui inter Provincie Episcopos primam sententiam haberent, rursus quidam in maioribus Vrbibus constituti fuerunt, qui sollicitudinem susciperent maiorem, per quos ad unam Petri Sedem uniuersalis Ecclesiae cura confluueret, & nihil usquam à suo Capite dissideret. Hæ fuerunt rationes, quibus Cathedra Antiochena totius Orientis, & Sedes Alexandrina totius Aegypti Patriarchales euaserunt. Et his quoque rationibus in Vrbe Roma Patriarchalis Cathedra erecta fuit, ad cuius curam occidentis Ecclesiae speciali iure spectarent.

10. Huic Apostolico instituto nititur Britannicæ Ecclesiæ sub Patriarcha Romano distributio, & huic fundamento nixus Agatho Papa, Britannorum Episcopos inter eos numerat, qui ad Patriarchatus Romani Concilium spectant. Praeclarum est hac de re non solum Agathonis, sed & centum vinti Occidentalium Episcoporum testimonium, quod in Synodica ad Concilium Generale sextum epistola legitur, quæ his verbis inscribitur. *Agatho Episcopus Seruorum Dei cum uniuersis Synodis subiacentibus Concilio Apostolice Sedis.* Et in ipsa epistola Synodi Concilio Romano subiacentes dicunt-

Leo primus ep.  
§4. ad Anastasiū  
Thessaloniceen.

Synodica Roma-  
na Agathonis Pa-  
pa.

cuntur constitisse ex Episcopis Occidentalibus, quorum multitudo usque ad Oceani regiones extenditur, *Longobardorum* nimirum, *Sclavorum*, *Francorum*, *Gallorum*, atque *Britannorum*. Clarius, ut puto, exprimi non potuit ab Agathone Papa & centum viginti Occidentalibus Episcopis, quod Britannicæ Ecclesiæ Romano Episcopo ut Occidentis Patriarchæ subiaceant. Neque manifestius hanc veritatem confirmare potuerunt totius Orientis Episcopi Constantinopoli collecti, quam supradictam Agathonis epistolam probando, aetisque suis Synodis inferendo. Miserunt eam Occidentales Episcopi, & quod caput est, suam fecerunt Britannici, dum eidem subscriberunt. Eam verò omnes Orientales in Synodo Generali sexta probarunt, dum Actis suis inferuerunt, ut dicipossit, quod omnes, huic epistolæ contradicentes, Occidentalium & Orientalium Episcoporum iudicio resistant, & quod Angli, dum eius auctoritatem negant, à Maiorum suorum sententia defletere, & supra Patres suos sapere velint. Neque refert, quod Agathonis epistola post Augustini in Britannias aduentum scripta fuerit: nihil enim in epistola illa innouatur, sed antiqui Ecclesiæ mores seruantur, iuxta quos ante Agathonem Iustinianus Imperator Patriarcham Romanum toti Occidenti, adeoque & Britannijs, præfuisse significarat, ut patet ex Nouella eius 109, in qua quinque Patriarchatum mentionem faciens solum Romanum Occidentalem, cæteros Orientales suis-

se

se commemorat: totius Orbis Terrarum Patriarche, inquit, scilicet Hesperie, & Rome, & huius Regie Cittatis, & Alexandrie, & Theopoleos, & Ierosolymorum, & omnes, qui sub eis constituti sunt, Sanctissimi Ep. & sibi Apostolicae pre licent fidem, atque traditionem. Totus terrarum Orbis à Iustiniano in quinque Patriarchatus diuiditur, quorum quatuor varijs Orientis Dioecesisbus, unus Romanus Hesperiae, hoc est, Occidentis Dioecesisbus, earumque sanctissimis Episcopis praesidere dicitur: ut Britanniarum Episcopi, qui in una ex Occidentalibus Dioecesisbus constituti erant, ad Hesperiae siue Occidentis Patriarchatū pertinuerint, prout quoque diu ante Iustinianum Synodus Arelatensis prima posteritati consecravit, ut capite sequenti videbimus.

Iustinianus Imperator.

## C A P V T IV.

*De Maioribus Dioecesisbus à Concilio  
Arelatensi Syluestro Papa  
tributis.*

1. Patres Arelatenses Anno 314. non solum Canonem primum de Paschate, sed alios quoque omnes ad Sylvestrum retulerunt, quoniam Maiores Dioeceses, non vero, ut Auctor voluit, maiorem Dioecesim, tenere scripserunt.

2. Dioecesis, olim significauit

plurimum Provinciarum Tractum, sub unius administratione, ut ostenditur ex notitia Imperij ante Honori, Arcadijque tempora conscripta; unde quando Patres Arelatenses Sylvestrum maiores Dioeceses tenere scripserunt, eum Occidentis Dioecesisbus praesuisse significarunt, quod

H

ne

ne Author admitteret, loco Diœcœsum nomen Diœcœsis substituit.

3. Rationes Auctor noster indicat, quæ ipsum mouerunt, & inter alias ista, quod Imperij distributio in Diœcœsis a Constantino non solum tempore Concilij Arelatensis facta non fuerit, sed nec Diœcœsis nomen tempore Concilij Nicæni notum fuisse videatur. In quo ultimo quam grauiter allucinetur, ex epistola Constantini tempore Nicæni Concilij ad omnes Ecclesias missa probatur, ut posse in qua Pontica, & Asiana Diœcœsos mentio facta reperiatur.

4. Quamvis autem fieri possit, ut tempore Concilij Arelatensis nondum Imperium in 13. Diœcœsis sub quatuor Praefectis Prætorio a Constantino distributum fuerit, indetamen non sequitur, Diœcœsum nomen antea notum non fuisse. Onuphrius Panuinus Provincias sub nomine minorum Diœcœsium a tempore Hadriani Imperatoris notas fuisse affirmat, ut nihil obstat, maiores Diœcœsos tum vocatas fuisse, quas Sextus Rufus, & Patres Arelatenses contra minores Diœcœses distinxerunt.

5. Maiorum autem Diœcœsum notitiam Patres Concilij Arelatensis primi habuisse, licet Auctor noster verbis negare videatur, re ipsa tamen comprobatur, cum loco maiorum Diœcœsium maioris Diœcœsis nomen substituendum esse affirmat.

6. Patres Itali, Galli, Afri, Hispani, & Britanni Arelate congregari, Canone 1. statutum de uno Paschatis die per omnem Orbem, vel

ut alia legio habet, per omnem Orbem obseruando ad Sylvestrum referunt, ut ipse litteras ad omnes dirigeret, quo statuto ipsum superiorem suum agnoscunt.

7. Auctor noster iurat auctoritatem indicandi Paschatis diem a Synodo Nicæna Sylvestro ademptam, & Patriarchæ Alexandrino tributam fuisse. Sed quam grauiter erret, Leonis Magni, & Innocentij primi testimonijs ostenditur.

8. Etiam postio, quod Canon Arelatensis primus habeat, per omnem Orbem Paschatis diem a Sylvestro publicari debuisse, nihil potestati Pontificia in Nicæno Concilio ademptum fuisse, Cyrilli Patriarchæ Alexandrini testimonio comprobatur, quo constat, a Nicæno Concilio computationem Paschalis festi Alexandrino commissam, publicationem Romano Episcopo relatam fuisse.

9. Falsum itaque est, quidquam a Nicæna Synodo detrahitum fuisse auctoritati Pontificie, quam Victor die ante occasione celebrationis Paschatis exercuerat, ut patet ex fragmento Synodi Palestinae, & Polycratis Ephesini testimonio.

10. Asianos Victoris mandato de Paschatis die obedire detractantes Victor excommunicare nititur, aut re ipsa excommunicavit, ex quo de Pontificia eius auctoritate constat, quam auctor noster in totum Orbem, vii. & Patriarchalem in uniuersum Occidentem volens non lens ex Canone primo Arelatensi agnoscere cogitur.

**I**nter varia Antiquitatis monumenta, quæ ad comprobandam Patriarchalem Romani Pontificis in Occidente vniuersum auctoritatem faciunt, non contemnendum est, quod Patres Concilij Are-

Arelatensis primi posteriorum memoriae consecrunt. Cum enim illi ex Gallia, Hispania, Britannia, Africa, & Italia in ipso florentis Ecclesiæ exordio collecti essent, Canones constituerunt viginti duos, quorum primo agunt de festo Paschatis uno die & uno tempore ubique obseruando, adduntque, ea de re Sylvestrum Papam *iuxta consuetudinem litteras ad omnes dirigere debere*; ex quo Canone colligitur, Patres Arelatenses Statutum de Paschatis die ad Sylvestrum retulisse, prout reliquos quoque Canones retulisse constat ex Sydonica ipsorum epistola ad eundem Pontificem, in quæ disertè scribunt: *placuit etiam, antequam à te, qui maiores Diæceses tenes, per te potissimum omnibus insinuari.* Quod hic locus integer non sit, sed in illo nonnulla verba desint, iam saepius annotarunt eruditæ, qui proinde in illo restituendo operam industriamque suam adhibuerunt, ut ostendimus parte 2. Antiquitatis Illustratæ, Dissert. 1. cap. 7. art. 4. ubi adduximus sequentem Cardinalis Peronij & Francisci Rothomagensis Archiepiscopi emendationem: *placuit etiam h.ei iuxta consuetudinem antiquam à te, qui maiores Diæceses tenes, & per te potissimum omnibus insinuari.* Duo sunt, quæ viri eruditissimi in prædicto loco corrigit, quorum unum aduerbiū *antequam*, aliud hæc verba *per te* spectant, circa illa dumtaxat quæstionem esse indicantes, quæ in prædicto loco aut depravata aut omissa erant, non verò circa alia, quæ rectè scripta videbantur. At alio modo Authorem

Caxon. i. Concil.  
Arelat.

Epistola Synodi-  
ca Patrum Arela-  
tensium.

Peronius, &  
Franc. Rotho-  
magensis.

H 2 no-

nostrum nunc sentire videmus, cum illa quoque corrigenda ducat, quæ rectè scripta esse constat: pagina enim 83. asserit, verè à Patribus Arelatensisbus dictum esse, *quod Papa habeat maiorem Diæcesim*, ubi hæc verba, *qui maiores Diæceses tenet corrigit*, & loco *maiorum Diæcesium*, nomen singularis *Diæesis* contra epistole Synodicæ fidem substituit.

2. Parui quidem momenti videri posset hæc vnius verbi variatio, nisi integrum sensum iminuitaret, & agnitam à Patribus Arelatensis Concilij in plures Romani Imperij Diæceses Patriarchæ Romani potestatem euerteret. Ad huius veritatis confirmationem in memoriam reuocandum est, Diæcesim olim in Imperio vocari consueuisse, quæ plures Prouincias compleæbatur, qua ratione antiqua Imperij notitia ante tempora Arcadij, & Honorij conscripta refert, sub Præfecto Prætorio Orientis Diæceses quinque, Orientis, Aegypti, Asiae, Ponti, & Thraciae; sub Præfecto Prætorio Illyrici Diæceses duas, Macedoniae & Daciæ; sub Præfecto Prætorio Italiae Diæceses tres, Italiae, Illyrici, & Africæ: sub Præfecto demum Prætorio Galliarum, Diæceses tres, Hispanie, septem Prouinciarum, & Britanniarum. Vnde constat, Romanum Imperium sub quatuor Præfectis Prætorio distributum fuisse in tredecim Diæceses, quarum quinque ad Orientem spectabant, reliquæ ad Occidentem: siue autem Patres Arelatenses perspectam habuerint hanc Imperij notitiam, siue aliundè notitiam Diæceseon acceperint,

scri-

pag 83, the Pope  
a larger Diocese.

Antiqua Imperij  
notitia ante Ar-  
cadij, & Honorij  
tempus conscri-  
pta.

scripserunt ex Concilio Occidental ad Syluestrum  
Occidentis Patriarcham: *qui maiores Diœceses tenes*,  
ut nimurum significant, cum non vni Diœcesi  
præpositum fuisse, sed pluribus Diœcesibus, omni-  
bus vtique illis, quæ Occidentis terminis continen-  
tur. Quæ cum ita sint, quis non videt, hoc ipsum  
Auctori nostro displicere potuisse, eique mutandi  
textus occasionem dedisse. Cum enim hoc vno  
Patrum Arelatensis testimonio sententia ipsius  
de coercendis Patriarchatus Romani terminis euer-  
tatur, voluit forsitan ad infringendam huiuscem argumenti  
vim loco *Diœcesum*, *Diœcesim* solummodo  
legere. Sic enim, qui pluribus Diœcesibus præsidens  
Patriarchalem suam auctoritatem usque ad Britan-  
niam extendebat, vnius Diœcesis Italæ potesta-  
tem obtinens eiusdem finibus coerceretur.

3. Atqui hoc esse, quod Auctor noster mutan-  
do textum Concilij suis obtrudere conatus sit,  
satis indicat, dum rursus Synodicæ Arelatensis  
,, Patrum epistolæ meminit: „quoad voces, inquit,  
,, *Maiores Diœceses*, dubium est, an Constantinus  
,, tempore Synodi Arelatensis distribuisset Impe-  
,, rium in Diœceses: & verosimilius est, nec id fa-  
,, ctum fuisse tempore Nicænæ, cum ibi solum  
,, mentio fiat Prouinciarum, non Diœceseon.  
,, Quod si verum sit, corrupta sunt verba illo loco,  
,, sicut certum est, in alijs fuisse corrupta. Quin  
,, etiam admissa loci integritate nihil inde dedu-  
,, citur, nisi quod Episcopus Romanus haberet  
,, Diœ-

Patres Arelaten-  
ses epist. Syno-  
dica.

pag. 130. but as  
to the expression  
of *maiores Dio-  
ceses*, it is very  
questionable,  
whether in the  
time of the  
Council of Ar-  
les, the distri-  
bution of the Em-  
pire by Constan-  
tine into Dio-  
ceses were then  
made, and it  
seems probable  
not to have been  
done in the  
time of the  
Council of Nice,  
Diœceses not  
being men-  
tioned there, but  
only Prouinces;  
and if so, this

place must be corrupt in that expression, as it is most certain, it is in others, and it is hard to lay so great vveight on a place that makes no entire sense, but allowing the expression genuinē, it implies no more than that the Bishop of Rome had then more exten-  
 sive Dioceses than other vvestern bishops; which is not denied &c.

, , Diocesim maioris extensionis, quam alij Epi-  
 scopi Occidentales, quod non negatur. Mensem  
 suam clarē hic explicat Auctor noster, qui vt cor-  
 ruptionem textus vtcumque probaret, nonnulla  
 pro lectione sua adducit, quæ hic expendenda sunt.  
 Ac primo quidem indicat, Imperium ante tempora  
 Arcadij & Honorij in Dioceses distributum fuisse  
 sub Constantino Magno, id tamen post Concilium  
 Nicenum factum videri, vt Patres Arelatenses ma-  
 iorum Diocesum mentionem facere nequierint:  
*Dubium est, inquit, an Constantinus tempore Synodi*  
*Arelatensis distribuerit Imperium in Dioceses, & ve-*  
*ro similius est, nec id factum fuisse tempore Nicena,*  
*cum ibi solum mentio fiat Prouinciarum nō Diocesorum.*  
 Verum grauiter allucinatur Auctor noster, & er-  
 rori errorem adiungit, seque, dum ita loquitur,  
*Acta, quæ tempore Niceni Concilij prodierunt,* non peruvoluisse ostendit. Extat sane in Constantini  
 epistola de Paschate per totum Terrarum Orbem  
 uno die celebrando, quam tempore ipsius Niceni  
 Concilij scripsit, in qua non solum variarum  
 Prouinciarum sub vnius regionis nomine memi-  
 nit, sed expressè Ponticæ, & Asianæ Diocesis  
 mentionem facit, ἀστρῳ πεδοίκησην, καὶ ποντικὴν  
*Asianam, inquit & Ponticam Diocesim.* Quid clari-  
 rius? Quid expressius? Quid manifestius à Con-  
 stantino Magno scribi potuit? certum itaque est,  
 quod tempore Niceni Concilij Dioceses fuerint  
 in Imperio; quod Auctoris nostri ἀγγοῖα pro-  
 dit,

Constantinus  
 Magnus epist. ad  
 omnes Ecclesias.

dit, eumque grauiter hac in re errasse conuincit.

4. Secundò dicit dubium esse, quandonam Constantinus Imperium in Diœceses distribuerit, quod nihil ad Quæstionem facit, cum Diœceses ante distributionem sub quatuor Præfectis Prætorio, in Imperio fuerint, sicque Patres Arelatenses suis temporibus Diœcesium nomen usurpare potuerint, prout usurpasse nemo huc usque in dubium reuocauit. Diœceses Syluestro tribuunt, Diœceses itaque tum erant in Imperio, quarum nomine amplitudinem Patriarchalis Iurisdictionis Patres exprimebant. Onuphrius Panuinus diuisionem Prouinciarum, quæ sub Hadriano Imperatore obtinuit, referens, inter alios titulos unum Italæ Prouincijs præfigit, quo asserit. Prouincias vel Diœceses in Italia, eiusque Insulis fuisse septendecim. Licet autem mihi non constet, vndenam Prouincias tunc Diœceses vocatas fuisse agnoverit, nullatenus tamen dubitem, quin illud sicut & cætera omnia ibidem allata in antiquis monumentis repererit: ponamus itaque, ab ipsis Hadriani temporibus Diœcesis nomen etiam Prouincijs tributum fuisse, negare nemo poterit, quin Prouinciae fuerint Diœceses minores respectu maiorum, quarum Sextus Rufus in Breuiario mentionem fecit, dum in Diœcesi Macedoniae septem Prouincias constitutas fuisse scripsit, ac quarum Constantinus Magnus in epistola ad Ecclesiæ meminit, dum tempore Concilij Nicæni Ponticam & Asianam Diœcesim in memoriam reuocauit.

Simi-

Onuphrius de  
Imperio Romano.

Sextus Rufus in  
Breuiario.

Constantinus M.  
epistolas ad ou-  
nes Ecclesiæ.

Patres Arelaten-  
ses in epist. Sy-  
mod.

Similes itaque Diœceses, ut se significare innuerent Patres Arelatenſes, maiores Diœceses minoribus oppoſuerunt, & maiores Diœceses à S. Syluestro teneri Scripſerunt. Diœceses igitur Syluester tenuit, dum Concilium Arelatense celebratum fuit, ſicque non paucis dumtaxat Prouincijs, quæ Diœceses minores efficiebant, ſed pluribus Terrarum tractibus, qui Diœceses maiores conſtituebant, præfuit, ac in ijs Patriarchalem auſtoritatem obtinuit.

5. Tertiò dicit Auctor noster, cum Nicænum Concilium non Diœceſeon, ſed Prouinciarum me-  
,, minerit, conſequi, locum fuifſe corruptum: ad-  
,, miſſo tamen, locum eſſe ſincerum, nihil indè de-  
,, duci, niſi quod Episcopus Romanus haberet  
,, Diœceſim maioris extensionis, quam alij Epi-  
,, ſcopi Occidentales, quod non negatur? Verum  
antequam ad hoc vltimum repondeam, cum bona  
auſtoris venia pauca de vſurpata tempore Nicæni  
Concilij Diœceſeon voce obſeruabo. Dicit ipſe,  
Diœceſis nomen Patribus Nicæniſis incognitum  
fuifſe, adeoque, ut ſuprà audiuiimus, Patres Arela-  
tenses plurium Diœceſeon mentionem facere non  
potuiffe, locumque corruptum eſſe, & loco *maiorum*  
*Diœceſium*, *maioris Diœceſis* voces ſubſtituendas eſſe:  
at obſecro, in quo nam antiquo codice hanc leſtio-  
nem reperit? in quonam veteri Auctore hoc inue-  
nit? Si ex nullo codice Manuscripto; ſi à nullo Au-  
tore hoc didicit; id ipsum conſinxifle, & omnium  
Mortalium primum ſomniatſe oportuit. Deinde ſi  
maio-

maioris Diœcesis voces substituendæ sint, atque ita legendum esse Auctor noster crediderit, vox Diœcesis igitur Patribus Arelatensibus ignota non fuit, vt ignotam fuisse, sibi ipsi contradicens afferit. Supponit quidem admissa loci integritate sequi, quod Episcopus Romanus habeat Diœcesim maioris extensionis, quam alij Episcopi, reuera tamen sequitur, non vnam, sed plures Diœceses habere: sic enim scribunt patres ad S. Syluestrum: *Qui maiores Diœceses tenes.* Si igitur locus sincerus sit, vt quoad illa verba sincerum esse, ea Manuscripta testantur, ex quibus epistolam primo Pittheus, deinde Sirmundus in Gallijs ante nostra tempora ediderunt, deducitur profecto, Syluestrum plures maiores Diœceses obtinuisse, & nuperum scriptorem de Disciplina Ecclesiæ grauiter quoque allucinatum esse, dum propria auctoritate sine vlo Antiquorum testimonio commentatur ad Synodi Are-, latensis verba: „Diœceſeos nomē hic strictè non „, ſumitur pro Imperij Diœcesibus, ſed potius pro „, ſingulis ijs Prouincijs, quas Romanus Pontifex „, regebat, vt ſensus ſit: Tu, qui maioribus præs „, Occidentis Ecclesijs, cæteris Paschæ diem per litteras ſignificabis., „ Hec Auctor ille, planè ignorans ea, quæ hic ſcribit. Vbinam enim intra ſuburbicarios ſuos limites maiores illas Occidentis Ecclesijs reperiet? Romanam quidem inueniet, ſed hæc vna eſt, non plures. Deinde non maiores Ecclesijs, inquit Concilium, ſed maiores Diœceses, quas, ſi in-

Differ. 1. §. 15.  
pag. 41.

I qui-

quiras, Patres ipsi quasi digito demonstrant, dum ex Diœcesibus Italiæ, Galliæ, Africæ, Britanniæ, & Hispaniæ collecti ad Syluestrum Papam statuta sua referunt, illaque ab eo promulganda esse non solum epistola Synodica, sed Canone quoque primo affirmant.

6. Adferendus est Canon ille, quem Iacobus Sirmondus his verbis edidit. *De observationibus Paschæ & Dominicæ, ut uno die & tempore per omnem Orbem obseruetur, & iuxta consuetudinem litteras ad omnes Tu dirigas.* Ita Sirmondus, cuius lectio non omnes antiqui codices Manuscripti consentiunt: Sexcentorum enim annorum codex in Bibliotheca Sapientissime Sueorum Reginæ seruatus loco per omnem Orbem obseruetur, legit: *per omnem Vrbem à nobis obseruaretur.* In præstantissimo nongentorum annorum codice Palatino Vaticano legitur: *per Vrbem omnem à nobis obseruetur.* Ex quibus codicibus haberetur, Patres Arelatenses Decreta sua Syluestro detulisse, ut ea per Africam, Hispaniam, Britanniæ, Galliam, & Italiam iuxta antiquam consuetudinem publicaret, quod specialem Sylvestri supra prædictas Occidentis Diœceses auctoritatem indicat, quam Patres in epistola ad Sylvestrum agnouerunt, dum illa per eum, qui maiores Diœceses tenebat, omnibus potissimum insinuari voluerunt. Movet quidem hic nonnullas difficultates Auctor noster aduersus Baronium, qui ex ista Actorum ad Sylvestrum Papam relatione con-

clu-

Canon 1. Conei-  
lii Arelatensis 1.

Codex M.S. Bibl.  
Reginæ Suecicæ.

Codex M.S. Bibl.  
Palatinæ.

clusit pro Potestate Pontificia confirmandi Conciliorum Decreta. Baronius, inquit Auctor, bonis aubus reperit hic necessitatem Papalis confirmationis, cum illi aperte dicant, se iam decretum edidisse communis consensu, & ad eum misisse, ut promulgarentur, id est sicut ait Petrus de Marca, ut Imperatores mittere solebant sua edicta ad suos Praefectos Praetorio: hoccine siebat ad confirmationem? Ita Auctor admittens Marcæ interpretationem, quæ huic loco videtur minus consenteantia. Ponamus tamen veram esse, nonne Imperatores in Praefectis Praetorio specialem aliquam in praefatas Dioeceses ipsis commissas auctoritatem agnoscebant, quando legum promulgationem per easdem Imperij Dioeceses iisdem deferebant? Quod si id negari à nemine possit, quomodo negare poterit Auctor noster specialem auctoritatem Romani Patriarchæ in commissas suæ curæ Occidentis Dioeceses, per quas Patres Arelatenses ei Decreta publicanda offerunt? Hoccine siebat sine ullius maioris auctoritatis agnitione? Si Syluester non habebat ullam Iurisdictionem in Occidentis Dioeceses, quare Concilium publicationem Decretorum non commisit singulis Metropolitanis? Quare de ijs litteras non misit ad omnes Provincias? Quare Sylvestro hanc Provinciam detulit? Nonne Patres Canone 1. id se fecisse indicant, quia ita anteā fieri consueuerat?

7. Negare id non potest Auctor noster, sed

I 2 obij-

pag. 83. Baronius had good luck to find out the necessity, of the pope's confirmation here. Whereas they plainly tell him, they had already decreed them by common consent, and sent them to him to divulge them i.e. as Petrus de Marca saith, as the Emperours sent their edicts to their prefecti praetorio. Was that to confirm them?

objicit pag. 84. auctoritatem indicandi diem Paschatis Romano Episcopo ademptam fuisse in Nicæna Synodo. Statuit Concilium Arelatense, inquit, ut Pascha obseruaretur eodem die & tempore, & ut Episcopus Romanus daret notitiam diei iuxta consuetudinem. Sed hæc secunda pars correcta fuit, ut fatetur Binnius, à Synodo Nicæna, quæ id negotij commisit Episcopo Alexandrino. Verum miror, Auctorem nostrum citare Binnium pro correctione huius Canonis, qui Canonem hunc correctum fuisse minimè scribit. Dicit solummodo Binnius, officium computandi diem Paschatis Alexandrino Episcopo delatum fuisse à Nicæno Concilio, & ab Alexandrino diem hunc indicari debuisse Romano Episcopo: non dicit autem, quod Alexandrinus Episcopus eum diem missis per Occidentis Diceceses litteris publicare potuerit. Audiendus est hac de re Leo primus epistola 64. ad Marcianum Augustum: *Paschale etenim festum, quo Sacramentum salutis humanæ maximè continetur, quamuis in primo semper mense celebrandum sit, ita tamen est lunaris cursus conditione mutabile, ut plerumque Sacratissimi diei ambigua currat electio. Et ex hoc fiat plerumque, quod non licet, ut non simul omnis Ecclesia, quod non nisi unum esse oporteat, obseruet. Studuereque Sancti Patres, occasionem huius erroris auferre, omnem hanc curam Alexandrino Episcopo delegantes, quoniam apud Aegyptios huius suppunctionis antiquius tradita esse videbatur peritia, per quam*

pag. 84. as to Ea-  
her, that Coun-  
cil decreed Ca-  
non x, that it  
should be obser-  
ued on the same  
day and time  
throughout the  
world. And that  
the Bishop of  
Rome should  
give notice, of  
the day accord-  
ing to custom,  
but this lat-  
ter part was re-  
pealed, as Binnius  
confesses,  
by the Council  
of Nice, which  
refer'd this mat-  
ter to the Bishop  
of Alexandria.

Leo Magnus  
epist. 64 ad Mar-  
cianum.

quam qui annis singulis dies prædictæ solemnitatis eueniret, Sedi Apostolice indicaretur, ut huius scripti ad longinquiores Ecclesias iudicium generaliter percurreret. Notanda sunt ultima Leonis verba, ijs enim apertere indicatur, diei notitiam à Patriarcha quidem Alexandrino cum Sede Apostolica communicatam, à Sede autem Apostolica in longinquieribus ab Alexandria Ecclesijs, quales sunt Occidentales, publicari debuisse. Sribit Leo primus epist. 9. ad Rauennium Arelatensem, id ad suā sollicitudinem ex diuina institutione & paterna traditione pertinere, & præclarum habemus de hac veritate testimonium epistola 11. Innocentij primi ad Aurelium Carthaginensem Episcopum, vbi hæc sribit: *has ergo litteras de ratione Paschali alterius (dico futuri) anni prescripsi.* Nam cum ante diem undecimum Kalendrum Aprilium penè Luna 16. colligatur (nam quidpiam minus est) itemque cum in ante diem quartum Kalendarum earundem veniat 23. existimauit 11. Kalendarum memoratarum die festa Paschalia celebranda, quoniam in vigesima tertia Luna nullum Pascha vñquam, ante hoc Pascha factum esse cognoscimus. Sententiae meæ exposui atque edixi tenorem. Iam prudentiae tue erit, consors mihi Frater, cum unanimis & Consacerdotibus nostris hanc ipsam rem in Synodo religiosissima tractare, ut si nihil dispositioni nostræ resultat, nobis plenissimè apertèque sribens, quo deliberatam Paschalem diem iam literis ante (ut moris est) seruandam, suo tempore præscribamus. Vides, solam computa-

Innocentius 11.  
epist. 11.

tationem Alexandrino Episcopo competiisse, il-  
lamque Romani Episcopi iudicio firmari debuisse,  
& dum eius sententia probata erat, publicationem  
per Occidentis Diœceses ad Romanum Episco-  
pum spectasse, & ideo per Africam ab eodem prä-  
scribi consueuisse. Notanda sunt illa verba *ex more*,  
ut eadem consuetudo, quæ tempore Arelatensis  
Concilij fuerat, tempore Innocentij primi sine vlla  
interruptione continuata fuerit, falsumque sit, quod  
Auctor noster scripsit, Concilium Nicænum  
aliam consuetudinem hac in re induxisse.

8. Verum quidem est, Auctorem nostrum cum  
Sirmondo Canonis Arelatensis verba non hoc mo-  
do legere: *per omnem Vrbem à nobis obseruetur*, sed  
*per omnem Orbem*, quo pacto habetur in plerisque  
Manuscriptis, ac antiquo präsertim octingento-  
rum annorum Codice Vaticano, quo cum conue-  
nit lectio epistolæ Synodicæ: *censemus ergo, Pascha*  
*Domini per Orbem totum una die obseruari*. Sed quid  
ex hac lectione in suæ sententiæ fauorem deducet  
Auctor? forsan tempore Concilij Arelatensis Sylue-  
stro publicationem diei Paschatis per totum Or-  
bem competiisse, eique tempore Concilij Nicæni  
hanc prärogatiuam iurisdictionis Pontificiæ adem-  
ptam fuisse? Tantum sanè abest, ut Patres Nicæni  
quidquam correxerint circa publicationem, quod  
eadem auctoritate, quo circa illam Romanum Pon-  
tificem vti consueuisse indicat Canon Arelatensis  
primus, eadem iuxta Canones Nicænos vti perre-

xe-

Canon 1. Arela-  
tensis.Epistola Syno-  
dica Patrum Are-  
latensium.

xerit, ut testatur Sanctus Cyrilus Patriarcha Alexandrinus in Prologo sui Cycli Paschalis, quem ex MS. Codice Bucherius in Appendice ad doctrinam temporum primus edidit. *Sanctorum*, inquit Cyrilus, *totius Orbis Synodi consensione decretum est*, ut, quoniam apud Alexandriam talis esset reperta Ecclesia, que in huius scientia clareret, quota Kalendarum vel Iduum, quota Luna Pascha debeat celebrari, per singulos annos Romanæ Ecclesiae litteris intimaret, unde Apostolica autoritate vniuersalis Ecclesia per totum Orbem diffinitum Paschæ diem sine ulla disceptatione cognosceret. Quod cum per multa saecula pariter custodissent, nullamque inde scripturarum quispiam crederet &c. Ita ipse Cyrilus, qui cum Patriarchatum Alexandrinum ab anno 412. obtinuerit, minimè ignorare potuit, quid Concilium Nicænum ante octoginta septem annos de Paschate statuerat, & prædecessoribus suis iniunxerat. Testatur itaque, à Concilio Nicæno computationem Paschatis commissam Alexandrinæ Sedis Episcopo, eumque singulis annis Romanæ Ecclesiae diem illum intimasse, non autem Alexandrinæ, sed Apostolicæ Sedis auctoritate vniuersalem Ecclesiam per totum Orbem eumdem diem cognoscere debuisse.

9. Falsum itaque est, Nicænum Concilium quidquam detraxisse de Romani Pontificis auctoritate circa publicationem Paschalis Festi ab omnibus vno eodemque die celebrandi. Concilium Nicænum etiam post computum Alexandrino Epi-

Cyrillus Alex-  
drinus præfat.  
ad Cyclum.

scopo commissum hanc prærogatiuam Sedi Apo-  
stolicæ reliquit, eaque Romanos Episcopos pluri-  
bus sæculis vsos fuisse, Cyrillus adfirmauit, Syno-  
dus Arelatensis docuit, & Victor Papa ac Martyr  
circa finem secundi sæculi varijs litteris ostendit,  
quibus curam de Paschatis Festo uno die vbique  
celebrando ad se pertinere significauit. Dolen-  
dum quidem est, litteras illas interijsse, sed Diuina  
prouidentia factum existimem, quod quarumdam  
compendium nobis seruatum sit ab antiquo Angli-  
canæ Ecclesiæ Presbytero, venerabili nimirum Be-  
da, qui Tomo 2. libro de Paschatis celebratione  
exhibit fragmētum Synodi Palestinae, in quo legun-  
tur sequentia: *Tunc Papa Victor, Romanæque Virbis*  
*Episcopus direxit auctoritatem ad Theophylum Cesa-*  
*reensis Palestinaeque Antistitem, ut quomodo Paschare-*  
*to iure à cunctis Catholicis celebraretur, Ecclesijs uti-*  
*lis fieret ordinatio, ubi Dominus Saluator Mundi fue-*  
*rat in carne versatus. Percepta itaque auctoritate præ-*  
*dictus Episcopus non solum de sua Prouincia, sed etiam*  
*de diuersis Regionibus omnes Episcopos euocauit, ubi*  
*cum illa multitudo Sacerdotum conuenit, tunc Theo-*  
*phylus Episcopus protulit auctoritatem ad se missam*  
*Victoris Pape, & quid sibi operis fuisset inunctum,*  
*ostendit. Atque ex his constat de vna Victoris epi-*  
*stola, qua Theophyllo Cæsareensi in Palestina Me-*  
*tropolitæ mandauit, ut Concilium celebraret, in*  
*quo Quæstionem de Paschate discuteret. Victoris*  
*verò authoritati obsecutus erat Polycrates Ephesi-*  
nus

Fragmentum  
Synodi Palestinae  
apud Bedam.

finus rescribens ad Victorem: *possem etiam Episcoporum, qui mecum sunt, facere mentionem, quos petistis, ut conuocarem, sicut & feci.* Extat hoc Polycratis testimonium apud Eusebium Cæsareensem, qui lib. 5. cap. 24. ait, Victorem post celebrata per Orbem Concilia decretum edidisse de Paschate ubique terrarum uno die celebrando, & Asianos obediens detrectantes excommunicationis censura inno- dare voluisse.

Polycrates Ephe-  
sus epist. ad Vi-  
torem.

10. His ita gestis, inquit Eusebius, *Victor qui- dem Romane Vrbis Episcopus illico omnes Asie vici- narumque Prouinciarum Ecclesias tamquam contraria recte fidei sentientes à Communione absindere cona- tur, datisque litteris uniuersos, qui illic erant, fratres proscriptis, & ab unitate Ecclesie prorsus alienos esse pronuntiat.* Litteræ, quarum hic meminit Eusebius, etiam magno Ecclesiasticæ eruditionis damno interierunt. Si enim extarent, ex ipsis forsitan Victoris verbis colligeretur, quomodo suprema auctori- tate Pontificia vsus Polycratem Ephesinum, aliosque Asie Episcopos excommunicauit, aut sententia excommunicationis terruit. Vtrum autem de his duabus Victori adscribatur, certum est, Auctoritate Sedis suæ usum fuisse, de qua tunc nemo Catholi- corum cum ipso contendebat: Ireneus enim alijque Occidentis Episcopi solummodo eum adhortabantur, ut à sententia excommunicationis ferenda ab- stineret, aut latam reuocare vellet, ut alibi ex ipso Eusebio ostendimus. Atque hæc sufficiant occasio-

Eusebius lib. 5  
h. 10. cap.

K ne

ne Canonis primi Arelatensis, qui in Codicibus MSS. dupliciter refertur: in quibusdam eo modo, ut Patres Arelatenses offerant Syluestro Decretum de Paschatis festo *per omnem Urbem*, & in alijs *per omnem Orbem* uno eodemque die celebrando. Alteram ex duabus lectionibus, quæ ipsi magis placuerit, Author noster arripere poterit, Patriarchalem namque vel Pontificiam auctoritatem negare merito non poterit, quin immo, & Patriarchalem in totum Occidentem, & Pontificiam in Orbem uniuersum, si sapiat, admittet. Constat enim ex antiquis Patrum testimonijis, quæ nemo prudens contempserit, Romanum Episcopum in Occidente Paschatis diem præscripsisse Pramatibus, & Metropolitanis, ac per illos, ut Leo Magnus testatur, suffraganeis Episcopis: in Orientis vero Ecclesijs suprema Sedis Apostolicæ auctoritate usus est, dum diem Paschatis ab Episcopo Alexandrino singulis annis nuntiari solitum ab omnibus etiam Orientalibus obseruandum esse definiebat, *unde* (inquit Cyrilus) *Apostolica auctoritate uniuersalis Ecclesia per totum Orbem diffinitum Pasche diem sineulla disceptatione cognoscet*.

Cyrillus Alexan-  
dri.



CA-

## C A P V T V.

*An Canonibus Nicanis Metropolitanorum  
dignitas constituatur suprema, & quid  
Canone sexto statutum sit de au-  
toritate Patriarchali.*

1. *Canones quartum, & quin-  
tum Nicanos causa sua fauere pu-  
tavit Author noster, illosque de supre-  
ma Synodorum Provincialium au-  
toritate interpretatur.*

2. *Canones Nicani non statuunt,  
quod ipsi statutum fuisse Author as-  
serit, auctoritate Metropolitanana supe-  
riorem Aegypti ante Nicanum Con-  
cilium agnoverunt, dum Dionysij  
Alexandrinii causam ad Dionysij  
Romani tribunal detulerunt. Recit  
queque ab Imperatore Aureliano  
causam Pauli Samosateni ad Roma-  
num Episcopum delatam fuisse, Eu-  
sebius affermas.*

3. *Eusebianos superiorem quoque  
auctoritatem in Iulio primo agno-  
uisse, antequam schismatis animum  
induissent, patet ex ipsorum legatio-  
ne ad Iulium primum, & ipsius Iu-  
lii Papo testimonij, quibus constat  
iuxta veterem consuetudinem Ca-  
nonibus Nicanis firmatam causam  
in Synodis Provincialibus definitam  
potuisse ad Romani Episcopi iudi-  
cium referri.*

4. *Canonem sextum Nicanum,  
qui potestatem Episcopo Alexandri-  
no supra Aegyptum, Lybiam, & Pen-  
tagonim tribuit, quia Episcopo Ro-  
mano parvus mos fuit, dicit Author  
ita intelligendum, ut parvitas in eo  
consisterit, quod veterque pluribus  
quidem Provincialis presuerit, sed  
neuter Metropolitanos sub se ha-  
buerit.*

5. *Ante tempora itaque Nicanii  
Concilij Romanum, & Alexandri-  
num Episcopos solummodo fuisse  
Metropolitanos, licet supra plures  
Provincialis eos constitutos Author  
existimat, ut ex verbis eius ostendi-  
tur.*

6. *Quam falsum sit, nullum  
Metropolita superiorem in Ecclesia  
tempore Nicanii Concilij fuisse, ex  
Episcopo Antiocheno ostenditur,  
quem sub se Metropolitanam Cesa-  
reensem habuisse, constat ex Theodo-  
phylo Cæsareensi, & causa Ioannis  
Hierosolymitani Episcopi, cuius me-  
minus D. Hieronymus.*

7. *Antiocheni Episcopi etiam  
meminit Canon sextus Nicanus, ut  
certum sit, auctoritatem Patriar-  
chale, ac Metropolitanam superiorem  
a Patribus Nicanis agnitam fuisse.*

8. *Episcopum Alexandrinum  
in totum Aegyptum, Lybiam, &  
Pontagonim auctoritatem exercuisse,  
D. Athanasij, & Epiphanius testimo-  
nijs constat de Dionysio alexandrinis,  
& Petro eiusdem Civitatis Epis-  
copo.*

9. *D. Epiphanius ait, quod Me-  
letius ceteris Aegypti Episcopis an-  
tecolens secundum a Petro Ale-  
xandrinus locum obtinebat, quibus  
verbis Meletium Metropolitanum  
agnoscit, scilicet cum alibi expresse no-  
minat, prout etiam apud Athana-  
sius in Breuario Episcoporum i  
Ioanne Memphis Antiphile vocatur.*

K. 2

10. Cum

10. Cum itaque Meletius Ar-  
chiepiscopus fuerit, & in una ex  
Ægypti Prouincijs, cui Prefectus  
erat, Episcopos ante Nicænum Con-  
cilium ordinauerit, patet falsum es-  
se, parilitatem inter Romanum, &  
Alexandrinum in eo constitisse, quod  
neuter sub se Metropolitanos han-  
buerit.

1, **P**ostquam Auctor noster cap. 2. Concilium  
Arelatense malè interpretatus est, cap. 3.  
Synodi Nicænæ Canones in sensum à mente Pa-  
trum alienum detorquere conatur. Tres itaq; Ca-  
nones, quos causæ suæ fauere credidit, interpretan-  
dos assumit: primus horum Canonum est ordine  
quartus, quo indicatur, in singulis Prouincijs fuisse  
Metropolitanum, statuiturque: *confirmatio autem eo-  
rum, quæ in unaquaque Prouincia geruntur, tribuatur*  
,, *Metropolitano*,,, Ita vt, inquit Auctor noster  
,, pag. 95. cautum sit iuribus Metropolitarū, quo-  
,, ad supremum Regimen Ecclesiasticum singula-  
,, rum Prouinciarum,.. Secundus Canon est ordi-  
ne quintus, quo statuitur, ne Clerici, & Laici, qui  
excommunicati sunt ab uno Episcopo, admittan-  
tur ab alio. Quod si quis queratur se fuisse iniuste  
excommunicatum, causa eius in Synodo Prouin-  
ciali bis per annum celebranda audiri debeat. Syno-  
dum autem Prouinciale celebrari debere semel  
ante quadragesimam, deinde vero circa tempus Au-  
,, turnni:,, quod inquit Auctor pag. 99. pluribus  
,, postea Synodis firmatum fuit, & in his contro-  
,, uersiæ omnes audiendæ, & decidendæ sunt, &  
,, excommunicati pro talibus habendi, nisi Syno-  
,, dus retractasset sententiam. Et quamuis causæ  
,, Epi,

pag. 95. So that  
the rights of  
Metropolitans,  
as to the chief,  
Ecclesiastical  
government of  
every Province.  
are hereby secu-  
red.

pag. 99. Which  
was confirmed  
by many other  
canons. and at  
these all such  
causes were to  
be heard and de-  
termined, and  
persons excom-  
municated were

,, Episcoporum hic non memorentur, Africani  
 ,, tamen patres magna cum ratione dixerunt, id  
 ,, subintelligendum esse, cum causæ audiri debeat  
 ,, intra Prouinciam, & nulla iurisdictio memore-  
 ,, tur à Nicæno supra Metropolitanam.

2. Ita Auctor ille Canones Nicænos ad sensum  
 detorquens, non, quem à Patribus Nicænis didi-  
 cit, aut à Venerandæ Antiquitatis ministris susce-  
 pit, sed quem nouitatis prurigo adinuenit, ipseq;  
 pro schismate Anglicano tuedo facere putauit. Me-  
 tropolitanos suas Prouincias suprema auctoritate  
 gubernasse, nullamque potestatem Metropolitana  
 superiorē ante Concilij Nicæni tempora in Ecclesia  
 fuisse, nouitatem sapit, quam Ægyptij sub Diony-  
 sio Alexandrino ignorarunt, dum eum apud Ro-  
 manum Pontificem de hæresi accusarunt: *quidam*  
*ex Ecclesia fratres*, inquit D. Athanasius de senten-  
 tia Dionisij contra Arrianos *recte quidem sentientes*,  
*sed tamen cum ipsum non interrogassent, ut ediscerent*,  
*quo pæto scripisset*, Romam ascenderunt, ibique eum  
 apud Dionysium eiusdem nominis Romanum *Præsulē*  
 accusauerunt. Num igitur Episcopi Ægyptij, quos  
 fratres *recte sentientes* appellat Athanasius, Romam  
 ad Dionysium Papam Dionisij Alexandrini cau-  
 sam detulissent, si Prouincialis Synodi auctoritatem  
 supremam iudicassent? numquid ipse Dionysius  
 Alexandrinus aduersarijs suis respondisset, causam  
 suam coram Episcopis Prouinciarum iudicari debuisse,  
 si vnamquamque Prouinciam à sua Synodo summa

re to be held so  
 by all, unless  
 the provincial  
 Synod repealed  
 the sentence, and  
 although the ca-  
 use of bishops is  
 not here men-  
 tion'd, yet the  
 African Fathers  
 with great rea-  
 son said, it ought  
 to be understood.  
 Since causes are  
 to be heard within  
 the provinces, and no juris-  
 dictio is men-  
 tion'd by the  
 Council of Nice,  
 beyond that of  
 à Metropolitan

Athanasius de  
 sententia Dio-  
 nisij.

au-

auctoritate regi debere credidisset? Tantum sanè abest, id existimasse Dionysium Alexandrinum, ut percepta accusatione petiverit à Romano *Præsule*, ut obiecta sibi indicarent, quibus acceptis opus edidit sub nomine *Elenchi*, & *Apologie*, ut testis est D. Athanasius loco superius citato. Quid memoria repetam, quæ in causa Pauli Samosateni Antiochenis Episcopi acta fuerunt tempore Aureliani Imperatoris? Narrat Eusebius lib. 7. cap. 30. eum post prioris Antiochenæ Synodi sententiam depositum fuisse in secunda Synodo, Domnumque, qui in eius locum electus erat, administrationem Antiochenis Ecclesiæ suscipere voluisse: Sed inquit Eusebius cum Paulus ex domo Ecclesiæ nullatenus excedere vellet, interpellatus Imperator Aurelianus rectissime hoc negotium dijudicauit, ijs domum tradi præcipiens, quibus Italici Christianæ Religionis Antistites, & Romanus Episcopus scriberent. Aurelianus Imperator Domni & Pauli Samosateni causam post Synodi Antiochenæ iudicium Episcopo Romano iudicandam numquam misisset, si finienda im in Ecclesia controuersiarum rationem ab Episcopis Catholicis non didicisset: nec Eusebius ipse, qui Nicæno Concilio interfuit, & Canonibus eius subscrispsit, factum Aureliani tamquam rectissimum laudasset, si iudicium Synodi Antiochenensis supremum credidisset.

3. Quod si constet ex dictis, ante Nicænum Concilium Synodos Orientales non ab ynius, sed plu-

Eusebius Cæsa-  
reensis lib. 7. c. 30

plurium prouinciarum Metropolitis celebratas supremam authoritatem non habuisse in Ecclesia, quid de singularum Prouincialium Synodorum auctoritate dicemus? Eam ne quidem Eusebiani in Philippopolano conuenticulo propugnarunt. Dum enim Magnus Athanasius Patriarcha Alexandrinus ab Eusebio Nicomediensi in Tyrio Concilio damnatus ad Iulium Romanum Pontificem confugisset, Eusebiani iudicium causæ eidem Pontifici detulerūt: animaduertentes autem se damnandos fore, Auctoritatem Pontificis, quem sibi conciliare nequuerunt, impugnare cæperunt, contenduntque Mortalium primi, non quidem vnius Prouinciae sententiam tales esse, ut ab ea ad maius iudicium prouocari non possit, quod auctor libri de antiqua Ecclesiæ disciplina dissertatione 2. nuper confinxit. Sed Orientalem Ecclesiam ut nomine ita Iurisdictione ab Occidentali Ecclesia distinctam esse, Romanumque Pontificem ea de re iudicare non posse, de qua Synodus Orientalis sententiam tulerat: Quam ob rem Iulius primus eos temeritatis, nouitatisque arguit, respondens in sua ad Eusebianos epistola, Occidentis Episcopos, qui secum erant, admiratione plenos vix induci potuisse ut crederent, et ab ipsis profecta fuisse: dicit *Canones Apostolicos* sequendos esse, & *Episcoporum Nicænorum Décreta*, quibus prioris Synodi acta in alia Synodo examinari permettebantur, attendi debuisse: nam, inquit, *Si istius modi consuetudo olim fuit, eiusque memoria renouata est*

Julius primus  
epis ad Orienta-  
les Antiochianas  
congregatos.

est, & scripto prodita in magna Synodo, eamque apud  
vos valere non sinitis, rem profecto indecoram facitis.  
Morem enim, qui semel in Ecclesia obtinuit, & à Sy-  
nodo confirmatus est, iniquum est à paucis abrogari.  
Hæc Iulij primi modestissimi Pontificis & totius  
Italiæ Antistitum, qui pro causa Athanasij Romam  
conuenerant, sententia, quam adeò veram iudica-  
runt in Sardicensi Synodo trecenti Occidentis Epi-  
scopi, ut Eusebianos excommunicarint, & contra  
eos Canone 3. Petri Apostoli memoriam honoran-  
dam esse statuerint, appellationesque à Concilijs  
Orientalibus ad Romanum Pontificem fieri posse  
Canone 4. & 7. declararint. Et hæc, ni fallor, suf-  
ficere deberent ad euertenda Philippolitani Con-  
uenticuli figmenta, licet ea non modo scriptor An-  
glus probauerit, sed nuperus quoque Auctor Gal-  
lus adeo vera esse sustinuerit, ut illa Dissert. 2. c. 1.  
§. 2. D. Ambrosio affingere tentarit. Ibi enim re-  
lato quodam Ambrosij loco ait, eumdem Patrem  
, supponere „ res Orientalium ab Orientalibus  
, administrari debere, nec ad Occidentales pertinere  
, in Orientales iudicium, quod Constantius ait in  
, epistola ad Synodum Ariminensem, nec non  
, Eusebiani in Philippolitano Concilio „. Ita  
Auctor ille, non dubitans noua Ariani Imperatoris  
placita, & Conciliabuli Philippolitani somnia D.  
Ambrosio tribuere: Sed illis, quia responso indi-  
gna sunt, hic inhærere non debemus.

4. Pergamus proinde ad Commentaria Auctoris  
no.

nostri de 3. Canone, qui inter Nicænos est ordine sextus, noua enim & numquam ferè audita sunt, quæ in illis refert. Canon, de quo agitur, ex versione Dionysij Exigui ita habet: *Antiqua consuetudo seruetur per Agyptum, Lybiam, & Pentapolim, ita ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quia & Vrbis Romæ Episcopo parilis mos est. Similiter autem & apud Antiochiam, ceterasque Provincias suis priuilegia seruentur Ecclesijs. Illud autem generaliter clarum est, quod si quis preter sententiam Metropolitanus fuerit factus Episcopus, hunc magna Synodus definiuit Episcopum esse non oportere.* &c. Vnum est in hoc Canone, quod quia Auctoris nostri institutum euertit, ab eo miro modo explicatum fuit. Sequitur Auctor illam sententiam, quæ nullam auctoritatem supra Metropolitanam agnoscit: quia autem Canon Nicænus Patriarchæ Alexandrino supra totam Agyptum, Lybiam, & Pentapolim auctoritatem tribuit, similemque morem Romæ, & Antiochiae obtinuisse, ut eorum Episcopi supra plures Provincias constituti fuerint, expressè significauit, Auctor noster Beueregij errorem secutus nullum Metropolitanum in Agypto, Lybia, & Pentapholi tempore Nicæni Concilij fuisse asseruit, sive Episcopum Alexandrinum Patriarcham quoad extensionem, Metropolitanum vero quoad administrationem facit.

5. Mihi forsan non credit Lector, credit itaque ipsi Auctori nostro, cuius hæc sunt verba:

L

In

Canon 6. Nicænus.

pag. 101. In this  
 Canon there are  
 three things  
 principally desi-  
 gn'd. 1. to co-  
 firm the ancient  
 Priuileges of  
 some of the  
 greater sees: as  
 Rome, Alexan-  
 dria and Antioch.  
 2. To secure the  
 priuileges of  
 other Churches  
 against their en-  
 croachments  
 vpon them.  
 3. to prouide for  
 the quiet esta-  
 blishment of  
 Metropolitane  
 Churches, vwhich  
 last is so plain  
 that it vail need  
 no farther dis-  
 course but the  
 other two are  
 of great conse-  
 quence to our  
 design.

In hoc Canone tria præcipuè spectantur: pri-  
 mum, vt confirmentur antiqua priuilegia qua-  
 rumdam primarum Sedium, Romanæ videlicet,  
 , , Alexandrinæ, & Antiochenæ. Secundum, vt  
 , , muniantur priuilegia aliarum Ecclesiarum con-  
 , , tra earum usurpationes. Tertium, vt prouidea-  
 , , tur stabili quieti Ecclesiarum Metropolitana-  
 , , rum. Quod vltimum adeò, clarum est, vt non  
 , , indigeat vltiori explanatione. Reliqua duo ma-  
 , , xime faciunt ad nostrum institutum , , . Hæc  
 Auctor ille, qui primò fatetur, Patres Nicænos con-  
 firmasse antiqua quarumdam primarum Sedium  
 priuilegia, quibus illæ quidem sibi acquisierant am-  
 pliorem potestatem, quam quæ sit solius Metropo-  
 litæ, sicque Episcopum Alexandrinum sub se ha-  
 buisse Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, in qui-  
 bus habuit iurisdictionem Patriarchalem conse-  
 crandi Episcopos, conuocandi Synodos, & iudi-  
 candi de maioribus Ecclesiarum causis. Ex his ta-  
 men ne quisquam inferret, Episcopum Alexandri-  
 num potestatē Metropolitana superiorem obtinuisse,  
 sustinet, *quod nullos tunc habuerit sub se Metro-  
 politas in istis Provincijs, & quod modus Patriarcha-  
 lis administrationis tempore Nicæni Concilij cum  
 Metropolitana coinciderit, adeoque diuersus sit ab  
 eo, qui posteà introductus fuit. Fatetur itaque fuisse  
 aliquid singulare in causa Episcopi Alexandrini:  
 , , illius curæ, inquit, immediate commissæ erant  
 , , omnes Provinciæ Aegypti, vnde erat Patriar-  
 cha*

pag. 104. For all  
 the Provinces of  
 Egypt were un-  
 der his imme-  
 diate care.

„ cha quoad extensionem, Metropolita quoad ad-  
 „ ministrationem Et istiusmodi erat tunc iurisdi-  
 „ ctio Episcopi Romani, quæ fuit vera ratio ad-  
 „ ducendi consuetudinem Romanam ad defen-  
 „ dendam illam Alexandrinam. Quia, ut recte ob-  
 „ seruat Christianus Lupus tomo 5. Concil. pag.  
 „ 808. Episcopus Romanus nullos eo tempore  
 „ habebat Metropolitas intra Prouincias suæ iu-  
 „ risdictionis, ideoque appellationes immediate ad  
 „ eum deferebantur, & in hoc sita est vera paritas  
 „ inter Episcopos Romanum, & Alexandrinum.

6. Itaque Auctor noster asserit, Patriarcham Alexandrinum nullos sub se habuisse Metropolitas, & in eo Romani Patriarchatus parilitatem constitutam fuisse. Sed antequam inquiramus, an verum sit, Alexandrinum, & Romanum Patriarchas nullos sub se habuisse Metropolitas, breuiter de Antiocheno videndum est, num nulli omnino Metropolitæ ante Nicænum Concilium ipsi paruerint. De illo enim etiam Canone sexto Nicæno statutum fuisse Auctor noster fatetur. Fuit Ecclesia Antiochena totius Orientis præcipua, habuitque sub se quindecim Prouincias, quas sub Diœcesi Orientis enumerat notitia Imperij, cumque in Oriente primum Fides nostra illuxerit, ac teste S. Luca Antiochiæ primò Christianorum nomen auditum sit, verisimile est, illam Ecclesiarum Hierarchiam ibi primum obtinuisse, quæ Canone 35. Apostolis tributo contineatur, constitutos scilicet fuisse per Ciuitates Episco-

Which was Patriarchal as co-  
 extent, but Metropolitical in-  
 the administration. And so was  
 the jurisdiction of the bishop of  
 Rome at that time, which is the  
 true reason of bringing the  
 custome of Rome  
 to iustifie that  
 of Alexandria. For as it is well  
 observed by  
 Christianus Lupus, the bishop  
 of Rome had  
 then no Metro-  
 politanes under  
 him within the  
 Provinces sub-  
 bient to his iu-  
 risdiction, and  
 to all appeals  
 lay immediately  
 from the several  
 bishops to him.  
 And therein lay  
 the exact pa-  
 rallel between  
 the bishops of  
 Rome and Ale-  
 xandria.

pos, & per Prouincias in Metropolibus Vrbibus primos, sic ut Episcopi singularum Gentium scirent, quis inter eos primus habebatur. Vnde primæ Cy- liciæ Metropolis cum esset Tarsus, eius Episcopus tamquam Metropolita primo loco subscribere pos- tuit illis litteris, quas Synodus Antiochena secunda contra Paulum Samozatenum edidit. Sic etiam pri- mæ Palestinæ Metropolis erat Cæsarea, in qua diu ante tempora Nicæni Concilij fuisse Metropolita- num Episcopum, adeò manifestè constat, ut ea de re nullatenus dubitari possit. Cum enim Victor Papa ad Theophylum Cæsareensem scripsisset, quatenus pro definiendo Paschatis die Concilium celebraret,

*Fragmentum  
Synodi Cæsareæ-  
sis apud Bedam.* *percepta auctoritate, inquit aucta apud Venerabilem Bedam, Episcopus non solum de sua Prouincia, sed etiam de diuersis Regionibus omnes Episcopos euocauit. Quid clarius? Theophylo Cæsareensi tanquam Me- tropolitano sua Prouincia tribuitur, ex qua ipse Epi- scopos ad Concilium euocauit: suam itaque Pro- uinciam habuit, in qua Episcopis præfuit. Mon- stratur id vterius ex facto Ioannis Hierosolymitani Episcopi, qui de Origenis errore ad Patriarcham Alexandrinum retulerat, & ideo à D. Hieronymo his verbis arguitur. Tu, qui regulas queris Ecclesiasti- cas, & Nicæni Cœciliij Canonibus uteris . . . , responde mihi, ad Alexandrinum Episcopū Palestina quid perti- net? ni fallor, hoc ibi decernitur, ut Palestinæ Metro- polis Cæsarea sit, & totius Orientis Antiochia: aut igitur ad Cæsareensem Episcopū referre debueras . . . , aut*

*D. Hieronymus  
epist. ad Pamma-  
chium .*

si

si procul expetendum iudicium erat, Antiochiam potius dirigende litterae . . . . Maluisti occupatis auribus molestiam facere, quam debitum Metropolitano tuo honorem reddere. Ita D. Hieronymus epist. 61. ad Pammachium, aperte afferens, iuxta Canones Nicenos Hierosolymitanum Episcopum Cæsareensi ut Metropolitæ, Antiocheno ut Patriarchæ subditum fuisse: ut manifestè constet, Antiochenum Patriarcham etiam in ipsa Palestina tempore Nicæni Concilij habuisse Metropolitanum Cæsareensem sibi subditum.

7. Quod cum ita sit, quid hic respondebit Auctor noster, quid comminiscetur, quid somniabit, ut hanc veritatem eludat? dicet ne, se de Patriarcha Antiocheno locutum non fuisse, sed tantum de Patriarchis Alexandrino, & Romano, quod inter illos duos parilitatem dumtaxat Canon Nicænus constitutus? id si recte sapit, numquam respondebit: ipse enim Canonem Nicænum eo modo interpretatus est, ut trium primarum Sedium, adeoque etiam Antiochenæ iura complectatur. Cum autem ex dictis constet, Sedem Antiochenam sub se habuisse plures Metropolitanos Episcopos, nonne constat falsum esse, quod Auctor noster post Beueregium finxit, Concilium Nicænum Canone 6. nullam auctoritatem Metropolitanæ superiorum agnouisse? Nonne manifestum fit, quod Britannicis populis errorum imponat, quando pro tuenda suprema Metropolitanorum potestate omnem aliam ipsa superiorum

riorem Nicæno. Concilio ignotam fuisse afferit. Hæc sufficere debere existimo, vt oculi Anglorum aperiantur, & errorem de supra Metropolitano-rum potestate, quo imbuuntur, deserant, ac ex-crecentur?

8. De Patriarchatu Antiocheno satis ha-  
nus, iam de Alexandrino sermonem instituamus. In  
confesso est, Episcopum Alexandrinum ante Con-  
cilijs Nicæni tempora habuisse potestatem supra  
plures Prouincias, idque Canon sextus Nicænus  
aperte indicat, dum vetustam consuetudinem ob-  
seruari statuit, qua Episcopus Alexandriæ supra  
Aegyptum, Lybiæ, & Pentapolim potestatem  
exercebat. Id de Dionysio, qui sexaginta annis ante  
Nicænum Concilium Alexandrinam Ecclesiam re-  
xit, expressè D. Athanasius in Libro de Sententia  
Dionysij contra Arianos his verbis commemorat:

D. Athanasius de  
sententia Dio-  
nysj. In Pentapolij superioris Lybiæ quidam Episcoporum  
sententias Sabellij amplectebantur, tantumque eorum  
commenta inualerant, ut vix ulterius filius Dei in Ec-  
clesijs prædicaretur. Re cognita Dionysius, ad cuius  
curam eæ Ecclesiæ pertinebant, Legatos misit, qui Au-  
thores harum rerum ab illis prauis opinionibus retraherent. Teste itaque Athanasio, Lybiæ superioris,  
seù Pentapolis Ecclesiæ ad Dionysij curam spe-  
ctabant, sicut & aliae Ecclesiæ per cæteras Dioceesis  
Aegyptiacæ Prouincias distributæ, prout D. Epi-  
phanius Hæresi 68. commemorat, cum Meletiani  
schismatis originem detegit: *Meletius*, inquit, cum  
Mar-

D. Epiphanius.

Martyribus ac precipue Petro Archiepiscopo Alexandrino tum in vinculis habebatur: atque ille quidem cæteris Aegypti Episcopis antecellens secundum à Petro dignitatis locum obtinebat, utpote illius adiutor, sed eidem tamen subiectus, & ad ipsum de causis Ecclesiasticis referens. Hic enim mos est Alexandrinorum Archiepiscoporum, ut per totam Aegyptum, ac Thebaidem, Mareotidem, Lybiam, Ammoniacam, Mareotidem, & Pentapolim Ecclesiastica negotia administrent. Ex his Antiquorum testimonij clarè constat de Episcopi Alexandrini supra omnes totius Aegypti Prouincias potestate, neque de ea quemquam dubitare posse existimo, vndè videndum restat, an nullus, tum temporis in cunctis Aegypti Prouincijs fuerit Metropolitanus Episcopus.

Epiphanius hz.  
refa 68.

9. Negat id Auctor noster de temporibus Nicæno Concilio anterioribus, sed quo fundamento, nescio. Meletius enim ante Concilij Nicæni tempora Episcopatum in Thebaide obtinuit, & de ipso D. Epiphanius loco superius relato memoriae mandauit, quod tempore S. Petri Alexandrini Episcopi, qui quatuordecim circiter annis ante Concilium Nicænum Martyrio coronatus est, cæteris Aegypti Episcopis antecellens secundum à Petro dignitatis locum obtinebat. Qua ratione autem Meletius tunc secundum locum à Petro obtinuisset, quo iure cæteris Aegypti Episcopis antecelluisset, nisi Metropolitanus fuisset? vis ampliorem confirmationem? D. Athanasium consule, qui Meletium in Aegypto

Epi-

Breviarium Episcoporum à Meletio ordinatorū

D. Epiphanius.

Episcopos ordinasse perhibet, & in Breuiario Episcoporum Meletij vltimo loco nominat Ioannem Memphiensem Episcopum: εν Μεμφὶ Ιωάννης κελαθαὶ τὸν τὸν βασιλέως ἐπὶ μὲν τὸν Αρχιεπισκόπων: In Memphi Ioannes iussus ab Imperatore, ut esset unum cum Archiepiscopo. Meletius ergo Archiepiscopus erat, cui ex mandato Imperatoris Ioannes Memphi Episcopus adhærebat: idque est, quod expressè affirmat D. Epiphanius Hæresi 69., vbi de Ario narrat, quod Secundum Pentapolitanum Episcopum cum alijs nonnullis in partes suas pertraxerit, illaque omnia inscio Beato Alexandro gesta sint, donec Meletius Thebaidis in Aegypto Archiepiscopus, Et iterum: donec Meletius Archiepiscopus in Aegypto, & Alexandro subiectus rem omnem ad Alexandri aures detulit. Ita Epiphanius bis Meletium Αρχιεπίσκοπον nominat, affirmatque, Alexandro Alexandrino subiectum fuisse, ut nullum dubium esse possit, quin Patriarcha Alexandrinus ante tempus Nicæni Concilij Metropolitanum sub se habuerit, & rerum Ecclesiasticarum ignorantia factum sit, quod Auctor noster nullum in Thebaide Metropolitanum agnouerit.

10. Hæc itaque cum clariora sint, quam ut in dubium reuocari possint, dicat nunc Auctor noster, parilitatem Patriarchatus Alexandrini, & Romani in eo sitam fuisse, quod neuter Metropolitanos sub se haberet. Cum enim ostensum sit, sub Patriarchatu Antiocheno & Alexandrino non solum plures

Pro.

Prouincias, sed etiam Metropoles ante Concilij Nicenii tempora fuisse; quando Canone sexto Nicæno statuitur, morem antiquum obtinere debere, ut Episcopus Alexandrinus totius Ægypti, Lybiæ, & Pentapolis habeat potestatem, quia Episcopo Romano parvus mos est, non solum Episcopi Alexandrini super Episcopos, sed etiam super Metropolitas auctoritas confirmatur exemplo Patriarchæ Romani, quæ consequenter super Metropolitanos potestatem habuisse oportet. Nec est, quod quisquam obijciat, paraphrasim Ruffini de Suburbicarijs Regionibus, easque cum Salmatio intra centum ab Urbe lapides, aut cum nupero scriptore Gallo intra Vicariatus Urbis limites conclusas fuisse affirmet. Hæc enim in secunda Antiquitatis illustratæ editione latius refellit, & erronea esse ostendit. Quis interim non mirabitur inueniri homines, qui dum Antiochenum Episcopum supra 15. Orientis Prouincias, & Alexandrinum supra sex Agyptiacas constitutos fuisse conspicunt, Romani Episcopi Patriarchalem potestatem intra centum ab Urbe lapides aut paulo plures coarctatam fuisse dicunt? Si Episcopus Alexandrinus supra maiorem Romani Imperij Diœcesim ius Patriarchale obtinebat, quia Episcopo Romano parvus mos erat, ipsum certè Episcopum Romanum supra similem ad minus Imperij Diœcesim ius Patriarchale obtinuisse dicendum erit. Atqui non vñā, sed plures maiores Diœceses Sylvestrum Romanum Episcopum tenuisse, Concilium Arelatense pri-

Canon 6. Nicæno.

Mum

rum diserte tradidit decem annis ante Nicænum: nec vllibi legitur, has Dioceſes in tam breui anno- rum ſpatio Syluestro ademptas fuiffe, vt indubita- tum eſſe debeat, iſpum omnino eas Concilij Nicæni temporibus retinuiffe, & conſequenter Patriar- chalem Summorum Pontificum potestatem ſupra virbiuicinas, & cæteras Occidentis Prouincias, intra quas Britannicæ numerari debent, conſtituendam eſſe.

## C A P V T VI.

*Quod Britannica Ecclesia à ſuis primordijs  
uſque ad tempus restaurata ſub Grego-  
rio Magno per Auguſtinum Mo-  
nachum Religionis, aucto-  
ritatem Metropolita-  
na ſuperiorem  
agnouerit.*

1. *Britanniam nullam auctoritatem Metropolitana ſuperiorem agnouiffe uſque ad Ponificatam Gregorij Magni, Auctor noster coniecit ex quodam Britannorum Epifcoporum & Monachorum Ban- chorensium reſponſo ad Auguſtinum Gregorij Legatum, quod ipſe qui- dem ex Beda, Spelmanus verò ex antiquo Manuſcripto Anglico con- probare nituntur.*

2. *Manuſcriptum d. Spelmano editum & Auctore noſtro probatum, ſuppoſitum eſt ac recent inuenitum. Anglicana Ecclesia à ſuis primordijs auctoritatem Metropolitana ſuperiorem in Romano Pon- tifice agnouit, ut offenditur ex Concilio Arelatenſi primo, cui tres Britanniarum Epifcopi interfuerunt.*

3. *Idem probatur ex Canonibus*

bus 5<sup>ta</sup> epistola Sardicensi: Conciliij, cui Britanniarum Episcopos adfuisse, D. Athanasius commemorat.

4. Id quoque indicauit Pelagius natione Britannus, cum post heresim sue in Synodo Orientali damnationem non solum coassim suam ad Romanos Episcopi tribunal mitti voluit, sed 5<sup>ta</sup> libram fidei sua cum litteris ad Innocentium, primum misit, ut ex Augustino & Orofio constat.

5. Clarius id agnouit Celestius Pelagi discipulus natione quoque Britannus, dum in Synodo Carthaginensi ob heresim damnatus, a Synodo Scottotia ad Romani Episcopi examen credidit appellandum, ut testatur Marius Mercator: illam enim appellationem prosequitur, ut assertit Paulinus D. Ambrosij Diaconus.

6. Confirmatur hoc ipsum ex Episcopis, qui a Sede Apostolica in Britanniam missi sunt, & a Britanniis recepti, ut de Germano Antiodorensi narrat S. Prosper, cuius testimonium hac in re contemni non debet.

7. Idem testantur Venerabilis

Beda de Palladio Scotorum, 5<sup>ta</sup> Mattheus VVest - Monasteriensis de S. Patricio Hibernorum Apostolis.

8. Probatur quoque manifeste ex ijs, quae Gregorius Magnus pro restauranda in Britannijs Religione Catholica egit. Misit namque Augustinum Sedis sue Legatum, ut in illa Insula Ecclesiis institueret, Metropolitanas ordinaret, & Episcopos consecraret, qui omnes ipsi parere tenerentur.

9. Neque auctoritati Pontificiae opposuerunt se Monaci Banchorenses aut Britannijs Episcopi tempore Augustini Legati. Monumentum enim de responsu Abbatum Banchorensis a Spelmano editum est suppositum, & acta apud Bedam innuunt solummodo, de quibusdam ritibus, non vero Primatus Pontificis questionem fuisse.

10. Quod si ponatur, Monachos Banchorenses etiam primatus Papae contradixisse, nihil ex hac oppositione deduci potest, cum Augustinus eos falsum quid tueri miraculo ostenderet, & Divinitus de veritate constiterit.

I. **O**peri suo Auctor noster finem impositurus proponit ea, quæ occasione legacionis Augustini dicta putantur a Monachis Banchorenibus, & Episcopis Britanniis, de quibus refert sequentia: „Augustinus plena, ut putabat, instructus potestate rogauit Episcopos Britanniacos, ut sibi occurrerent in loco dicto Augustins, ac.... illis autem eo venientibus proposuit, ut amplecterentur unitatem Ecclesiae Catholicae, & postea operam conferrent ad conuersionem Gē-

M 2      tilium

pag. 357. "Augustinus being furnished with such full powers, as he thought, desired a meeting with the British Bishops, at a place called Augustins ac, as Bede saith (in the confines of the Vrccij) and

the vvest Saxos, . . . but at this place the British Bishops gaue Augustine a meeting; vwhere the first thing proposed by him was, that they vwould embrace the Vnity of the Catholick Church, and then ioin vwith them in preaching to the Gentiles, for saith he, they did many things repugnant to the Vnity of the Church; vwhich was in plain terms to charge them vwith Schism, and the terms of Communion offered, did impely submission to the Church of Rome, and by consequence to his authority ouer them. But the vmost that could be obtained from them, was onely that they vwould take farther aduise, and giue another meeting, vwith a greater number. And then were present seuen Bishops of the Britains, and many learned men, chiefly of the Monastery of Bancho, vwhere Dinoth was then Abbat: and the Result of this meeting was, that they vterly refused submission to

tilium: multa enim, inquit Beda, ab illis siebant, repugnantia vnitati Ecclesiæ: Quibus verbis eos schismatis accusabat. Conditiones oblatæ Communionis continebant, quod se subijcerent Ecclesiæ Romanae, & auctoritatem Augustini agnoscerent: sed nihil aliud ab eis obtineri potuit, quā quod promitterent, se consilium super ea re inituros, & quod iterum eò frequentiores conuinent. Conuenerunt itaque septem Episcopi Britannorum, & multi alij viri Eruditi præcipue ex Monasterio Banchoensi, cui Dinothus tunc præterat, ibiq; tandem conclusum fuit, quod Britanni nullatenus se subijcerent Ecclesiæ Romanae, aut admitterent Augustinum in suum Archiepiscopum. . . . Huc vsque Auctor noster, obseruans istius Historiæ veritatem non solū inniti testimonio Bedæ, sed etiā fide manuscripti per Spelmannum editi, in quo Dinothus Abbas Banchoensis fertur dixisse, se nescire, quis esset ille Papa, quem Patrem Patrum vocabant, cui Augustinus à Britannis Episcopis obedientiam præstari volebat. Quamuis autem hoc manuscriptum suppositionis à quibusdam argui fateatur, adducit tamen auctoritatem Spelmani, . . . qui, inquit, illud refert Britannicè, Anglicè, & Latinè, ac indicat, vnde illud habuit: accuratè illud transcripsit, additq; si bi visum fuisse antiquum manuscriptum, & de scriptum ex antiquiori sine anno aut nomine Auctoris, & adhuc asseruari in Bibliotheca Cottolianæ.

,, niana. Hæc omnia sunt signa candoris, & fidelitatis, nec quidquam vterius exigi potest. ,, Spelmannus enim erat vir acrioris iudicij, & sagacitatis, quam vt ipsi facile imponi posset numerica inuentione aut nouiter reperta schedula, vt ,, Cressæius illud manuscriptum vocat. ,,

2. Ex his Auctoris verbis facile colligitur, illum, eti præcipuum causæ suæ fundamentum in auctoritate Bedæ constitutat, non tamen negare auctoritatem manuscripti à Spelmanno editi, quod tamquam recens confictum reisciendum videtur, vt facile monstratur. Neque enim verisimile est, Dinothum Abbatæ Banchorensem illa dixisse de Romani Pontificis potestate, quæ eum dixisse manuscriptum illud perhibet: non enim noua res erat auctoritas Pontificia in Britannæ Insulis, neque recens aliquod inuentum Patriarchalis Romani Episcopi in Ecclesiæ Britannicas auctoritas. Qui antiqua Anglicanæ Ecclesiæ monumenta peruoluit, hæc, vt puto, negari non posse perspicet. Si namq; noua erant, & recens inuenta, cur igitur in eunte quarto sæculo ex Arelatensi Concilio Eboracensis, Restitutus Londinensis, Adelphius Colonæ Londinensium Episcopi, alijque ex Britanniæ Clero eiusdem Concilij Arelatensis acta ad Syluestrum misissent, vt ipsius opera omnibus nota fierent? Cur illum maiores Diœceses tenere confessi essent? Cur Apostolos quotidiè in Cathedra Romana sedere scripsissent, si in Cathedra Romana

Apo-

the Church of  
Rome, or to  
Augustine as  
Archbishop  
over them.

Ex tomo 1. Conciliorum Spelmanni Aucto-  
pag. 360. Sic H. Spelman vwho  
fersis dovrat large in Welsh, English and La-  
tin, tells from  
whom he had  
it, and exactly  
transcribed it,  
and that it ap-  
peared to him  
to have been an  
old M.S. taken  
out of an older,  
but without da-  
te or Author,  
and belieues it  
to be still in the  
Cotton Library.  
Here is all the  
appearance of  
ingenuity and  
faithfulness  
that can be ex-  
pected, and he  
was a person  
of too great  
judgment and  
sagacity to be  
easily imposed  
upon by a mo-  
dern invention,  
or a new found  
schedule, as Mr.  
Cressy Phrases  
it.

Patres Arelaten-  
ses epistola Sy-  
nodiaca.

Apostolicam auctoritatem non remansisse credi-  
dissent.

3. Constat profecto, quod ad medium eiusdem  
saeculi Britaniarum Episcopi, quos Sardicensi Con-  
cilio adfuisse testatur Athanasius, Eusebianis sese  
opposuerint, & D. Athanasium à Julio Primo re-  
cte absolutum fuisse propugnarint, appellationes ex  
omnibus Orbis Catholici Provincijs ad Sedē Apo-  
stolicam fieri permiserint, & in Romano Pontifice  
Petri Apostoli memoriam honorandam esse professi  
sint. Ita enim Britaniarum Antistites, qui cum  
trecentis Episcopis ad Concilium Sardicense sese  
contulerant, Canone 3. statuerunt: *S. Petri Aposto-  
li memoriam honoremus, ut scribatur ab his, qui causam  
examinarunt, Julio Romano Episcopo: & si iudicaue-  
rit, renouandum esse iudicium, renouetur, & det Iu-  
dices: si autem probauerit talem causam esse, ut non  
refricentur ea, quae acta sunt, quae decreuerit, confir-  
mata erunt.* Vnde ijdem Britaniarum Episcopi  
post constitutos Canones in epistola Synodica ex  
Cresconij collectione, & Hilarij fragmentis tom. 2.  
Conciliarum apud Labbeum edita scripserunt ad Iu-  
lium Primum, optimum & valde congruentissimum  
videri, si ad caput, id est, ad Petri Apostoli sedem de  
singulis quibusque Provincijs Domini referant Sacer-  
dotes. Quid manifestius scribere potuerunt Britan-  
ni Episcopi, quam sedem Romanam esse Petri Ca-  
thedram & caput totius Ecclesiae, ad quam ex toto  
Mundo referre debebant Episcopi, prout ex Sardi-  
censi

Canon. 3: Sardi-  
censis.

Epistola Syno-  
dica Sardicensis

censi Synodo referebant damnationem Eusebiano-  
rum, de quibus scribunt ad eumdem Iulium Papam:  
*Omnes fratres, & Coepiscopos nostros litteris tuis  
admonere digneris, ne epistolas, id est, litteras Com-  
municatorias eorum accipiant.* Qua in re Britanni  
Episcopi conuenerunt cum D. Ambrosio, & Epi-  
scopis Italis, qui in epistola Synodica Aquileiensis  
Concilij hoc eodem saeculo quarto scripserunt ad  
Gratianum Imperatorem: *totius Orbis Romani caput  
Romanam Ecclesiam esse. Vnde in omnes venerande  
Commonitionis iura diminant.*

Concilium Aqui-  
leicense epist. ad  
Gratianum Im-  
peratorem.

4. Praeclarum est pro Romani Pontificis pri-  
matu testimonium, quod ab ipsis Romanæ fidei  
hostibus in Britannia natis desumitur. Pelagius  
Natione Britannus primum ab Orosio Hispano  
Presbytero coram Synodo Diospolitana de haeresi,  
deinde verò ab Occidentalibus coram Synodo  
Orientali sub Theodoto Antiocheno accusatus, non  
solum causam suam ad B. Innocentium Papam  
Romanum referri permisit, sed & ipse libellum Fi-  
dei suæ ad illum direxit. De prioris Synodi actis te-  
statur Orosius in Apologia sua pro libertate arbitrij  
contra Pelagium, referens, Ioaninem Episcopum  
Hierosolymitanum in Synodo Diospolitana tan-  
dem protulisse sententiam, ut ad B. Innocentium Pa-  
pam Romanum fratres & epistole mitterentur, *Vni-  
uersi, quod ille decerneret, sequuntur.* Secundæ Sy-  
nodi mentionem facit D. Augustinus lib. I. contra  
Iulianum, cap. 3. affirmans, ei præsedisse Theodo-  
tuin

Orosius apo-  
logia pro libe-  
te arbitrij.

tum Antiochenum Episcopum, seque illius ac Prayli Hierosolymitani Episcopi hac de re ad Innocentium litteras penes se habuisse. Pelagium demum suæ fidei libellum Innocentio primo obtulisse, Augustinus lib. 2. de gratia Christi, cap. 21. his verbis commemorat: *de libro Fidei, quem Romanum cum ipsis litteris misit ad eundem Innocentium*. An Pelagius ab Orientalibus Episcopis causam suam ad Romani Episcopi tribunal referri permisisset, ipseque missis fidei libello se coram Innocentio primo purgare curasset, si in Britannia, vbi enutritus erat, Innocentij auctoritas nihil siebat? Nonne Sedis Apostolicæ sententiam declinasset, & Ecclesiæ Romanæ hac de re iudicium respuisset?

5. Tantum sanè abest, id facere potuisse, ut Cælestius Pelagi discipulus natione Scotus in altera Mundi parte de eadem Hæresi à Paulino D. Ambrosij Diacono accusatus, & à Carthaginensi in Africa concilio damnatus ad examen Romani Episcopi appellandum crediderit. Sic enim apud Marium Mercatorem legitur in Commonitorio: à qua sententia ad Romani Episcopi examen credidit appellandum. An forsan ad eum appellandum credit, quem auctoritatem iudicandi non habere existimauit? Aliter sanè sentiebat Paulinus in libello Papæ Zosimo oblato, vbi de Cælestio ait: *is, qui ad Sedem Apostolicam prouocarat, defuit, quem utique oportuerat merita suæ appellationis astrarueret*. Non potuit D. Ambrosij Diaconus clarius affirmare, quod

Sedes

D. Augustinus  
lib. 2. de gratia  
Christi, cap. 21.

Marius Mercator in Commonitorio.

Paulinus in lib.  
bello Zosimo  
Papæ oblato.

Sedes Apostolica habuerit ius recipiendi appellatio-  
nes, & Cælestius coram Romano Pontifice tam-  
quam superiore momenta fuæ appellationis profe-  
qui debuerit. Quamuis autem Cælestius neglecta  
prima appellatione in Asiam & Thraciam profuge-  
rit, hinc tamen eius ad *Vrbem Romam* teste Ma-  
rio Mercatore, sub S. memorie Zosimo Episcopo tota  
festimatione perrexit, ibidemque eius tergiuersationi-  
bus & erroribus detectis, à B. memorie Zosimo  
Episcopo vna cum Pelagio damnatus fuit; qua de  
re epistola Zosimi per totum Orbem missa subscriptio-  
nibus SS. Patrum *roborata* fuit, ut in commonitorio  
supradicto continetur, cui continet S. Prosper in  
Chronico asserens, Decreta contra Pelagium &  
Cælestium ex Africa ad Papam Zosimum perlata  
fuisse: quibus, Inquit, probatis per totum Mundum  
hæresis Peligiana damnata est. Quantum itaque ex  
tota Cælestij & Pelagij causa colligitur, adeo certum  
erat temporibus Innocentij primi, eam ad Romani  
Pontificis tamquam superioris tribunal spectasse;  
ut non solum Orientis & Africæ Concilia id vltro  
agnouerint, sed pentes orbis terrarum Pelagius &  
Cælestius id negare ausi non sint, quin etiam;  
cum Zosimi epistola, qua Peligiana hæresis dam-  
nata est, per vniuersam sub Cœlo Ecclesiam trans-  
missa ad Britanniam etiam peruererit, nullum om-  
nino dubium esse potest, quin subscriptionibus quo-  
que Britannorum Patrum Hæresis illa damnata sit.  
Vnde notat Vener. Beda, Peligianā Hæresim serius

N Bri-

Britanniam penetrasse, & primum per Agricolam Pelagiani Episcopi filium circa tempora Cælestini Papæ in Britannias illatam fuisse: ex eo namque constat, Britanniam toto Innocentij, Zosimique Pontificatu ab Hæresi illa immunem fuisse, quod non alia ratione contigisse existimandum est, quam quia Innocentij, & Zosimi Decreta receperat.

6. Vbi autem Agricola per Britannias Pelagianam hæresim seminavit, Sedes Apostolica auctoritate sua vfa Episcopos in Britanniam misit, quos Britannia recepit, & quorum ope non ab hæresi solum, vbi fides Christiana vigebat, sed ab infideli-  
tate quoque, vbi fides extincta erat, conuersa fuit. Narrat quidem Venerabilis Beda lib. I. Hist. Gentis Anglorum, cap. 17. Britannos ab Episcopis Gallis auxilium contra Pelagianam hæresim petiisse, & Lupum Tricassinum, ac Germanum Antisiodoren-  
sem Episcopum ex Gallis ad Britanniam venisse, vnde auctor noster pag. 89. Romanæ Ecclesiæ Au-  
thoritatem minimè agnitam fuisse deducit. Verum qui Bedam allegat, scriptorem, ex quo Beda histo-  
riam suam desumere potuit, audiat, sanctum scilicet Prosperum Regiensem Episcopum, qui ad Consulatū Florentini & Dionisij factum his verbis enar-  
rat. *Agricola Pelagianus Seueriani Episcopi Pelagia-  
ni filius Ecclesiæ Britannie dogmatis sui insinuatione  
corrupit, sed ad actionem Palladij Diaconi Papa Cæle-  
stinus Germanum Antisiodorensem Episcopum vice  
sua mittit, & deturbatis Hæreticis Britannos ad Ca-  
tholi-*

3. Prosper in  
Chronico.

tholicam fidem dirigit. Ita S. Prosper, qui per aetatem Palladium Cælestini Papæ Diaconum videre & alloqui potuit, & sub Leone Magno Cælestini successore Romæ fuit, eiusdemque Leonis Notarius extitit, adeoque authenticum Instrumentum, quo Germano Antisiodorensi Episcopo Sedis Apostolicae vices per Britannias commissæ sunt, in Scrinijs Romanæ Ecclesiæ legere potuit, ut de huius Patris testimonio ne dubium quidem moueri possit. Neque refert, à Venerabili Beda memoriae proditum esse, Germanum simul cum Lupo ad instantiam Britannorum in insulam venisse, & Concilij Verolamij iudicio ad disputandum cum Pelagianis selectos fuisse: Hæc enim, ut rectè obseruauit Annalium parentis Baronius nihil obstant, quo minus ad instantiam Palladij Romani Diaconi Cælestinus Papa Germano Antisiodorensi Episcopo vices suas commiserit, ipseque Germanus auctoritate Apostolica fretus ad Britanniarum Ecclesiæ componendas perreixerit, & ex propria Dicecesi ad alias profectus fuerit, prout non semel, sed sæpius factum esse, ex istorum temporum monumentis edoceimur.

7. Enim uero refert S. Prosper biennio post missionem Germani Antisiodorensis: Consulibus Baslo & Antiocho ad Scotos in Christum credentes ordinatur à Papa Cælestino Palladius, & primus Episcopus mittitur. Idem omnino habet Venerabilis Beda lib. 1. cap. 13. asserens, ad annum Theodosij Iunioris octauum: *Palladius ad Scotos in Christum*

S. Prosper.

Venerab. Beda  
lib. 1. cap. 13.

Matthæus Vvest  
Monasteriensis,

stum credentes à Pontifice Romanæ Ecclesie Cælestino primus mittitur Episcopus. Post Palladium ab eodem Cælestino S. Patricium missum fuisse, his quoque verbis commemorat Matthæus Vvest - Monasteriensis: *audita verò morte Palladij Patricius Theodosio & Valentianino imperantibus à Papa Cælestino ad partes occiduas missus est, ut vexillum S. Crucis Gentibus prædicaret. Cumque ad Britanniam peruenisset, prædicauit ibi verbum Dei, & à Genti - incolis gratanter est suscepitus. Deinde ad Scotos se conferens prædicauit verbum Dei, quod non potuit alligari. Addit quidem à Matthæo Archiepiscopo ad Episcopalem gradum promotum fuisse, sed & hoc mandante Cælestino fieri potuit, prout Augustinum iubente Gregorio ab Arelatensi Episcopo ordinatum fuisse, infrà videbimus. Quin imò Marianus natione Scotus S. Patricium à Cælestino Archiepiscopum Scotorum ordinatum fuisse, totamque Hiberniam ab eo ad Christum conuersam fuisse asserit, quod non solum à Sigeberto, alijsque exteris scriptoribus, sed à pluribus quoque Auctoribus Anglis memoriae proditum esse, annotauit Armachanus pag. 838. & sequentibus, vbi eorum testimonia adducit, & inter alia Iocelini Monachi, qui ad finem duodecimi sæculi Patricij vitam ab Henschenio ad 7. Martij editam conscripsit, ac Patricium non solum à Cælestino Papa Episcopum & creatum fuisse commemorat, sed etiam tēpore Hilari Romā missionis suæ rationem redditum iterum aduenisse significat,*

cat, illique, Inquit, vices suas committens, atque legatum suum constituens, quæcumque in Hibernia gererat, constituerat, disposuerat, auctoritatis sue munimine confirmauit. Ex quibus omnibus manifestum euadit, Sedem Apostolicam auctoritate sua usam fuisse in gubernandis per Legatos suos Britanniarum Ecclesijs, & Britannias hanc auctoritatem agnouisse vñque ad Saxonum irruptionem, quæ post Cælestini tempora contigit.

8. Post Saxonum in Britannias aduentum destructis Ecclesijs, euersis altaribus, dispersis Pastori-bus, ad restituendam Religionem Catholicam longa annorum serie sub Gentilium Principum Tyrannide in præcipuis Provincijs deletam Gregorius Primus Augustinum Monachum misit, eumque ut Apostolum suum Britannia suscepit ac venerata est. Testatur Venerabilis Beda lib. 1. cap. 28. Augustinum ab Archiepiscopo Ciuitatis Arelatensis Ethelrio iuxta quod iussa S. Patris Gregorij acceperat, Archiepiscopum Gentis Anglorum ordinatum fuisse. ordinatus itaque fuit iuxta Gregorij Magni iussa, quod Gregorius cum primum in toto Orbe gereret Pontificatum, conuersis iam dudum ad fidem veritatis esset prælatus Ecclesijs, ut ex vita eiusdem Gregorij lib. 2. cap. 2. per Bedam conscripta refert Spelman-nus tomo 1. Conciliorum Angliæ, ad annum Christi 597. Quin etiam ad sæculi sexti initium Augustinus primus Cantuariensis Episcopus collapsam Anglicanæ Ecclesiæ disciplinam restituere satagens

Grego-

Xocelinus in vi-  
ta S. Patricij.

Venerab. Beda,  
lib. 1. Hist. c. 28.

Auctor vita Gre-  
gorij Magal.

Gregorium consuluit, ipseque Gregorius Auctoritate Apostolica responsa dedit, iuxta quæ Disciplina Anglicanæ Ecclesiæ restaurata fuit. Hac igitur auctoritate Gregorius ab Augustino duos Metropolitanos Londinensem & Eboracensem cum vingtiquatuor Episcopis creari iussit, ipsosque Augustino, quamdiu Legati Pontificij munus obiret, subiectos esse voluit. Ex quibus omnibus manifestissime constat de supra Sedis Apostolicæ auctoritate, quæ Romani Pontifices in Anglia exercuerunt, & non Britanni tantum, sed & Anglo saxones, vbi ad fidem conuersi sunt, venerabunde agnouerunt.

9. Atque satis hæc tenus de nonnullis veterum monumentis, ex quibus deducitur, quod Pontificiam auctoritatem primis sæculis Orbis Britanicus agnouerit. Restat solummodo, ut ad Manuscriptum à Spelmanno editum, & acta Synodi Britanicæ ex Venerabili Beda ab Auctore nostro adducta respōdeamus. Ac primò quidem de monumento per Spelmannum edito, non adeò antiquum vide-  
 tur, ut post schisma exarari non potuerit. Quo  
 autem tempore, inquit Spelmannus, confessus  
 fuit codex ille, vel quo Auctore, nec mihi in eo-  
 dem constitit, nec alias certè explorare potui, sed  
 haberi censeo codicem in Cottiniana Bibliotheca.  
 Nihil certi de hoc Codicis auctore se habuisse  
 significat Spelmannus, sed plurimum de eo se se du-  
 bitare, non obscurè innuit. Deinde cum fateatur,  
 se

Spelmannus to.  
i. Conciliorum  
Angliae.

se nescire, quando nam conscriptus sit Codex, in quo monumentum habetur, facile colligitur, illum antiquum non esse: quin imo ex idiomate satis superque cognoscitur, monumentū recētiorem aetatem sapere, & nequaquā ad tempora Augustini Monachi ac Gregorij Magni referri posse. Demum in illo affirmatur, Quod Britanni & Dinothus Abbas Augustino responderint, se eum nolle agnoscere, quia *sub gubernatione Episcopi Caerlegionis super Osca* Monumentum  
Anglicanum  
suppositum. constituti erant. Cum tamen constet, nullum tunc temporis Archiepiscopum Caerlegionis super Osca flumine fuisse, & ante centum & plures annos Se. des istius Ciuitatis ad Meneuenses traslata fuerit. Ad acta autem, quæ ex Venerabili Beda ab Auctore nostro adferuntur, iam alij ante me responderunt, nullam quæstionem de primatu Romani Pontificis inter Augustinum & Britannos Episcopos fuisse, sed solum de quibusdam traditionibus Ecclesiæ, de quibus ista ad eosdem Episcopos dixisse fertur Augustinus: *In multis quidem nostræ consuetudini, imò Vniuersalis Ecclesiæ contraria geritis, & tamen si in tribus his mihi obtemperare vultis, ut Pascha suo tempore celebretis, ut ministerium baptizandi, quo Deo renascimur, iuxta morem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ & Apostolicae Ecclesiæ compleatis, ut Genti Anglorum una nobiscum prædicetis verbum Domini: cætera, quæ agitis, quamvis moribus nostris contraria, aequanimiter cuncta tolerabimus. At illi nihil horum se facturos, neque illum pro Archiepiscopo habituros esse respondebant.*

Venerab. Beda.  
lib. 2. Hist. cap. 2.

bant. Hactenus Bēda, ex cuius verbis manifestè, ni  
fallor, apparet, non de Romani Pontificis primatu,  
sed de Metropolitana Augustini dignitate quæstio-  
nem institutam fuisse, & Britones Episcopos solum-  
modo contendisse, se Augustino tamquam Archie-  
piscopo subiectos esse non debere. Quamvis autem  
hanc ob rem nonnulla alia ad traditionem Ecclesiæ  
spectantia recipere noluerint, in ijs non Romanæ  
duintaxat, sed vniuersæ sub Cœlo Ecclesiæ repu-  
gnabant, vndè plurima vnitati Ecclesiæ contraria  
facere dicebantur, qua de re Venerabilis Beda libro  
superius citato de Britonib[us] ait: *Qui cum longa  
disputatione habita, neque precibus, neque hortamentis,  
neque increpationibus Augustini ac s[ic]iorum eius assen-  
sum prebere voluissent, sed suas potius traditiones uni-  
uersis, quæ per Orbem sibi in Christo concordant, Eccle-  
sijs præferrent, Sanctus Pater Augustinus hunc laborio-  
si ac longi certaminis finem fecit, ut diceret: obsecremus  
Deum, qui habitare facit vnanimes in domo Patris sui,  
ut ipse nobis insinuare cælestibus signis dignetur, quæ  
sequenda traditio, quibus sit vijs ad ingressum Regni  
illius properandum. Adducatur aliquis æger, & per  
eius preces fuerit curatus, huius fides & operatio Deo  
deuota atque omnibus sequenda credatur. Quod cum  
aduersarij, inuiti licet, concederent, allatus est quidam  
de genere Anglorum oculorum luce priuatus, qui cum  
oblatus Britonum Sacerdotibus nil curationis vel san-  
tionis horum ministerio perciperet, tandem Augustinus  
iusta necessitate compulsus flectit genua sua ad Patrem*

Domini

Domini nostri Iesu Christi, deprecans, ut visum cecos,  
quem amiserat, restitueret, & per illuminationem unius  
hominis corporalem in plurimorum cordibus fidelium  
spiritualis gratie lucem accenderet. Nec mora, illumi-  
natur cecos, ac verus summae lucis praeco ab omnibus  
predicatur Augustinus. Tum Britones confitentur qui-  
dem, intellexisse se, veram esse viam Iustitiae, quam pre-  
dicaret Augustinus &c. Huc usque Venerabilis Beda,  
qui nullibi meminit controuersiae de supra  
Romani Pontificis potestate, sed de traditionibus, circa  
Pascha nimirum, & Baptismatis ritus, ut supra an-  
notauimus.

10. Quamuis autem haec vera sint, & testimo-  
nio Venerabilis Bede comprobentur: ponamus ta-  
men, inter alia etiam controuersiam fuisse de primatu  
Romani Pontificis, quis non videt, acta apud  
Venerabilem Bedam Auctoris nostri placita euerte-  
re? Testantur acta, Britones controuersiam insti-  
tuisse de traditionibus, quas vniuersis, quae per Or-  
bem sibi in Christo concordant, Ecclesijs præfere-  
bant: ut, si quæstio fuerit de primatu Romani Pon-  
tificis, manifestum sit, vniuersas per Orbem Eccle-  
sias primatum Petri Successoris tunc agnouisse,  
prout Gregorius Magnus quoque testatur, dum  
lib. 4. epist. 32. ad Mauritium scripsit: *cunctis enim*  
*Euangelium scientibus liquet, quod voce Dominica San-*  
*cto, & omnium Apostolorum Petro Principi Apostolo-*  
*totius Ecclesiae cura commissa est.* Petri ergo Aposto-  
lorum Principis successorem, quem à primis Reli-

Gregorius Ma-  
gnus lib. 4. epist.  
32.

O gionis

gionis Christianæ incunabulis fideles Episcoporum Episcopum nominabant, omnes tempore Gregorij Magni ex Euangilio nouerant, vt Britanni primatum eius contra totius Orbis Catholici iudicium impugnarint. Supposito itaque, quod Britanni inter cæteras traditiones etiam illam de primatu Romani Pontificis reiecerint, quid inde aliud sequeretur, quam quod obseruauit Annalium Parens Baronius, illos post Saxonum irruptionem à ritibus & Religionis Catholicæ dogmatibus defecisse, & tamquam schismaticos à centro Communionis Ecclesiasticæ separatos fuisse? Quid inde aliud habetur, quam Deum illo miraculo, quod intercessione Augustini fecit, falsitatem schismaticæ Britannorum Ecclesiæ ostendere voluisse? Nonne acta Synodi Britannicæ à Beda exhibita testantur, Augustinum tam manifesto miraculo earum rerum, quas Britannis proponebat, æquitatem demonstrasse, vt confessi sint, veram esse viam Iustitiae, quam prædicaret Augustinus? Si hæc negari non possunt, prout negari non posse certum est, quid sibi volunt moderni Auctores Angli, dum Britannorum & Monachorum Banchorésum responsa Catholicis obijciunt? Nonne animaduertent aliquando, se veritati Diuinitus comprobatae suos dumtaxat errores, id est vana hominum figmenta obijcere, seque à reliqua Ecclesia duplicitis culpæ reos haberi, & impugnatae veritatis, & amissi pudoris? Tædet me in re tam clara, tam manifesta, tam perspicua tempus inani.

ināniter terere, & cum de Religione agitur, rursum cogi veritatem nouis probationibus illustrare, quam omnes retrò scriptores Angli, omnes viri sanctitate & eruditione in Britannia conspicui, ipsi demum Episcopi in varijs Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Concilijs agnouerunt, ac propugnarunt. Finem itaque huic Dissertationi imponam, & coronidis loco sequentem exhortationem subiçiam.



O 2 EXHOR-

## EXHORTATIO

Ad Anglicanæ Ecclesiæ  
Ministros.

**D**VM Philo Hebræorum disertissimus coram Caio Imperatore & Senatu Romano Sermonem institueret: *Quo usque tandem, inquit, nos Senes erimus pueri, corpore quidem per æatem cani, animo vero propter imperitiam infantes ad modum, ut qui fortunam rem inconstantissimam putamus stabilem, instabilem vero naturam, cum sit firmissima.* Parcite obsecro præstantissimi Anglicanæ Ecclesiæ Ministri, si verbis Philonis, sed parum mutatis, vos alloquar. Quandiu vos corpore senes eritis animo pueri, & propter imperitiam Religionis infantes admodum, ut qui Catholicam Ecclesiam rem constantissimam putatis instabilem, Ecclesiam vero vestram à Catholicis auulsam stabilem futuram? Permutatis veram rerum æstimationem; parti tribuentes, quod toti conuenit, & Ecclesiam Catholicam deficere posse existimantes, quam æterna Veritas numquam defecturam promisit, atque Gentium Doctor, *Columnam & firmamentum veritatis* appellauit. Putatis, veram fidem in Ecclesia toto Orbe diffusa à Catholicis deperditam, à vobis vero in Anglia repartam esse, nec animaduertistis, vobis obij-

Philo in oratio-  
ne pro Gente  
Hebræorum ad  
Caium Caligu-  
lam.

Matthæi 16. cap.

3. ad Timoth. 3:

objici posse, quodante hoc sæculum Rex vester  
 Henricus eius nominis octauus Luthero obiecit,  
 „ quod „, more Donatistarum Ecclesiam Catho-  
 licam redigatis ad paucos, de Christo susurran-  
 „ tes in angulo „. Ecclesiam non in aliquo Mun-  
 di angulo, sed usque ad terminos Orbis Terræ ex-  
 tendi debere, Magni Augustini, & Sancti Optati  
 Mileuitani sententia fuit, quorum ultimus libro 2.  
 Parmenianum Donatistarum Principem arguit, ac  
 si infregisset promissum Patris de finibus Orbis  
 terræ filio tribuendis, & ab eo missa fuisset *quasi in*  
*carcerem latitudo Regnorum*. Tuetur proinde, Ec-  
 clesiam, ut Catholica sit, debere ubique extendi, &  
 primam eius dotem, ex qua cognosci possit, unita-  
 tem esse, quæ in Communione cum una Petri Ca-  
 thedra consistit. Id autem adeò manifestum esse  
 credidit, ut nequidem à Parmeniano negari potuiss-  
 se existimaret. *Negare non potes*, inquit loco supra-  
 citato, *Scire te, in Urbe Roma Petro Primo Cathedram*  
*Episcopalem esse collatam, in qua federit omnium Apo-*  
*stolorum Caput Petrus, unde & Cephas appellatus est:*  
*in qua una Cathedra unitas ab omnibus seruaretur, ne*  
*ceteri Apostoli singulas sibi quisque defenderent: ut*  
*iam schismaticus & peccator esset, qui contra singula-*  
*rem Cathedram alteram collocaret.* Ergo Cathedra  
*unica, quæ est prima de dotibus, sed prior Petrus, cui*  
*successit Linus ( & enumerata longa Romanorum*  
*Pontificum serie usque ad Siricium, sub quo scri-  
 bebat) Siricius, inquit, hodie, qui noster est Socius,*

*Henricus VIII.*

*Optat. Mileuit.*  
*lib. 2, contra*  
*Parmenianum.*

*cum*

cum quo nobis totus Orbis commercio formatarum in  
 una Communionis Societate concordat. Vera igitur  
 fuit olim Ecclesia, quæ, cum toto terrarum Orbe  
 diffusa esset, in una Petri Cathedra unitatem tenuit,  
 & cum Romana Ecclesia, in signum vnius fidei &  
 Religionis, commercio formatarum communicauit. Hæc optati Mileuitani, hæc aliorum Patrum  
 sententia fuit, quam quia Donatistæ negare non  
 audebant, Episcopum sibi in Vrbe Roma constitu-  
 erant, quem D. Augustinus à Rupe vel Monte, in  
 quo latitabat, Rupensem & Montensem dictum  
 fuisse affirmat. Quod si Pontificia authoritas tam  
 manifesta olim fuerit, vt à schismaticis Afris aut  
 ignorari, aut negari nequuerit, qua ratione factum  
 est, vt à vobis in Anglia nunc minimè agnosca-  
 tur? An forsan sequentibus temporibus adeò obli-  
 terata fuit, vt à maioribus vestris, cum se à Sedis  
 Apostolicæ Communione separarunt, dignosci non  
 potuerit? Atqui negari non potest, inquietabat tum  
 temporis Henricus Octauus, quin omnis Ecclesia fi-  
 delium Sacrosanctam Sedem Romanam velut Matrem  
 Primitemque recognoscet, ac veneretur. Si id tempore  
 Henrici Octavi omnis Ecclesia fidelium admisit, si  
 vnam Petri Cathedram recognouit, qua ratione,  
 quo iure, qua æquitate Henricus ipse, omnium an-  
 glorum Regum primus, contra singularem Cathe-  
 dram alteram collocauit, & Primatus eius terminos  
 coercendos esse censuit? Scio respondisse Aucto-  
 rem illum vestrum, aduersus quem hoc usque egi  
 quod

Henricus Octauus libro de 7<sup>o</sup>  
 Sacram. contra  
 Lutherum.

quod tempore Henrici Octauii respondit Lutherus : tantam ac tam latè fusam potestatem , neque Dei iusu, neque hominum voluntate consecutum fuisse Pontificem, sed sua sibi vi vendicasse . Sed quandoquidem Lutheru in oppugnanda Pontificia potestate consentit , æquum est , ut audiat , quid ipsi in Lutheru Henricus Octauus quondam responderit : *Dicat velim, quando in tantam ditionis irruptit possessio- nem ? non potest obscurum initium esse tam immensæ potentie , præsertim si infra memoriam hominum nata sit . Quod si rem dixerit , unam fortassis aut duas æta- tes superare, in memoriam nobis rem redigat ex historijs . Alioqui si tam vetusta sit , ut rei etiam tantæ obliterata sit origo: legibus omnibus cautum esse cognoscit , ut cuius Ius omnem hominum memoriam ita supergreditur , ut sciri non possit , cuius modi habuerit initium , censeatur habuisse legitimum , vetitumque esse constat omnium consensu Gentium , ne quæ diu manserunt immota , mo- ueantur . . . . Vehementer admiror , quod aut tam fa- ciles , aut tam stupidos speret esse lectores , ut Sacerdotem credant inermem , solum , nullo septum satellitio , vel in spem venire umquam potuisse , ut nullo Iure fultus , nullo fretus titulo , in tot ubique pares Episcopos , apud tam diuersas tam procul disiectas Gentes tan- tum obtineret Imperium . Ne dum ut credat quis- quam , populos omnes , Vrbes , Regna , Prouincias , sua- rum rerum , Iuris , libertatis fuisse tam prodigos , ut externo Sacerdoti , cui nihil deberent , tantum in sepo- testatis darent , quantum ipse vix ausus esset optare .*

Mani-

Manifesta, ni fallor, sunt supra dicta, eoque præclariora, quo à Magnæ Britanniæ Rege scripta sunt, sub quo Anglicana vestra Ecclesia ob eam rationem, quam & me enarrare pudet, & vos audire non conuenit, à Romana defecit, & contra perpetuam Antiquorum traditionem, contra maiorum vestrorum sententiam, contra omnium Catholiconrum consensum in schisma protupit, de schismate in hæresim prolapsa fuit, de hæresi in profundum illorum errorum venit, qui recenti hominum memoria tenentur, quosque futuris temporibus boni omnes lugere numquam cessabunt. Horum cum vos ipsi testes sitis, non necesse est aut catalogum texere, aut testimonia adducere: hoc vnum quis operæ pretium facturum se existimare poterit, si vos ab hæresi & schismate tantorum malorum causis ad sanæ mentis consilium prouocet, & dum tempus habetis, vt resipiscatis, admoneat. Post schismatis tenebras effulgit sub Maria Regina vestra lumen veritatis, quod Britannia priscæ fidei memor tunc venerabundè agnouit. Post noctem hæresium, in quam sub Elisabetha Regnum Britanniæ delapsum fuit, iterum sub Regimine Catholici Principis Fides Auroræ instar assurgere videtur, quo fit, vt sperare liceat, veritatis lucē, quam maiores vestri per tot sæcula agnouerunt, apud vos in apertum diem emersuram, locumque, ex quo centum ab hinc annis exulare coacta fuit, denuò recuperaram. Id desiderant Ecclesiæ omnes, cum quibus

com-

commercio formatarum in yna Communionis societate olim conueniebatis. Id Hispania, Lusitania, Gallia, Germania, Bohemia, Polonia, Dalmatia, Italia, Sicilia, cæteræque Regiones Occidentales, in quibus antiqua Religio cum tanto splendore etiam num viget, continuis votis exoptant. Id Ecclesiæ, quæ in Græcia, Asia, Palestina, Mesopotamia, Persia, Armenia, & Oriente vniuerso. reliquæ sunt, obuijs manibus recipient. Id vastissimæ noui Mundi Prouinciarum, quas tot populi, tot nationes, tot gentes inhabitant; id longè dissiti Sinarum incolæ, quorum plures superiori, & præsenti sæculo. Fidem Christianam amplexi sunt; id innumeræ Insulæ in illo mari, quod Oceanum appellamus, vbiique positæ lœtis vocibus excipient; id Romæ cæterarum Ecclesiarum magistri, quæ vos primum Deo, & Religioni peperit, gratissimum erit, nec quidquam iucundius illi accidere poterit, quam ut vos inter tot alios ab hæresi, & schismate hodie-nis temporibus ad se reuertentes benignæ Matris instar suscipere, & in sinu suo fouere valeat. Sub Romana hac Sede cæteræ per Orbem Ecclesiarum, quas supra numerauimus, parent omnes, & simul sumptæ Catholicam efficiunt, à qua nemmo, qui Fidelis esse cupit, & salutem consequi studet, separatus esse potest. Vtinam igitur dum Ecclesia Catholica toto Orbe diffusa conuersionem vestram præstolatur, vos animarum vestrarum saluti consulatis; vos ad ilius Ecclesiarum, extra quam nulla est salus, Commu-

P nio-

*Apoll. ad Ephes. 3* nionem redeatis. *Vnus Dominus est*, inquit Paulus; *vna Fides*. Fides illa in Ecclesia reperitur, quæ vna est, sicut in Symbolo suo tradiderunt Apostoli.

D. Ambrosius in  
cap. 4. Luca.

D. Hieronymus.  
Epistole ad Da-  
masum.

Julianus Carde-  
nalis apud Pium  
a. in Bulla ad  
Vniuersitatem  
Coloniensem,

Hæc Ecclesia Domus est, vt cum Ambrosio loquar, cuius vt tunc Rector erat Damasus, sic hodie est Innocentius. *Extra hanc domum*, inquit Hieronymus, *quicumque agnum comederit, prophanus est*, & cum in Arca Noë constitutus non sit, *regnante diluvio perirebit*. Neque hæc solius Hieronymi, sed & reliquorum Patrum sententia est, vti enim rectè obseruat Julianus Basileensis Synodi Præses: *Latinorum, & Grecorum Doctorum una vox est: saluari non posse, qui Sanctæ Romanae Ecclesie non tener unitatem.*



IN-

# INDEX RERVM MEMORABILIVM.

## A

Ægypti Provinciæ quænam, & cuicam  
parebant. pag. 86. Ægypti tertio se-  
culo supremam Romani Pontificis au-  
toritatem agnouerunt. 77.  
Æthiopis ad Sedem Alexandrinam perti-  
net, quia Athanasius ad eam Episco-  
pum misit, qui Æthiopicam Ecclesiam  
instituit. 30.  
Agathoni epistola de ijs, qui ad Patri-  
archalem Romani Episcopi Synodum  
spectabant. 55.  
Agricola Pelagianam heresim primus in  
Britanniam intulit. 98.  
Alexandino Episcopo cura totius Ægy-  
pti commissa erat. 82. eidem mu-  
nus computandi diem Paschatis à Ni-  
ceno Concilio delatum fuit. 71. ha-  
buit sub se Metropolitanos Episco-  
pos. 83.  
Antiochenus Episcopus habuit quoque  
sub se Metropolitanos Episcopos ante  
Nicenæ Concilij tempora. 83.  
Appellations ad Romacum Pontificem  
tanquam ad Petri Successorem admis-  
tendæ. 80.  
Aquileiensis Concilij testimonio con-  
stat, tonus Orbis Romani caput esse  
Romanam Ecclesiam. 93.  
Arelatensis Synodi Canon 1. ex varijs  
MSS. cod. relatus. 66.  
Arelatense Concilium Sylvestro Pop-  
pæ decessit iudicium de Paschatis festo. 59.  
eius locus de publicando Paschatis  
festo mutilus quomodo supplæsus. 59.  
S. Augustini Episcopi locus de Patriar-  
chatu Romano in Occidentem vniuer-  
sum. 22.  
Augustinus Monachus Gregorij Magni  
Legatus. 101. auctoritate Sedis Apo-  
stolicæ Metropolitanos instituit. 102.  
miraculo veritatem Religionis Ca-  
tholice comprobavit. 105.

## B

Britanniam à Petro ad fidem conuersam  
fuisse, quibus testimonij probetur. 4.  
tertio primum seculo ad fidem con-  
uersam fuisse. Seuerus Sulpitius affir-  
mat. 11. idem indicant Beda ac  
Tertullianus. 12. Diutius quam ex-  
terre regiones Occidentales à Pelagio  
na Heresi seueras fuit. 97. sub Gre-  
gorio M. fides & Disciplina in ea re-  
stauratæ fuerunt per Augustinum Mo-  
nachum. 35.  
Britannicæ Synodi acta de ijs, quæ Augu-  
stinus operatus est pro restauratione  
religionis in Anglia. 103.  
Britannicæ Episcopi professi sunt in Are-  
latensi Concilio, maiores Dioceles  
ad Sylvestrum Romanum Episcopum  
pertinere, & Apostolos in Cathedra  
Romana quotidie federe. 93. in  
Sardicensi Concilio Petri memoriam  
honorandam esse professi sunt. 94.  
agnouerunt fere ad Patriarchalem Ro-  
mani Episcopi Synodum spectare. 56.  
quandomam à veritate, & disciplina  
Ecclesie deuiae cooperunt. 101. quam  
majam causam contra Augustinum  
Sedis Apostolicæ Legatum uicerit cona-  
ti sunt. 106.

## C

Cæsareensis Episcopus primæ Palestinez  
Metropolita Patriarchæ Antiocheno  
subiectus. 84.  
Celestinus Papa Legatos suos in Britan-  
niæ misit. 99.  
Clementis Romani testimonium de pre-  
dicatione Pauli Apostoli. 9.  
Coelestius ab Africæ Synodi iudicio  
ad Romani Episcopi examen credidit  
appellantum. 96.

P 2

Con-

# Index Rerum Memorabilium.

**C**onciliū Palestini fragmenta de Pa-  
 seate. 72.  
**C**oncilium generale 8. Canone 17. Me-  
 tropolitanos occidentis ad Romanum  
 Patriarchatum spectare docuit. 35.  
**C**oncilium Arelatense &c. vide Arela-  
 tente &c.  
**C**onfuetudines quānā ab Apostolis indu-  
 ita. & vndenam id cognoscatur. 54.  
**C**onfuetudine potissimum regebatur Ec-  
 clesia ante Nicēni Conciliū tem-  
 porā. 54.  
**C**yrilli Alexandrinī locus de computan-  
 do Paschatus die. 71.

## D

**D**amasus Papa Vicarium in Illyrico in-  
 stituit. & quare. 49.  
**D**ioceces maiores. & minores quānam.  
 60. Dioceces nomen notum fuit tem-  
 bre Nicēnē Synodi. 62.

## E

**E**cclēsia Catholica columna. & firma-  
 mentum veritatis. cuius fides num-  
 quam defecit. 108.  
**E**lcutharūs Papa accepit epistolam à Lu-  
 cio Rege 13. sub ipso Britannia ad si-  
 dem conuersa. 12.  
**E**pistola Romanorum Pontificum de  
 Patriarchali Romana in Illyricum po-  
 testare. 40.  
**E**usebii testimonium de Prædicatione  
 Euangelij per Apostolos. 7.  
**E**usebiani frustra tentarunt Iulium pri-  
 nium in partes trahere 7. semniarunt  
 Mortalium primi. quod Orientalis  
 Conciliū iudicium sit supremum. 79.

## F

**F**lumentius Aethiopix Episcopus ab  
 Athanasio missus. 33.

## G

**G**allia quandonam ad fidē conuersa. 10.

**G**allicani scriptores Catholici propu-  
 guarunt Romani Episcopi Patriarcha-  
 tum occidentalem contra Hæceti-  
 cos. 21.  
**G**ermanus Antisiodorensis Episcopus  
 Celestini Papæ vices obiens in Bri-  
 tanniam venit. 98.  
**G**ildæ sapientis testimonium de prædi-  
 cato tempore Tiberij Euangelio. 2.  
 eiudem testimonium de sede Petri in  
 Britannia. 3.  
**G**raeci Schismatici agnoscunt Romanum  
 Pontificem esse Occidentis Patriar-  
 cham. 22.

## H

**H**enrici Octauī præclarus locus de pri-  
 matu Pontificis Romani. 111. Pri-  
 mus. Anglorum Regum in Schisma  
 prolapsus fuit. 110.  
**H**ieronymi testimonium de prædicato  
 per Paulum Euangelio ab Oceano vs-  
 que ad Oceanum. 8. eiudem testi-  
 monium de Antiocheni Patriarchæ  
 Auctoritate supra Cesareensem Me-  
 tropolitam. 84.  
**H**onorij Imperatoris epistola ad Theodo-  
 sium de seruandis Sedis Apostoli-  
 ca priuilegijs. 52.

## I

**I**acobus Angliae Rex quid fenserit de  
 Patriarcharum institutione & Patriar-  
 chatu Romano. 20.  
**I**lyricum à Paulo Apostolo ad fidem  
 conuersum. non ideo tamen à Patri-  
 archali Romana potestate exemptum.  
 38. quin potius eidem subfuisse ex  
 pluribus antiquorum PP. epistolis con-  
 flat. 39.  
**I**renei testimonium de Romana Ecclē-  
 sia potentiori priuipalitate. 14.  
**I**ulius Primus arguit Eusebianos. quod  
 declinet Sedis Apostolice iudi-  
 cium. 79.  
**I**ustinianus Imperator agnoscit Roma-  
 ni Episcopi Patriarchatum occidenta-  
 lem. 56.

## Lau-

# Index Rerum Memorableium.

## L

Launoius male impugnat authentiam epistole Clementis ad Romanos. 10. faciem proximitatis Anglicana Ecclesia ad Schisma pertinacius tuerendum pres.

Lucius primus Anglorum Regum ad fidem converitus. 12. mittit Legatos ad Eleutherium Papam. 13. an Regno in Germaniam praefectus sit, & Bavariam ad fidem converterit. 31.

## M

Manuscriptum Anglicum à Spelmano editum nullus est fiduci vel auctoritatis. 103.

Meletius Secundus post Alexandrinum in Egypto Episcopus. 87.

Fuit Metropolitanus Alexandro Alexandrino subditus. 88.

Metropolitica auctoritas ab Apostolis instituta est. pref. 2. non est suprema in Ecclesia. 77. Metropolitanus Calestinus clime Antiocheno Patriarche subiectus. 84. Metropolitanorum in initio in Britannia tempore Gregorij. M. 34.

Misso necessaria est ijs, qui Ecclesias instituunt. 29.

## N

Nicenii Concilij canon. 6. si. non agit de suprema Metropolitanorum auctoritate. 86.

## O

Opriati Milevitani locus de Romana Ecclesia. 109.

Ordinatio Metropolitanorum, quomodo ad Patriarchas pertinuit. 33.

## P

Palladius Calestini r. Legatus ad Britanniam mittitur. 99.

Pallium à quibus & quando iustificatum. 34.

Pascalis festi diem post Nicenum Concilium publicare perirexit Romanus Episcopus. 68. onus computandi Pascha à Nicena Synodo defecit. Patriarche Alexandrino. 71.

Patriarche fuerunt in primis Ecclesia. 20. ex Apostolico instituto ortum habuerunt 55. iura Patriarchalia sunt tria. 18.

Patriarchalis potestas supra Illyricum. 50.

S. Patricius Legatus Calestini. r. 100.

Paulus Apostolus quibus in locis praedicatorum Euangeliū. 7. Romanam Eccliam primus non instituit. 25. in Britannia an praedicatorum. 5.

Pauli Zamotreni causa rectissime ad tribunal Romani Pontificis transmissa. 78.

Pelagius Causam suam post Synodorum Orientalium iudicium ad Innocentium primum defecit consensit. 95. Ut Hæresis eius à Zosimo damnata fuit & per totam sub Cælo Ecclesiam censura Zosimi obtinuit. 97.

Perigenis causa à quibus & quomodo iudicata. 47. & seq.

Perreuij causa à Perigenis diuera. 48.

Petrus Apostolorum caput. 109. eius memoria honoranda 80. instituit tres Sedes Patriarchales. 30. ipse eiusque Successores instituerunt omnes occidentis Ecclesias. 24. Romanam Ecclesiam instituerat antequam Paulus Romanum venit. 26. eius Sedes in Britannia. 3. & seq.

## R

Romana Ecclesia habet patentiorum Principitatatem, ob quam ad illam necesse est omnem conuenire Ecclesiam. 14. cum ea totus Orbis commercio formatarum communicat. 110. in ea semper viguit Apostolica Sedis

priu-

## Index Rerum Memorabilium.

principatus . 25. vt in ea Domus Augusta Principatum, ita Sacerdotium habuit suum principium . *ibid.*  
Romanus Episcopus est Patriarcha Occidentis . 19. & seq. sub se habuit Metropolitanos . 89. est caput institutionum in occidente . 31. Britannie ad eius Patriarchatum pertinent . 38. Romanus Pontifices habuit semper ius indicandi Paschatis diem . 71. eius auctoritas ex ijs, quae de Paschate contigerunt tempore Vickoris . 74. relatio ex omnibus Provincijs facienda est ad eum tanquam ad Caput Ecclesie . 94.

in Gallijs fide tertio seculo ; 11.  
Stillingfleet Decani Londinensis errores varij notati. Prologom. i. item. pag. 7.  
9. 11. 14. 19. 20. 27. 43. 46. 48. 50. 61. 64.  
68. 76. 77. 80. 81. 91.

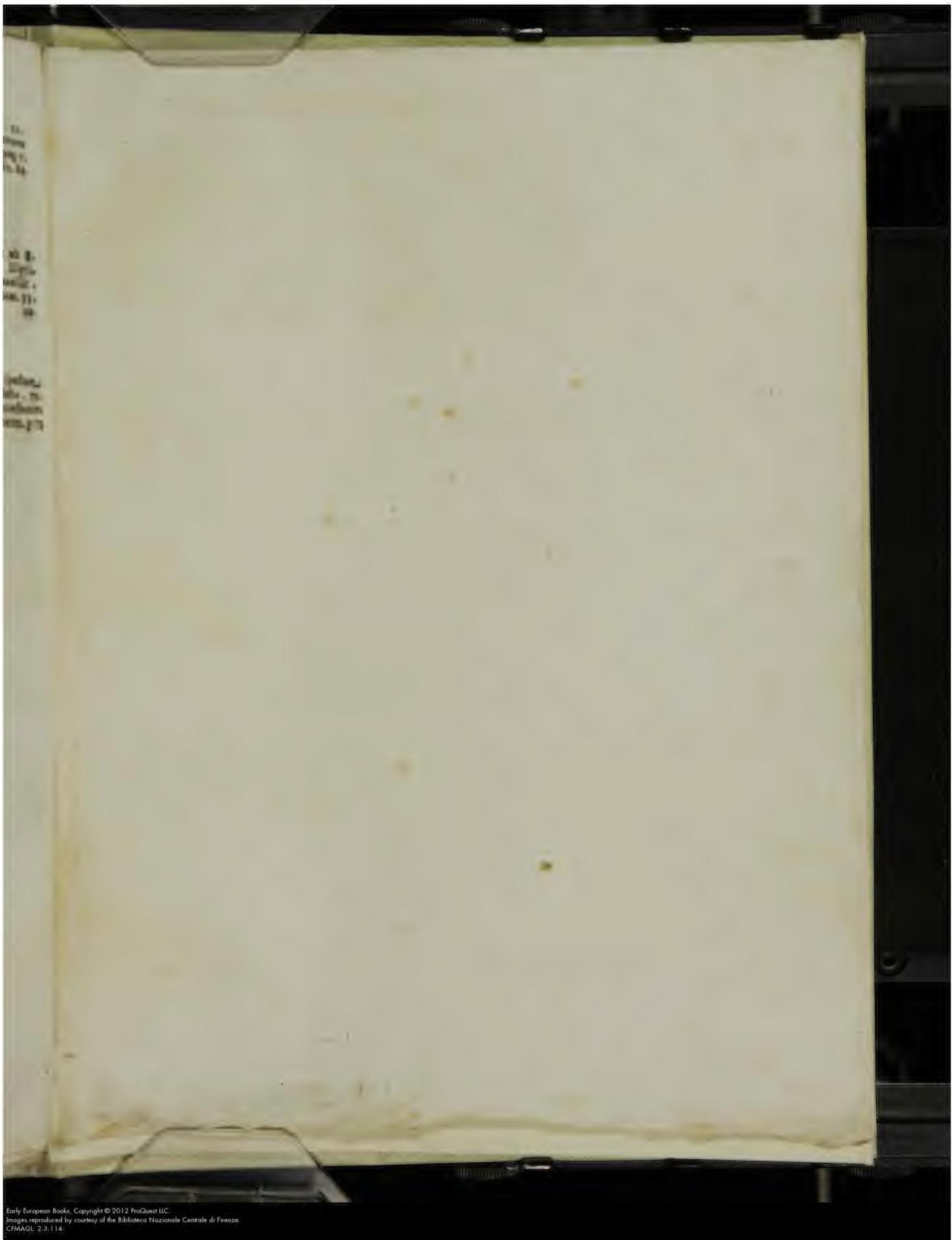
## T

Theodosius junior circumueatus ab Episcopo Constantinopolitano Illyricum a Patriarchatu Romano auellit . 50. Legem ei de te latam reuocat . 53. Thule Insula Ilandiz . 59.

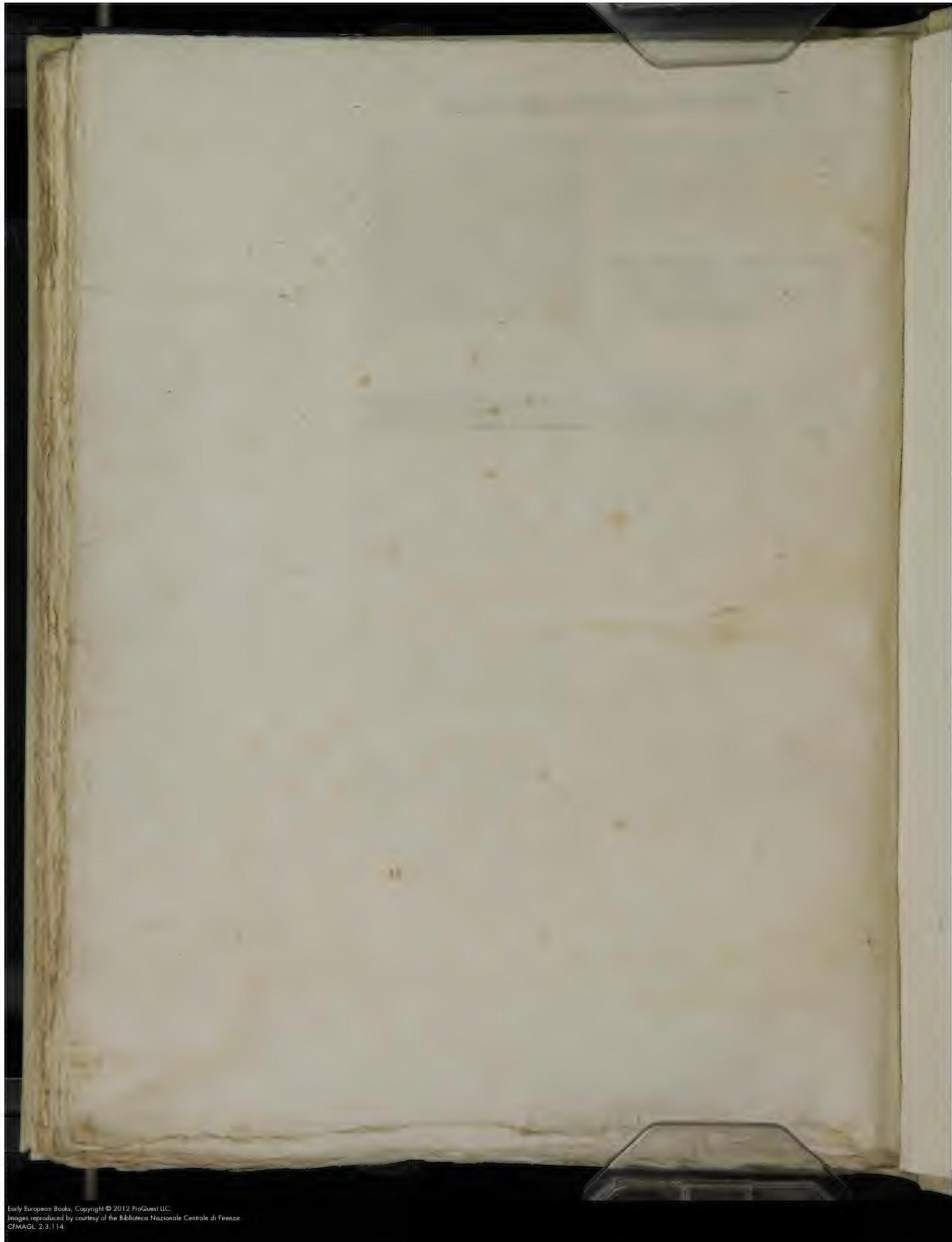
## V

Victor Papa iudicauit ad se spectare Questionem de Paschatis festo . 73. Alix Ecclesias obedire detrectantes excommunicationis censura terret. p. 73

## F I N I S.



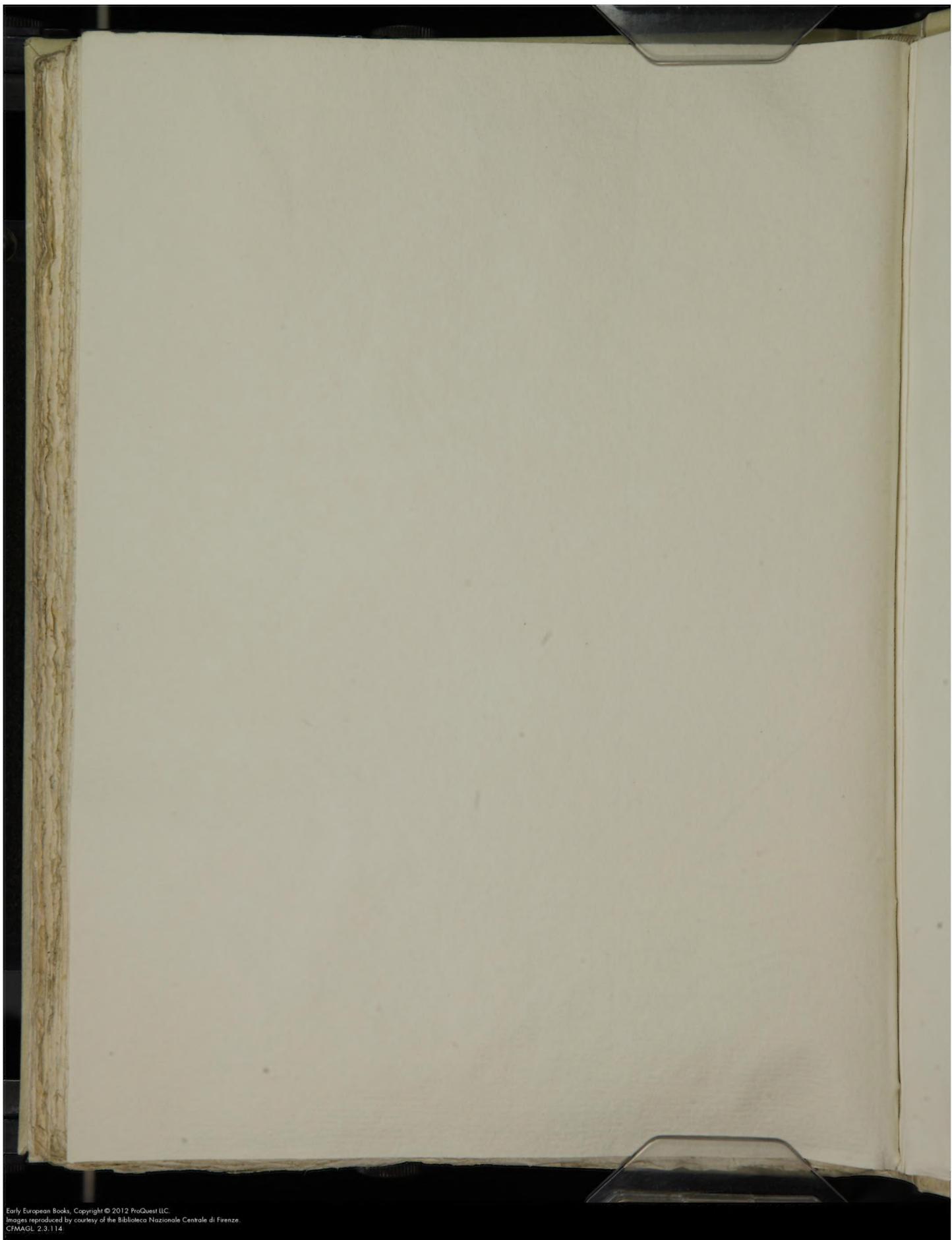
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114



Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114

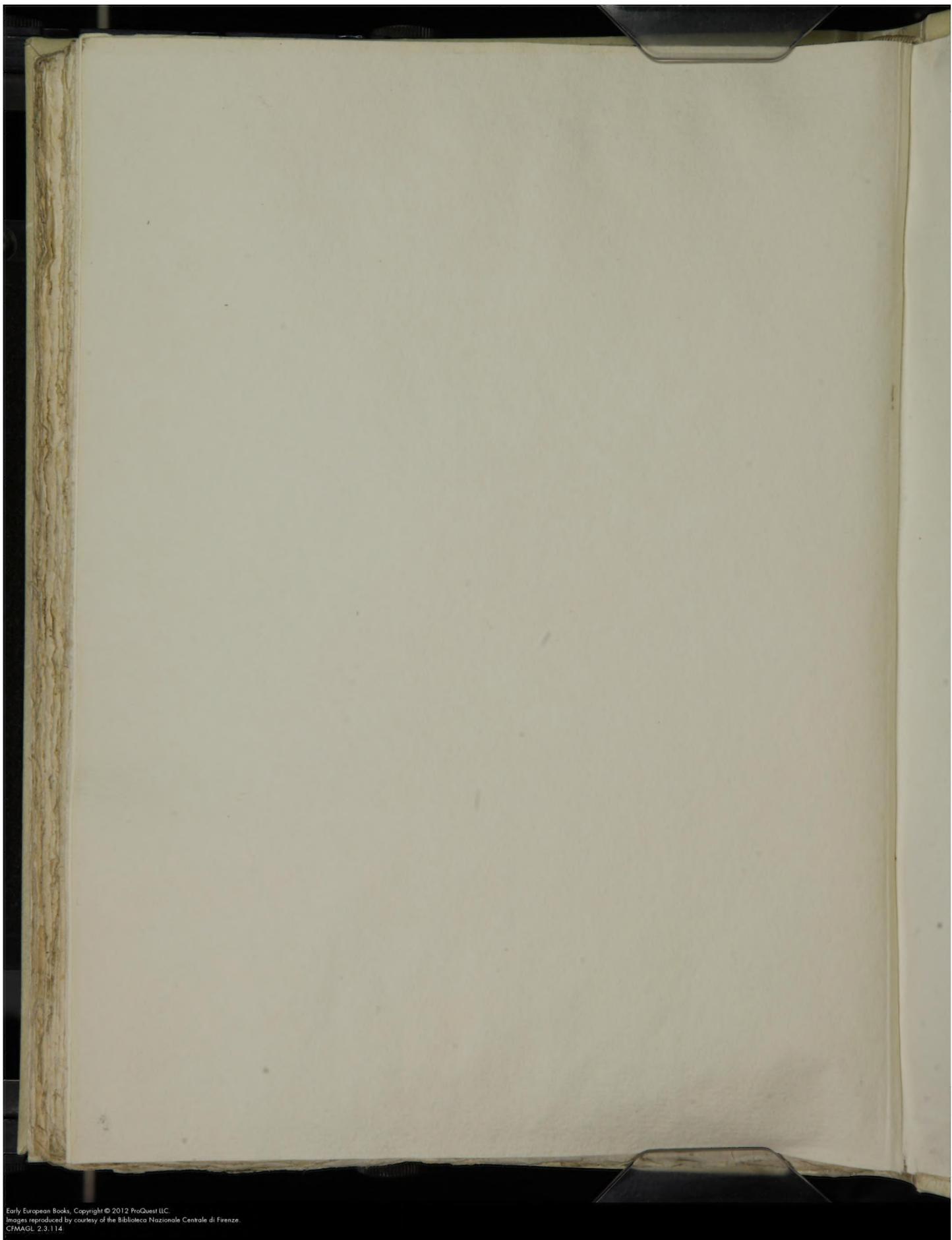


Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114





Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.  
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.  
CFMAGL 2.3.114



005645702

16